

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

HOGYAN SEGÍT AZ OTP? TEGLARÓL TEGLARA	3. oldal
40 ÉV — 40 ARC	5. oldal
MIRE KÉSZÜL A CSOKONAI SZÍNHÁZ?	7. oldal
DEBRECEN KÉPZŐMŰVÉSZETÉNEK TÖRTENETÉBŐL	9. oldal

Elutazott megyéinkből a romániai pártküldöttség

Amint arról a Hajdú-bihari Naplóban már beszámoltunk, kétnapos látogatásra augusztus 2-án megyéinkbe érkezett a Román Kommunista Párt Bihar megyei Bizottságának delegációja. A vendég delegáció tagjai: Tulai Laurean, az RKP Bihar megyei Bizottságának első titkára, a küldöttség vezetője és Petru Veres, az RKP Bihar megyei Bizottságának szervezési osztályvezetője megbeszéléseket folytattak a Hajdú-Bihar megyei politikai vezetőkkel. Csütör-

tökön délután megtörtént a két megye közötti együttműködési megállapodás újabb kiegészítendő meghosszabbítása, ezt követően pedig a vendégek Debrecen és a megye életét tanulmányozták. Péntek délelőtt a delegáció programja debreceni belvárosi sétával, a vásárcsarnok, az Unió Áruház, az Aranybika, a Centrum Áruház megtekintésével folytatódott. Ezt követően a vendégek Sikula Györgynek, az MSZMP KB tagjának, a megyei pártbi-

zottság első titkárának és Tóth Imrénének, a pártbizottság titkárnak kíséretében Berettyóújfaluba utaztak. A város politikai vezetői segítségével az itt élők élet- és munkakörülményeit tanulmányozták, végül a Dózsa Termelőszövetkezetbe tettek látogatást.

A Román Kommunista Párt Bihar megyei Bizottságának delegációja péntek délután, programja végzetével visszatért Romániába.

Bölcsődék és rendelők a Tócsókertben

Minden gyereket fel tudunk venni bölcsődébe a Tócsókerti lakótelepen a Debrecen városi Tanács egészségügyi osztályának tájékoztatója szerint. Az építési ki- vitelezők által tervezett új egy évvel később átadott 120 személyes bölcsődében most 30 hely üresedett meg. Erre a harminc helyre 200 jelentkező van. (148 új kérelem érkezett a felvételi eldöntő társadalmi bizottsághoz június 27-ig, és azóta is folyamatosan érkeznek áttelepítési kérelmek, már eddig több mint ötven.)

Debrecenben a belvárosban kihasználatlanok a bölcsődék, sok a bölcsőde és kevés a jelenkező. A Tócsókerti lakótelepen viszont helyben „szűk a kapacitás”, az egyetlen megoldás az, hogy a gyerekeket más bölcsődékben helyezik el. A postakerti, negyvennégy személyes, de csaknem hatvan, az Erzsébet utcai, hasonló méretűbe szintén hatvan, zömmel tócsókerti gyereket vettek fel. A bizottság ugyanakkor a szülők munkahelyéhez vezető útvonalon is ajánl bölcsődéket a szülőknek. A Mont; ezredes utcai, a Varga utcai és a vénkerti bölcsődében biztosított így a tanács helyeket. A tócsókerti bölcsődébe nem férő gyerekek összegyűjtését és busszal való közös szállítását a bölcsődébe a gyermekek érdekében elvettük — mert ez ugyan kényelmesebb lenne a

szülőknek (egyszerre leadhatnák — átvehetnék a tócsókerti bölcsődénél a kicsiket), de a gyerekek a napi utazás; — tömegközlekedési eszköz- zel, kétszer — nehezen visel- nek lelkileg egészségileg egy- aránt. A KELETTERV egyik terv- asztalán egy éve ott a másik bölcsőde tervrajza is. A Debrecen városi Tanács egészségügyi osztálya a laká-

sokból kialakított, eddig mű- ködő átmeneti orvosi rende- lőket átköltöztette úgyneve- zett ideiglenes helyükre. (Ezek helyén a tervek szerint majd zöldség- és egyéb üzle- tek lesznek, ha a tervezett nagy központi orvosi rendelő megépül.)

Az ideiglenes általános és gyermekorvosi rendelő két- két munkahelyes; s bár hely- iségei kisebbek a rendelők- re előírt szabványnál, mégis nagyon nagy mértékben segí- ti az itt élők orvosi-egészség- ügyi ellátását.

Ma a lakótelep most épülő, István úti részén egy hason- ló, átalakítható épületrészben hasonlóan be lehet rendezni orvosi rendelőket, az ha nem is optimális mértékben, de továbbfejleszti az ellátást. Természetesen a megépülő központi rendelő elkészül- téig. Ez olyan cél, amiről még a szűkebb anyagiakra való kilátással sem szabad lemondani mert egészségügyi ellá- tást jelent egy kisváros mé- retű lakótelep dolgozó lakos- ságának. A Debrecen városi Tanács és a városi pártbizott- ság a központi rendelő építé- se mellett foglalt állást. A két felnőt; általános orvosi körzetben, és a két és fél (egy körzet részben esik a Tócsó- kertbe) gyermekorvosi dolgozó orvosok (a Vénkert- ben 10, az Újkertben 30, itt 100 csecsemőt lát el egy-egy gyerekorvos), mindent meg- tesznek, hogy az itt élőknek gyógyszerügyi és egészségügyi szakdolgozó kollégáikkal együtt a lehető legjobb ellá- tást nyújtsák.

Jól halad a város legújabb lakótelepén az öregek napkö- zi otthonának építése is. Egy, az alapozáson már túljutott épület földszintjén kü- lönböző, többnyire a tapasztalatok szerint nem nagyon használt, úgynevezett közös- ségi helyiségekből a tervezők segítségével harminczemé- lyes napközi otthoni részt alakítottak ki a Debrecen városi Tanács. Ez az öregek- nek megfelelő, végleges nagy- ságú napközi otthon lesz, jö- vőre, 1985-ben kész. Ezen a lakótelepen természetesen nyugdíjasok háza is épül még.

Sz. G.

Rendelésre várva

Babvizsgálat

Felszabadulási és kongresszusi munkaverseny

TIVIZIG: öt százalékkal teljesítik túl termelékenységi tervüket

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság 114 szocialista briga- dja és több mint ezer dol- gozója is csatlakozott a ha- zánk felszabadulásának 40 éves évfordulója és az MSZMP XIII. kongresszusa tiszteletére kibontakozó munkaversenyhez.

Vállalásaikban elsősorban a munka hatékonyságának, minőségének növelését, az előmunka és a munkaidőalap jobb kihasználását, a dolgo- zók élet- és munkakörülmé- nyének javítását, a nemzeti vagyon fokozott védelmét tűzték ki célul. A hatodik öt- éves tervben szereplő felada- taiknak maradéktalanul ele- get tesznek úgy, hogy az er-

re az időszakra jutó termelé- kenységi tervüket 5 százalé- kal, eredménytervüket pedig 10 százalékkal túlteljesítik.

A munkaverseny-mozgá- lom valamennyi résztvevőjé- nek feladata a technológiák és gépek korszerűsítése, az energiák ésszerű felhasználá- sa, a termőföld védelme. A munkaverseny időszakában 67 hektáryi területet tesz- nek alkalmassá mezőgazdasá- gi művelésre, s javítják a ka- szálók minőségét is. Céljaik között szerepel, hogy októ- ber 1-ig befejezik a Hajdú- bőszi Agráripárti Egyesülés térségében a meliorációhoz kapcsolódó vízrendezési fő- művek fejlesztését.

A tanácsokkal, üzemekkel együttműködve kidolgozzák annak tervét, hogy miként takarékoskodhatnak a vízzel a felhasználók. Vállalták, hogy területükön megvizsgál- ják a talaj vízzintjét, s an- nak a belterületi vízrende- zésre és a közműves vízszol- gáltatásra gyakorolt hatását. Részletesen elemzik Hajdú- bőszi öntözőrendszer talaj- vízzint-szabályozásának le- hetőségeit.

Az ebben az évben befeje- zendő létesítményeket, mint a nádudvari 1. számú szivattyúállást, az apavári kiserőtelepet, a makkod-kis- kunlaposi és a köselyi belvíz- öblözetet egy hónappal a ha- táridő előtt elkészítik.

Milyen a minőség?

Hús: változó, szalámi: jó, textília: megfelelő, cipő és építőanyag: sok kifogás

A KERMI-VIZSGÁLATOK FÉLÉVES TAPASZTALATAI

A KERMI az év első felé- ben 871 üzletben, raktárban, vendéglátóhelyen ellenőrizte a már forgalomban levő áruk minőségét, a tárolás, kezelés, raktározás módját; ezenkívül 2434 új hazai és 1810 import termékről adtak szakvéle- ményt az intézet szakembe- rei.

A forgalomban levő élel- miszerekről megállapították, hogy nagy többségük ugyan megfelel a szabványnak, mi- nőségük azonban — különö- sen a hűsáruknak — többnyire is változó. Egyenle- tesen jó minőségűnek ítélték a téli szalámit, a csabai csí- pős kolbászt, a kenős árukat és a különféle főtt, füstölt ké- szítményeket. A kolbászfélek minősége romlott, a felvágot- tak és vörösáruké középes. Ez utóbbiak minősége az év első felében a fővárosban va- lamivel jobb volt, mint vidé- ken. A tejet általában jó mi- nőségűnek, a vajakat ugyan- csak jónak, illetőleg közepes- nek ítélték a szakemberek. A megvizsgált sajtok 20 százalé- kát nem találták megfelelő- nek. Hatósági intézkedést fő- ként a szavatosság lejártá után forgalomba hozott tej- termékek indokoltak: emiatt

kivonattak a forgalomból 475 kiló sajtot, 170 liter tejet, 25 kiló tehéntúrót és 21 liter tej- készítményt.

Vendéglátás— kevés szárral

A szakemberek 63 helyen több mint 10 ezer kiló kenyér minőségét ellenőrizték, s en- nek 93 százalékát megfelelő- nek találták. Minőségi hibát a megvizsgált mennyiség 2, súlyhiányt 4 és szabálytalan címkézést 6 százalékánál ál- lapítottak meg. A korábbiak- nál kevesebb a szabványnál kisebb péksütemény: míg 1982 első félévében ilyen ok- miatt a megvizsgált zsemlek, kiflik 20, tavaly az első hat hónapban 4, most csak 2 szá- zalékát kellett kivonatni a forgalomból.

A korábbiaknál kevesebb hiányszógot tapasztaltak a KERMI-ellenőrök a vendéglá- tó helyeken. Minőségi és mennyiségi hibát az esetek 20 százalékában észleltek, míg a múlt év azonos időszakában minden második adagnál megállapították hiányszógot. Kedvezőtlenebb a kép a sö- rök, szörpök, üdítő italok és az eszpresszókávé ellenőrzése-

kor: a sörök 40 százalékánál mennyiségi hiányt állapítot- tak meg, a szörpök háromge- dyed része kevesebb száraz- anyagot tartalmazott az elő- írtnál, az üdítő italokhoz a szükségesnél kevesebb tö- mény szörpöt használtak fel, a kávék egyötöde pedig az előírtnál kevesebb kávéőrle- ményt tartalmazott.

Osztályos árak, szállítási hibák

A boltokban, raktárakban ellenőrzött szövetek, kelmék, konfekcionált termékek, kö- töttárak túlnyomó többsége megfelelő minőségűnek bizo- nyult. Az alsóruházati termé- kek kétharmada viszont nem felelt meg az előírásoknak, ezért csak osztályos áruként maradhattak forgalomban.

A cipők minősége ebben a félévben is elég sok kifogás- ra adott okot: a megvizsgált hétezer pár lábbeli közül a női cipők 16, a gyermekcipők 43 százaléka nem felelt meg a követelményeknek. A leg- gyakoribb hiba a felsőbb fo- ltossága, a fedőréteg repede-

(Folytatás a 2. oldalon)

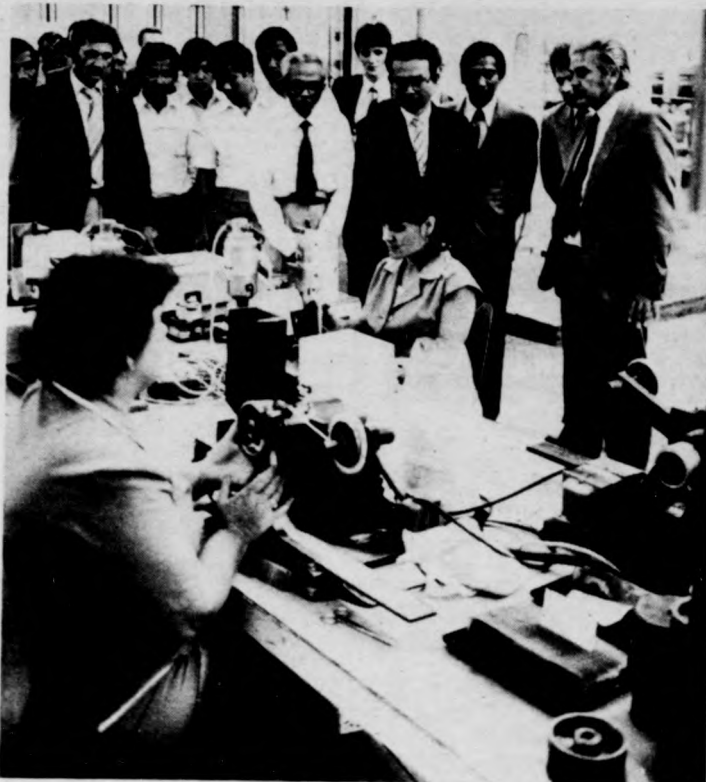
MENY
kasszát, hogy
képesen szunyog-
irtásra legköze-
13. és 19. között
tözszer mehekre
felhívjuk a me-
a, hogy Debrecen
ló területén levő
közszolgálati ha-
annak 2 km-es
enek biztonság-
ról, vagy beza-
gondoskodjanak
ami Gazdaság
Üzeme. (X)

gég: Debrecen,
12-144 — Felé-
ra 400 forint —

gég: Debrecen,
12-144 — Felé-
ra 400 forint —

Chan Sy miniszterelnök a MEDICOR-ban

Augusztus 2-án a megyénkben tartózkodó Chan Sy, a Kambodzsai Népi Forradalmi Párt KB Politikai Bizottságának tagja, a Kambodzsai Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke kíséretével együtt ellátogatott a debreceni Béke Termelőszövetkezet központjába, illetve területére, ismerekedett a magyar mezőgazdaság eredményeivel, módszereivel. Pénteken, augusztus 3-án délelőtt a debreceni MEDICOR üzemből hallgatott meg a kambodzsai miniszterelnök tájékoztatót, melyből képet kaphatott a világhírű, a Kambodzsai Népköztársasággal is kapcsolatban álló üzemből, és bepillantást nyerhetett a munkafolyamatokba is. Szombaton, augusztus 4-én délelőtt Debrecen legutóbbi elkészült és már „belakott” lakótelepét, az Újkertet látogatja meg Chan Sy miniszterelnök és kísérete, és a lakótelep után megtekintik a Kossuth Lajos Tudományegyetem, a DOTE és a sport-kombinát épületeit, létesítményeit.

Chan Sy miniszterelnök (fekete öltönyben) a MEDICOR-ban (Fotó: Nagy Gábor)

Pozsgay Imre válaszolt a nyári egyetem fórumán

A debreceni nyári egyetem — a TIT megyei szervezetének és a Kossuth Lajos Tudományegyetemnek immár több évtizedes vállalkozása — rendszeresen segíti hallgatóit nemcsak a magyar nyelv és kultúra, hanem a mai magyar valóság megismerésében is. Az intézmény vezetőségének ezt a törekvését jelzi, hogy a nyári egyetem hallgatóinak tartandó fórumra augusztus 2-án Miklós Imre egyházügyi államtitkár, tegnap, augusztus 3-án pedig Pozsgay Imrét, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtájtárát hívták meg.

A nyári egyetem igazgatójának, dr. Pálffy Istvánnak az üdvözlő szavai után Pozsgay

Imre részben általános, vázlatos képet adott a magyar politikai életéről, s ebben a népfőnt, illetve a különböző társadalmi rétegek szerepéről. Ezután a HNF főtájtára kérdésekre válaszolt. A Hazafias Népfront egyik — legfőbb — céljának az állampolgárok közösségének megteremtését mondta Pozsgay Imre, aki a továbbiakban a tervezést, az új gazdasági mechanizmust, a reformpolitikát, valamint a pályakezddő és a kis nyugdíjasok problémáit érintő kérdésekre válaszolt a debreceni nyári egyetem hallgatói előtt.

A fórumon részt vett dr. Alberth Béláné, a Hazafias Népfront megyei Bizottságának titkára is.

A KERMI-vizsgálatok féléves tapasztalatai

(Folytatás az 1. oldalról)

zettege, páron belüli szín- és méreteltérés.

A háztartási gépek közül ebben a félévben elsősorban a különféle hazai és import hűtőszekrényeket és fagyasztókat, valamint a háztartási kisgépeket ellenőrizték. Hatósági intézkedésre okot adó gyártási hibát csak elvétve tapasztaltak változatlanul sok azonban — bár a múlt évihez képest csökkent — a kíméletlen szállítástól, gondatlan árukezeléstől eredő sérülések. Ilyen hibát a megvizsgált gépek tíz százalékánál fedeztek fel az ellenőrök, s ezeket a készülékeket — köztük jó néhány drága importberendezést — csak a hiba kijavítása után adhatták el az üzletnek. Javult a hűtőszekrények cikkek minősége, a megvizsgált 1600 különféle készülék 99 százaléka megfelelőknek bizonyult, s kielégítették a követelményeket a hűtőszekrények berendezések tartozékai is.

A megvizsgált bútorok 80 százaléka felelt meg a minőségi előírásoknak, ami kevesebb, mint a múlt év első felében, amikor ez az arány 89 százalékos volt. A hibák főként technológiai hiányosságokból adódtak: hézagos alkatrészek, illesztést, nem megfelelő felületkezelést, szövetgyűrődést tapasztaltak gyakorta az ellenőrök. A kifogásolt termékek 10-30 százalékos árengedménnyel engedték csak árusítani.

Gondosabb árukezelést!

A TÚZÉP-telepeken 23-féle építőanyag minőségét ellenőrizték, ezek közül mindössze nyolcféle — a cement, a mazaiklap, a beton füstös, a gipsz, a homok, a kavics, a kőpor és a nádszövet — felelt meg a követelményeknek. A telepeken nagyon sok építőanyag megy tönkre, illetve rongálódik a nem megfelelő tárolás miatt. Több esetben

tapasztalták, hogy a vasbeton gerendák és elemek összetörnek a kíméletlen szállítás, rakodás következtében. A tetőfedő cserepeknek 30 százaléka repedt, a bitumenes fedőlemezek fele összenyomódott, töredezett. Az ajtók, ablakok is számos esetben adtak okot hatósági intézkedésre. Gyártási hibák miatt az ellenőrzött ajtók és ablakok mintegy 30 százaléka nem elégtette ki a követelményeket. A kifogásolt termékek 10-40 százalékos értékcsökkenéssel árusíthatók a telepeken.

Az új hazai gyártmányok 79, az import előminta 80 százaléka itélte a KERMI-szakvélemény forgalomba hozatalra alkalmasnak. Minőségi hibák miatt a hazai gyártmányok kilenc, az import cikkek tíz százalékát árusításra alkalmatlannak minősítették. Nem felelt meg például a követelményeknek egyes édesipari termékek, cipők, az import áruk közül a nem flórtartalmú kordbársonyok, illetve néhány hűtőszekrény-cikk. (MTI)

LENGYELORSZÁG

USA-szankciók, hatályon kívül

Az 1981-ben mélypontra jutott amerikai—lengyel kapcsolatok alakulása szempontjából figyelemre méltó fejleményre került sor Varsóban. John R. Davis, aki a lengyel—amerikai hűvös viszonyoknak megfelelően nagy-követe helyett ideiglenes ügyvivőként képviseli országot Varsóban, bejelentette, hogy a Lengyelország ellen életbe léptetett amerikai szankciók közül újabbakat helyezték hatályon kívül.

Emlékeztet, hogy az Egyesült Államok kormánya a lengyelországi szükségállapot 1981-es bevezetésére hivatkozva egyoldalúan felbontotta számos kormányközi gazdasági, kulturális, tudományos megállapodást. Az intézkedések során Washington felfüggesztette a legnagyobb kedvezmény elvének alkalmazását, megtiltotta a lengyel légitársaság gépeinek az Államok repülőtereinek használatát, korlátozta a lengyelek halászáti lehetőségeit területi vízein, továbbá megakadályozta, hogy Lengyelországot felvegyék a Nemzetközi Valutaalapba.

A szankciók hatályon kívül helyezése — mondta, az amerikai diplomata — „elismerése annak a kedvező hatásnak, amelyet az amnesztia gyakorolhat a lengyel népre”.

Az amerikai kormányzat — amely látványos kudarcot vallott szankciópolitikájával — most megpróbálja győzelemnek beállítani a nyilvánvaló vereséget. Igyekszik úgy tenni, mintha a lengyel gazdasági, társadalmi és politikai élet konszolidációja mára nem éppenséggel a, amerikai szándékok ellenére jutott volna el odáig, hogy széles körű amnesztiában részesítheti azokat is, akik alig két évvel korábban még a szocialista rendszer ellen szervezkedtek. A lengyel vélemény szerint a szankciók feltételek nélkül, a szankciók maradványainak felszámolásával, Lengyelország szuverenitásának és belügyeinek tiszteltetésének tartásával kell rendeznie azt a viszonyt, amit egyoldalúan és alaptalanul maga rúgott fel.

Zsebesi Zsolt

Centenárium koszorúzás

Koszorúzási ünnepséget tartottak Balázs Béla Kossuth-díjas író, a kommunista filmszínház megalakítója születésének 100. évfordulója alkalmából pénteken a Mező Imre úti temető munkásszobrában.

Balázs Béla születésének 100. évfordulója alkalmából ünnepi megemlékezést tartottak a Magyar Filmgyártó Vállalatnál is, a főváros IX. kerületében pedig a róla elnevezett utcában megkoszorúzták emléktábláját. (MTI)

Videla — rács mögött

Május téri asszonyok... Argentínában fogalommal vált ez a kifejezés. Azokat a nőket hívják így, akik éveken keresztül minden csütörtökön újra és újra tüntetésre gyűltek össze Buenos Aires egyik főterén, kitartóan követelve az egymást követő katonai kormányzatoktól eltűnt hozzátartozóik hollétének tisztázását. A dél-amerikai országban ugyanis a hetvenes években olyan jobboldali tisztogató hadjárat folyt, amely áldozatainak számát még ma is csak becsülni lehet. A terrorkampány csúcspontjára 1976 és 1979 között az úgynevezett „piszkos háborúban, az argentin emberi jogok bizottsága szerint mintegy 30 ezer baloldali tevékenységgel vádolt személyt hurcoltak el, zártak börtönbe vagy végeztek ki, kommunista és szakszervezeti aktivistákat éppúgy, mint a junták bünei ellen harcoló más csoportok képviselőit.

Ameddig katonák álltak Argentína kormányrúdjánál, nem is volt igazi esély rá, hogy sorukra fény derüljön. Tavaly azonban, amikor a dicséletes falklandi háború után a fegyveres erők kénytelen-kelletlen visszavonultak a kaszárnyákba, felcsillant a remény. Sőt az év végén beiktatott új elnök, Raul Alfonsín egyik fő választási jelszava épp az volt, hogy felelősségre kell vonni mindazokat, akik részt vettek az olyannyira titkolt megtorlómozgásban, meghozzá névre és címre való tekintet nélkül.

Az új államfő a jelek szerint megtartja ígéretét. A civil kabinet hivatalba lépése után nem sokkal kormánybizottságot hoztak létre, kimondottan azzal a feladattal, hogy kivizsgálja a „piszkos háború” áldozatainak sorsát. Magas rangú főtisztoké váltottak le, egyeseket nyugdíjaztak, másokat áthelyeztek. Most pedig arról érkezett hír, hogy letartóztaták Videla tábornokot, aki 1976-ban egy háromtagú junta élén ragadta magához az ország vezetését, s 1979-ben elnöké nyilvánította magát.

Az őrizetbe vétel persze nem jelent még azonnali, automatikus elítélést. A vád alá helyezettek nagy száma miatt a helyi megfigyelők attól tartanak, hogy a bírósági tárgyalások hónapokig elhúzódhatnak. A lépés precedens jellege azonban nem érthető félre: beillesztés abba a folyamatba, amelynek során Alfonsín elnök igyekszik háttérbe szorítani a hadsereget, csökkentve ezzel a Latin-Amerikában közmondásosan mindig fennálló puccsveszélyt. Egy biztos: az argentin közvélemény támogatását e kérdésben egyértelműen maga mögött tudhatja. Igaz, helyszel ezzel együtt sem könnyű, hiszen nem egyedül a tábornoki kar szembenállása, a múltjukat takargató főtisztok ellenállása jelent számára gondot. Sőt a nagyobb nehézség valószínűleg gazdasági oldalról fenyegeti. Meg kell küzdenie az elődeitől örökölt körülbelül 400 százalékos inflációval csakúgy, mint az egyre nyomozhatóbb — 45 milliárd dollár fele járó — külföldi adósságterheivel.

Videla letartóztatása azt jelzi, hogy — e hosszabb távú gazdasági teendők mellett — Alfonsín legalább az eltűnt ügyét szeretné lezárni. Azért, hogy az elnöki palota elé többet ne kelljen felvonulni a Május téri asszonyoknak.

Szegő Gábor

Választási kampány Nicaraguában

A nicaraguai fővárosban a sandinista front választási programjáról szólva a Sandinista Nemzeti Felszabadítási Front választási kampányát, Daniel Ortega, a nicaraguai Kormányzó Tanács koordinátora, a front elnöke jelentette a kampány megnyitására rádióbeszédet mondott, amelyben elsősorban az Egyesült Államok és Nicaragua viszonyáról, a közép-amerikai helyzetről szólt.

Ortega emlékeztetett: Washington az utóbbi időben ar-ta törekszik, hogy növelje az ellenforradalmároknak szánt segélyek összegét, s ezt nemcsak hivatalos csatornákon teszi, hanem az amerikai kongresszus megkerülésével is. Ezzel magyarázható az is, hogy az Egyesült Államokban megjelent a „milliomosok egy csoportja”, amely nagy összegeket ajánl fel a CIA támogatását élvező nicaraguai ellenforradalmároknak. A Reagan-kormányzat ezzel párhuzamosan rágalomhadjáratot folytat a közép-amerikai ország ellen.

Hog

Beszélgetés

A rendeletek nyolc januárjától engedélyezett formák... akkor kezdődött gazdaságban — ahogya korta mondani szókisvállalkozások köztelttel két és fél évpszalattal hozott, kerek időről időre.

Sokan érde

— Milyen hite segíti az OTP a k... zásokat?

— Az Országos pénztár a magyar gazdasági tevékenység támogatni: idetapolgári jogi társaság gazdasági munka valamin a kiskereskedő kisiparosok. A kis és kisiparosok számára építés hitelek 11 százalék, az egytáke 12 százalék, azoknak egységesen lékos kamatot kell... — Kérem, vegy mire kaphatnak lentkezők?

— Új üzlet, vállalkozás, a megkezdett korszak... alakítására; beépítés, különféle eszárlására; valamint gozandó anyagok re. A társulások pénzügyi segítség panzió építésére, tesztelésre, sportpárlására, vagy gézárlására. Valamint alapvető kifizetés felhasználati kapcsolódják az zett tevékenység... — Mekkora lehet első határa?

— Általában... rint, kivételes esed elbírálás alap... összege elérheti... is.

— Milyen felté... teljesíteni ahhoz... lalkozó megkap... összeget?

— Beszéljünk... kisiparosokról és... dókról. Nekik elő... delkezniük kell m... gedélyen, a terve...

Bizonyára keve... ban napjainkban... közél harmi... rekonstrukciója... konstrukció cél... nem a termelés... mint hinnénk, ha... gi szintjének a... így van ez a ké... téglyárbán is. ... a felújításokra sz... nem fér semmi... azt még a szak... is nehéz megér... munkák befejez... hogy többet, de... lán kevesebbet v... a két gyár. Miért... Erre kerestük a... Al'földi és a Hort... folyik az építkez... — A debreceni... már a hatvanas é... lé elavultak. En... ellátták a körny... anyaggal — kez... bemutatását Paz... igazgató. — Kés... nes években, ah... tek az igények, ... gyár le is állt. A... ceniből is csak k... de később, ahogy... építési kedv, egy... ány is a falazó... Ma már sajnos... a jelenlegi gyára... sek — sőt a jövő... rekonstrukció ut... nek képesek — k... egyre növekvő... Nehéz ezt leírni... lenne kedvező... hírt adni. S most... rétan a debrecen... elemezték, el k... hogy a rekonstru... rántsem lehet... dern és egészsé... gyárat „varázs... például az égetés... csak széntüzelés... oldható.

RÖVIDEN • RÖVIDEN • RÖVIDEN

KARMAL HAZAUTAZOTT. Babrak Karmal, az Afganisztáni Népi Demokratikus Párt KB főtájtára, Afganisztán Forradalmi Tanácsának elnöke pénteken rövid, szovjetunióbeli tartózkodása befejeztével hazautazott.

NYOMDÁSZOK SZTRÁJKJA. A londoni újságíróknál pénteken senki nem vásárolhatta meg a The Guardian című napilapot, mivel a nyomdászok munkabeszüntése folytán meg sem jelent. A sztrájkolók a munkakörü-

mények javítását és a bérek emelését követelik.

NIGERIAI ÍTÉLET. A nigériai katonai bíróság 21 évi börtönrre ítélte Ananbra állam volt kormányzóját. A közelmúltban megdöntött, nyugatbarát nigériai rendszer volt tisztségviselőjét korrupcióval és állami pénzek elsikkasztásával vádolják.

TÜNTETÉS MANILÁBAN. A Fülöp-szigetek fővárosának

üzleti központjában több hónap óta először fordult elő, hogy a rendőrség nem avatkozott be egy tüntetés során. Manilának ebben a negyedében mintegy háromezer ember vonult az utcára, és kormányellenes jelszavakat hangoztatott. A gumibotokkal és könnygázgránátokkal felszerelt rendőrök a korábbiaktól eltérően meghátráltak a tiltakozók előtt. Benigno Aquino ellenzéki politikai rejtelmes körülmények között történt meggyilkolása óta eddig többször is összecsaptak ezen a helyen a tüntetők és a rendfenntartó erők.

A „Közvetlen akció” nevű terrorcsoport vállalta magára a felelősséget azért a merényletért, amelyet pénteken virradó éjjel követtek el Párizsban. A képen: a, Európai Úrkutatási Ügynökség épülete, amelynek több emeletét teljesen romba döntötte a robbanás (Telefóto: AP — MTT — KS)

abban fogalomma hívják így, akik újra és újra tün-nyik főterén, ki-atonai kormány-ének tisztázását, netvenes években olyt, amely áldo-úni lehet. A ter-9 közé esett; az argentin embe-er baloldali tévé-él, zártak börtön-akszervezetű ak-kei ellen harcoló

ormányrúdjánál,akra fény derül-n falikandi há-keletlen vissza-remény. Sőt az ifonsin egyik fő-felelősségre kell-olyannyira tit-ve és címre va-

rtja ígérte. A-em sokkal kor-azzal a fel-tal-aldozatal-ítottak le, egy-ek. Most pedig Videla táborno-élen ragadta-n elnöké nyil-

még azonnali-ettek nagy szá-nak, hogy a bi-atnak. A lépés-élre: beleil-alfonsin elnök-iet, csökkentve-n mindig fenn-öközvélemény-maga mögött-n könnyű, hisz-asa, a múltju- szá-mára gon-ú gazdasági ol-előleítől örö-csakúgy, mint-ár felé jár —

és hosszabb tá-eg legalább az-hogy az elnöki-a Május téri-

szegő Gábor

ány

ta front válasz-azól szölvia a-zeről leszözezte,blgozó tömegek-einek a kielég-örkörülményeinek-ányul. Különö-szmentel a front-a parasztlak hely-zen ezek a réte-az ország társa-gi fejlődésének-az amerikai ag-kmények elle-agaui front to-ivinni az agrár-tatni akarja a-eket, biztosíta-ülőgöző tömege-lulás lehetősé-olja védeni az-zeti kincseit. A-nt kész fegyver-megvédeni a-forradalmi fog-politikai és-ódszerekkel kí-lárdítani —Kormányzó Ta-tora. (TASZSZ)

merényle-ai Űrku- a roba-

Hogyan segít az OTP?

Beszélgetés a magánvállalkozóknak nyújtott hitelekéről

A rendeletek nyolcvanket-ő januárjától engedik az új szervezeti formák működését; akkora kezdődött a magyar gazdaságban — ahogy gya-korta mondani szoktuk — a kisvállalkozások korszaka. Az eltelet két és fél év sokféle tapasztalatot hozott, az illeté-kesek időről időre értékelik

is a kisservezetek előnyeit, hátrányait. Ezúttal a kisvállalkozások működésének egyik részterületén, a hitelezésben szerzett tapasztalatokról kérdeztük az illetékest. Léka Andorné, az Országos Takarékpénztár megyei igazgatóságának osztályvezetője válaszolt kérdéseinkre.

— Mi indokolja ezt a meg- lehetőségen szigorú különbség- tételt?

— Nem tudok különösebb indokot, el kell fogadnunk a Pénzügyminisztérium erre vonatkozó utasításait. Szerin-tem is túl szigorú ez a meg- rőtés, ami biztosan hozzájár- ul ahhoz, hogy nagyon ke- ves a munkaközösségeknek nyújtott hitelek száma.

— Ha már szóba került: hány alkalommal nyújtottak eddig hitelt?

— Ot alkalommal adtunk átmeneti pénzügyi segítséget szerződéses üzemeltetésű bol- tok vezetőinek — ebből egy volt kiskereskedelmi üzlet, a többi vendéglátó egység. Társaságoknak mindössze három alkalommal folyósítottunk hit- tet. Hozzá kell tenni, hogy

rengeteg érdeklődő volt, de amikor a vagyonleltár szóba került, többségükről kiderült, hogy csak jelentéktelen ösz- szesget kaphatnának, s ezért elálltak eredeti szándékuk- tól.

— Az eddig említett hitel- formák mellett tud-e az OTP más módon pénzügyi támo- gatást nyújtani a vállalkozók- nak?

— A takarékpénztár kere- tein belül működik a Vállal- kozási Iroda, amely igyekszik felkarolni minden hasznos, jövődolmozónak látszó kez- deményezést. A pályázók ké- relmeit gazdasági szämitás- osok alapján bírálja el a központi szervezet, s ott dön- tenek a hitel nagyságáról, annak feltételeiről és formá- járól is. A megyei igazgató- ságok ebben a munkában csak közvetítő szerepet vál- lalnak. Eddig Hajdú-Bihar- ban két társaság kapott ügy- nevezett vállalkozói hitelt.

Sokan érdeklődnek — kevesen kapnak

— Milyen hitelformákka- segíti az OTP a kisvállalko- zókat?

— Az Országos Takaré- pénztár a magánsemélyek gazdasági tevékenységét tud- ja támogatni: idetartoznak a polgári jogi társaságok és a gazdasági munkaközösségek, valamint a kiskereskedők és kisiparosok. A kiskereskedők és kisiparosok számára nyúj- tatható építési hitelek kamata 11 százalék, az egyéb hitelfaj- táké 12 százalék. A társasá- goknak egységesen 14 száza- lékos kamatot kell fizetniük.

— Kérem, vegyük sorra: mire kaphatnak hitelt a je- lentkezők?

— Új üzlet, vagy műhely építésére; a meglévő — elavult üzletek korszerűsítésére, át- alakítására; berendezések, gépek, különféle eszközök vá- sárlására; valamint a feldol- gozandó anyagok beszerzésé- re. A társulások kaphatnak pénzügyi segítséget például panzió építésére, kemping lé- tesítésére, sportpályák kiala- kítására, vagy gépjármű-vá- sárlására. Valamennyi hitel- nél alapvető kikötés, hogy annak felhasználása szorosan kapcsolódik az engedélyez- tet tevékenységhez.

— Mekkora lehet a hitel létső határa?

— Általában 200 ezer for- rint, kivételes esetben, egye- di elbírálás alapján a hitel összege elérheti a 300 ezret is.

— Milyen feltételeket kell teljesíteni ahhoz, hogy a vál- lalkozó megkapja a kívánt összeget?

— Beszéljünk először a kisiparosokról és kiskereske- dőkről. Nekik először is ren- delkezniük kell működési en- gedéllyel, a tervezett beruhá-

zásról pedig tételek költségve- tést kell készíteniük. További feltétel, hogy a hitelt igénylő tagja legyen a KIOSZ-nak, vagy a KISOSZ-nak, s ezek a szervezetek javasolják a hi- telnyújtást. A benyújtott költségvetést az OTP szak- emberei bírálják el. Általá- ban 50 százalékos saját erőt követelünk: tehát ha valaki 300 ezer forintot beruházást akar megvalósítani, 150 ezer forinttal kell rendelkeznie, s az egyéb feltételek teljesítése esetén megkapja tőlünk a to- vábbi 150 ezer forintot. Ked- vezőbb a helyzet az anyagbe- szerzésnél, ott elég a 40 szá- zalékos saját erő. Új üzlet, műhely építése esetében ugya- csak 40 százalékkal kell ren- delkeznie a vállalkozóknak ak- kor, ha szolgáltatóházban lé- tesíti a műhelyt. Itt érdemes- megjegyezni, hogy szolgálta- tóházak építésekor az ott ma- jdan dolgozó kisiparos, vagy kiskereskedő csak ak- kor kaphat OTP-hitelt, ha az épület elkészülte után az ma- gántulajdonba kerül. Ha a ház tanácsi kezelésben ma- rad, az építésbe „beszálló” kisiparosnak a teljes ráeső költséget vállalnia kell.

— Mi a helyzet a munka- közösségek, polgári jogi tár- saságok esetében?

— A feltételek hasonlóak, további eltérés, hogy kem- ping, panzió építésekor 70 százalékos a saját erő aránya. Ez éppen a kölcsönözhető ösz- szeg felső határával magya- rázható: egymilliósi nagysá- grendű beruházásokhoz az OTP 300 ezer forintot tud adni, 700-at a vállalkozóknak kell előteremteniük.

— Alapvető különbség viszont a társaságok esetében, hogy

Különbségek — vagyon szerint?

Miután a szakembertől hal- lottuk a kisvállalkozásokra vonatkozó alapvető hitelfel- tételeket, megismertünk egy- két adatot, engedéssé meg néhány megjegyzés.

— Az a tény, hogy az előző két és fél év során a megyé- ben mindössze öt szerződéses üzemeltetésű bolt vezetője az OTP által nyújtott hitelt, arra enged következtetni, hogy nincs minden rendben ezen a téren. Elképzelhető, hogy a propaganda, volt hiá- nyos, s a vállalkozók nincse- nek tisztában a lehetőségek- kel. De az is lehet, hogy a magánkezelvényesek pénz- ügyi támogatásának fentebb említett formáj nem tekint- hetők igazán sikeresnek. Va- lószínűnek látszik, hogy ez utóbbi feltételezés áll köze- lebb az igazsághoz — kide- rült ez Léka Andorné szavai- ból is.

— Nem látszik logikusnak a hitelösszeg felső határának a vagyonleltárhoz való kapoco- lása sem. Hiszen így a vállal- kozásis készség, a biztató el- képzelés, a tehetség helyett a

vagyonj adottság kerül elő- térbe. Azok, akik vállalkozá- suk stabilitásához éppen az OTP-től várják segítségét, elesnek ettől a lehetőségtől, mondván: kevés a vago- nyuk.

— További ellentmondást okoz, a vagyonleltárhoz való kapcsolat, ha az egyes tévé- kenységek eltérő eszközige- nyére gondolunk. Egy szer- zőmagyártásra létrehozott, kisiparosokból alakult mun- kaközösség vagyona már az induláskor is jelentős ösz- ség, éppen azért, mert ezt a tevékenységet csak nagyérté- kű gépekkel lehet végezni. Ha viszont egy software-je- lesztésre alakult számítá- s-technikai munkaközösség te- vékenységének bővítéséhez egy mikrogépet szeretne vá- sárolni (az OTP segítségével); nem teheti, hiszen az alaku- lásokr a munka zavartalan végzéséhez szükséges vagyon csupán néhány ív papírból, egy-két golyóstollból, s leg- feljebb pár szakkönyvből te- vődött össze.

Görömbölyi László

Kulcsszerepben a tanácsstag

A demokratizmus megújuló műhelyeiről

Napjainkban kétségtelenné vált: a helyi igazgatási mun- kában tapasztalható, megnövekedett feszültségeket csak az önállóság tényleges növelése, a tanácsi demokrácia fejlesz- tése oldhatja fel. Ami pedig ezt világossá és egyértelművé tette, mint annyi más esetben, most is gazdasági körülmény volt. Többszörösen is. Elsőként településeink, elsősorban a nagyvárosaink fejlődéséből tűnt ki, hogy az erőteljesen köz- ponti döntések nem tudják követni a helyi sajátosságok tá- masztotta igényeket, sem lakásépítésben, sem infrastruktú- rában, sem alapellátásban. Olyannyira nem, hogy a telepü- léshálózat aránytalanságai például szociális gondokhoz ve- zettek az aprófalvakban és a nagyvárosokban egyaránt. Az ország nehezebb gazdasági helyzetéből következően egyé- relművé vált, hogy a települések fejlődésében a jövőben nem nélkülözhető a lakosság forrntjai.

S nemcsak a lakosság forrntjai nem nélkülözhetők. Min- denekelőtt nem lehet lemondani azokról a forrntokról, ame- lyek éppen a településfejlesztés helyi sajátosságainak jobb kihasználásával teremthetők elő.

Másképpen fogalmazva: az intenzív szakaszra átállás a tanácsi, a helyi igazgatási munkában is a fejlesztés meghatározó szempontja lett. Hiszen afelel kétsége senkinél sem lehet, hogy a mostanában már szinte csodátevő kifejezéstként használatos „intenzív fejlődés” követelményeinek társadalmi méreteket aligha lehet eleget tenni kizárólag az anyagi termelés korszerűsítésével. Ugyanakkor nem várható el egyetlen település lakosságától sem, hogy a falu, a város fejlesztésében jobban vegyen részt, ha érdeket, törekvést nem veszik fokozottan figyelembe a döntések meghozatalkor.

Ez a követelmény pedig mindenképpen töb- bet jelent egy- egy hangzatos kijelentésnél: ehhez a közigazgatás és a la- kosság kapcsolatának javítása szükséges. Mégpedig úgy, és olyan mértékben, hogy a végrehajtó szervezet figyelme a megyéről, a központi ágazati hivatalokról mindinkább a la- kosságra, a lakosságot képviselő, választott tanácstagi tes- túletre irányuljon. Ez eddig gyakorta nem kevés gondot oko- zott. Van tanácsstag, aki azért köszönt le tiszteiről, mert a ta- nácsi apparátussal egyetlen ügyben sem tudott ötről hatra vergődni. Nem egy helyen, s nem kevészer megtörtént, hogy a tanácsi vezetés nem kérte a lakosság, illetve képviselői- nek, a tanácsstagoknak a véleményét a döntések meghozata- la előtt. Az utóbbi időben azonban felgyorsultak azok a folyamatok, amelyek az eddiginél szélesebb alapokon nyu- gó népképviselet megteremtését szolgálják a tanácsi munká- ban. A fejlesztési tervek kidolgozásának új irányelvei, a két- lépésű közigazgatás kialakítását célzó városkörnyéki rend- szer létrehozása, a hatáskörök decentralizálása, az új vá- lasztójogi törvény, mind az intenzív fejlődéshez elengedhe- tetlenül szükséges nagyobb helyi önállóság szervezeti, poli- tikai feltételeit hivatott megteremteti. A központi fejleszté- si eszközök tervezett, új rendszer szerinti elosztása, a fejlé- sítésben a helyi szándék nagyobb érvényesítése, a község- fejlesztési adó helyett az önkéntesség elvén alapuló telepü- lésfejlesztési hozzájárulás bevezetése ugyanennek az ön- állóságnak az anyagi alapjait teremti meg.

Ebben a szervezeti rendszerben, ebben a szervezeti fel- építésben pedig értelemszerűen a kulcsszerepet a tanácstag játssza. A lakosságnak az a választott képviselője, aki vá- lasztói szándékának, törekvéseinek ismeretében nemcsak ellenőrzi, hanem ami ennél fontosabb, irányítja is a végre- hajtó szervezet, a tanácsi apparátus munkáját. Ezért is volt időszerű a közigazgatás népképviseleti alap- jainak szélesítése, a tanácsi demokrácia fórumrendszerének megújítása. Mindaz a változás, ami a jövőben növelheti a tanácstagság társadalmi tekintélyét. Ha úgy tetszik, a ta- nácsstagok együttes hatalmát. Amely a lényegyet tekintve nem is az övék, hanem a választóiké.

Szalay Antal

A következő lépés elmarad

TÉGLARÓL TÉGLÁRA

Annak idején ugyanis, mi- kor lehetőség lett volna a gáz bevezetésére, nem tartották ezt fontosnak. Pedig a téglá készítésének a szárítás és az égetés a lelke. S ma jórészt a napra és a szemes kemencé- ckre lehet csak számítani. Amikor rossz idő van, termé- zetszerűen nedvesebben kerül a téglá a kemencébe, s a széntüzelésű fűtőberendezé- sek melegét bizony nem lehet oly módon szabályozni, mint- ha gáz lenne a fűtőanyag. No de ez csak egy probléma, a sok közül, ami a téglaiipart sújtja.

A másik, a létszámihiány. A legtöbb régi téglás kordé-

vezménnyel nyugdíjba ment, a fiatalabb nemzedék a köny- nyebb és jobban fizető mun- kát keresi magának. Olyat, ahol jobb körülmények kö- zött dolgozhat. El is érkeztünk tehát a re- konstrukció miérthezé, mert a most folyó munkáknak ép- pen az a célja, hogy a nehéz, fizikai munkától mentesítse azt a néhány embert is, akik még maradtak a téglaiipar- ban. A két debreceni gyárban ma kétszáz fölötti a létszám. Ennyi emberrel évente álta- lalban 35 millió téglát tudnak készíteni. (Jelenleg a rekon- strukció miatt 8 millióval ke- vesebbet, de még így sem fé-

gőzsel termelnek, mert az or- szágos hiányra való tekintet- tel vállalták, hogy szombaton és vasárnap is dolgoznak.)

A Hortobágyi Téglagyár- ban a hagyományos technoló- giával dolgoznak. Annak el- lenére, hogy a közelmúltban fejeződött be a 10 millió for- rint értékű felújítás, még ma is sok a nehéz fizikai munka. Pedig átépítették a kemencéket, pontosabban a szük bejáratokat megszüntet- ték, így ma már nem kézzel hordják ki a téglát a keme- céből.

A kisépítés jórészt már befejeződött, ám a felújítás még nem ért véget. A keme-

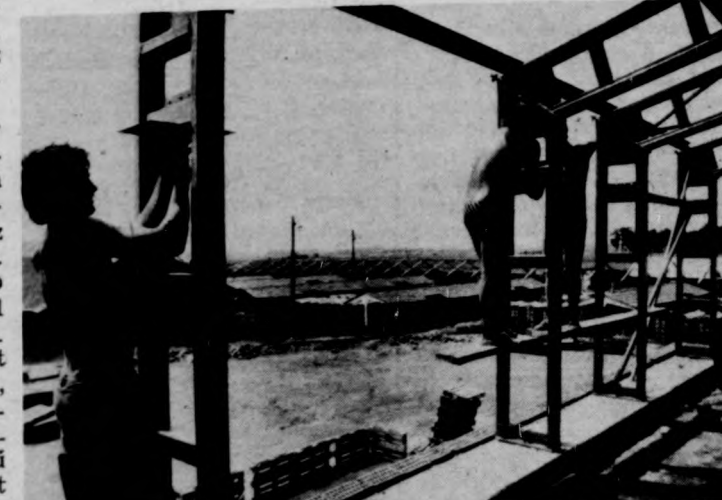
ce tetejének átépítése ma is tart. Úgy tervezik, szeptem- berre készülnek el vele. Az új tetőszerkezet acélból ké- szült, a korábbi viszont fage- rendákból állt. Nem is kell külön esztelni, hogy milyen lenézvesélyes volt az egész munkaterület, hiszen a téglá- égető medencéket mind fe- lülől fűtik. Mikorra befeje- ződik a korszerűsítés a Határ úti gyárban, csak üregek, közismertebb nevén B-30- as téglákat fognak gyártani. Az Alföldi Téglagyárban ma még nem sokat látni az építkezésből, pedig itt 100 millió forintért épül egy új téglagyártó vonal. Az új gyár

teljesen automatizált lesz, 200 ezer dollár értékű olasz gépek fognak benne műkö- dni. Ebben a gyárban a nehéz fizikai munkát szinte teljes egészében ki tudják majd küszöbölni. Az új csarnoknak jelenleg az alapozási munká- it végzi a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság. Az előre gyár- tott vázszerkezetet pedig a régi, jól bevált partner, a da- bási Fehér Akác Termelőszö- vetkezet épitőműhelye készíti majd el. A téglaiipari beren- dezéseket a vállalat szakem- berei saját erőből építik be, sőt amit tudnak, el is készí- tenek. A kemence felújítását pedig a Tanácsi Építőipari Vállalat kemenceépitői vál- lalták el.

Az igazgató szerint a jövő esztendő nehéz feladatok elé állítja a gyár kollektíváját, mert termelni, no meg épít- kezni is, nem lesz egyszerű. Rádásul közben egyes régi berendezéseket, amelyek még használhatóak, ki kell szerelni és átvinni az új helyre. Vagyis meg kell szakítani még a csökkentett ütemű ter- melés menetét is. Ám ha vé- ge lesz az építkezésnek, a be- ruházásnak, talán újra köny- nyebben lélegezhet a debre- ceni téglaiipar. Meglehet, hisz évig sem kell attól félni, hogy csökkenni fog a terme- lés.

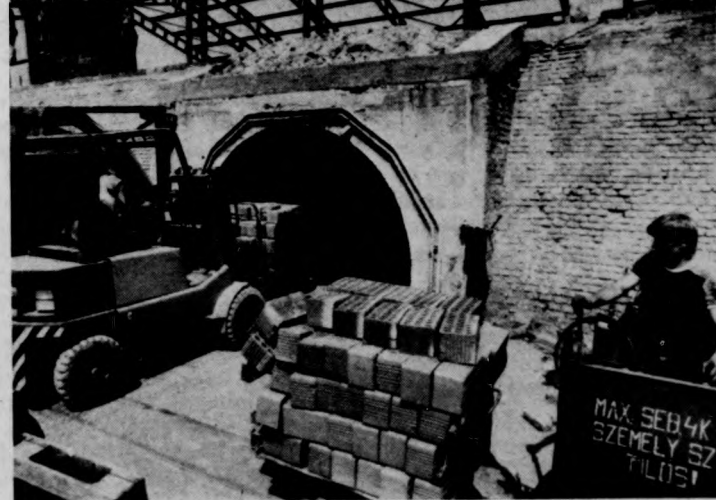
A két debreceni gyárban a termelés szinten tartásához tehát 110 millió forintra volt szükség. Ez volt az első lé- pés a változás felé. A követ- kezőt — amely sajnos egye- előre elmarad — a minőség felé kellene megtenni. Ám ennél a témánál a feltételek mód még sokáig megmarad.

Iván Gizella

Készül a tetőszerkezet

(Fotó: Nagy Gábor)

Ilyen az új kemence bejárata

Ízlést formálni a divattal

Dr. Gulyás Ferencné ruha-tervező iparművész kiállítását a közelmúltban láthatták a hajdúbüszörményi művelődési ház látogatói. A megismert képzőművészeti tárlat után újfajta kezdeményezésnek számítót a divat és a közönség ilyenfajta találkozása. A megálmodott és elkészített modellek, a tervezőasztalon készült rajzok, a tervekről nagytitkosított fotók nem csupán a különböző évszakok épp érvényes divatirányzatait villantották fel, hanem a harmonikus egységet alkotó formák és színek az ízlésfejlesztést, az öltözködési kultúra emelését is szolgálták.

A divattervező hivatásánál fogva is figyelni az emberek külsejét, megjelenését. Milyennek látja a mai kor emberének öltözködési kultúráját? — kérdeztem mindjárt beszélgetésünk elején dr. Gulyás Ferencnét, akinek öltözete szolid eleganciát sugallt.

— 1956-ban kaptam meg a diplomámat az Iparművészeti Főiskolán, és azóta a Debreceni Ruhagyár tervezője vagyok. Úgy tapasztalom, hogy az utóbbi években igen jól öltözik az emberek többsége. Rengeteget fejlődött az ízlés. Szinte évről évre haladunk előre. Az emberek ízlésének fejlesztésében nekünk, divattervezőknek is van szerepünk, felelősségünk.

A boltok, áruházak által kínált ruhák, cipők, kiegészítők végső soron mind hatással vannak az emberekre. A közelmúltban láttam a Debreceni Áruház kirakatát. Nagyon tetszett. A fehér, a piros, a kék szín dominált, és a ruhák stílusukban is igen jól illettek egymáshoz. Az ilyen kirakat azonban még elég ritka Debrecenben. Pedig befolyásolja az embereket a divatos színek és formák bemutatásával.

Milyen annak a tervezőnek a munkája, aki a kon-

— Milyen annak a tervezőnek a munkája, aki a kon-

fedvelem. Ami a színeket illeti, néha zavarban is vagyok, hogy nagymama létemre nem öltözöm-e túl fiatalosan. De azt gondolom; mára olyan sokat változott az életünk, hogy egy bizonyos kor elérése után sem muszáj sötét ruhába bújnunk, ahogy az régen illett. Egyébként a kék a kedves színem, „valami kék” mindig van rajtam. Szeretlem a szoknya-blúz összehajlításokat, mert jól variálhatók. Nem unja meg hamar az ember.

— Mit vegyen föl, aki itt és most divatosan szeretne öltözni?

— Hódítanak a természetes anyagok, a pamut, a selyem, a gyapjú. Ezek szerintem sokkal egészségesebbek és szebbek, mint a szintetikus termékek. A formák változatosak, a színek közül még mindig divatos marad a fekete-fehér, a fekete-piros, a szürke-fehér kombinációja. Fazekas Valéria

„Ha minden kötél szakad...”

A zálogházban

Zálogház. Eddig szerencsére nem volt dolgom arrafelé, s inkább csak hallomásból tudtam, hogy ott mivel is foglalkoznak. Vajon mit érez, aki a zálogház tőzstagjának mondhatja magát? Nem kis büntudattal csempésztem ki a családi ékszerdobozból édesanyám arany nyakláncát, s elindultam a Csapó utca eleje felé. Nyílik és csukódik a zálogház nagy lakkozott ajtaja. Nagy a forgalom. Az épületen belül neon világítanak, s az üvegezett pult L alakban kanyarodik közvetlenül a fal mentén. Az egyik ablaknál felirat: becsúszás, a másiknál: fiókvezető, aztán pénzár és a kiadó alak. A becsúsnál legalább 30-40 ember áll. Aki ide hoz valamit, annak először fel kell értekeltenni a tárgyait, a becsúsnál kap egy papírt, amelyre rá van írva a kiadható összeg, s ezt a pénztárbán felveheti.

A sorban előttem állók a legváltozatosabb értékeket tették le a becsús asztalára. Volt, aki a karikagyűrűjét húzta le az ujjáról, voltak, akik kazettás magnót, írógépet, zsebrádiót, farmernadrágot, broszút, ruhákat hoztak. Az előttem álló cigányasszony nagy patáliát csapott. Mindenképpen be akarta bizonyítani, hogy az ő bízva fülbevalója arany. Jó félórai várakozás után végre rám került a sor. Édesanyám láncáért nyolcszáz forintot adtak.

— Kétoldalú téma ez — kezdi a beszélgetést Guha Károlyné, a Bizományi Áruház Vállalat debreceni fiókjának vezetője. — Az emberek kényszerhelyzete az, amiért mirának szorulnak. Sokuk már akkor szorongást érez, amikor belep lép ide. — Sajnos — akik nem tanultak meg banni a pénzükkel hamar ide kerülnek. Vannak, akik már az első héten elköltik fizetésüket, s ilyenkor kétségbeesésükben minden mozgathatót elhordanak hozzánk.

— Milyen tárgyakat vesznek be?
— Tulajdonképpen mindent veszünk, aminek forgalmi értéke van. Ilyenek a műszaki cikkek, főleg magnók, rádiók, számológépek, a nemesfémek — többségükben arany, ezüst — s a ruhaneműk és a szőrmeáruk.

— Milyen szempontok alapján határozzák meg egy-egy tárgy értékét?
— A forgalmi értéket az elhasználódás szerint határozzuk meg, hiszen nem új termékeket hoznak. Az ékszerknél fontos, hogy milyen nemesfémből vannak, s ezekre az öt-ötömunka finomsági foka s az ékszer súlya is. Ez adatok ismeretében állapítja meg a becsús a kiadható kölcsönt.

— Mennyi időre, hány százalékos kamattal adják ki a kölcsönt?
— Hat hónap az elzalogosítási időtartam, s ezenfelül van egy hónap türelmi idő. A kölcsönért kétszáz forintig 6 százalékos, kétszáztól kétezerig 7 százalékos, és kétezer fölött nyolcszázalékos kamatot számolunk, s felszámoljuk még a kezelési költséget s a zálogjegy árát.

— Mit csinálnak a ki nem váltott tárgyakkal?
— A vállalat a ki nem váltott zálogtárgyakat a nyolcadik hónapban értékesíti. A ruhákat és műszaki cikkeket a debreceni bizományi áruházakban értékesítjük, a nemes-

fémeket pedig a budapesti központba küldjük. Az utóbbi időben egyre több tárgy bennmarad, a zálogtárgyak körülből 20 százaléka.

— Milyen a látogatottsága vállalatuknak?
— Nagyon erős forgalmunk van. Magyarországon például tizenkilenc ilyen fiók van, s Debrecen ebből a szempontból a hatodik helyen áll. Mint munkahely is nagyon érdekes, szeretek itt dolgozni. Mindig várakozással tölt el, hogy mikor mit nyomnak a kezembe felértékelni. Minden nap új eleményt tartogat, hiszen volt már olyan is, amikor egy marék aranyat tettek le az asztalra.

— Sokan igénybe veszik ezt a szolgáltatást?
— Igen, ha az embernek nagyobb kiadása van. Megéri. Ha nagyon sürgős, hamarabb lehet így pénzt szerezni, mint az OTP-től. A zálogházra az embereknek szükségük van. Vannak nyugdíjasok, akik bizony segítségére szorulnak. Az ő érdekeiket is figyelembe vesszük, így átvesszünk tőlük kisebb tételeket is, amelyekkel Pesten nem is foglalkoznak.

A bizományiban

Ellátogatam a Bizományi Áruház Simonyi utcai átvevőhelyére is. A sor az utcán állt, a becsúsok itt sem unatkoztak.

— Mit akar eladni? — beszélgetnek a sorbanállók.
— En egy férfiföltényt — válaszol a korosabb hölgy. — Nem is tudom, hogy beveszik-e. Józsika, kisfiám, ugorj csak be, kérdezd meg, nehogy potyára álljunk már itt egy fél délelőtt, aztán még főzni is kéne valamit.

— Beveszik, én is a múltkorában hoztam egyet. Hány gombos?
— Kettő, széles fazonú.

— Akkor valószínű, hogy kell, tudja a háború előttieket, azokat a régiakat nem veszik át. Nekem is most halt meg szegény férjem a télen, s az ő öltönyét is idehoztam.

— A becsúsok figyelembe kell venni a keresletet, a kínálatot és a termék elhasználódását, a modernséget és a szezonális jelleget — mondja László Lászlóné, a BAV lakberendezési boltjának vezetőhelyettese. A szép szőrmeéket, irhakabátokat és a jó állapotban levő koresolyacipőket például ideintől függetlenül át szokták venni, bár most helyhiányban ezeket sem tudjuk megvenni. A szezonvégi leértékelések idején például, ha behoznak egy ruhát, amit szezon elején vettek, mondjuk ötszáznyolcvan forintért, s most az a ruha leértékelve csak háromszáznyolcvan forint, akkor a háromszáznyolcvan forintot vesszük a ruha árának alapjául. Az is szempont, hogy amit átvesszünk, azt el is kell adnunk. Sajnos, a raktárhelyiségünk nagyon kicsi, s a szállítást nekünk kell megoldani vagy a boltsoportokocsi-val, vagy ha más nincs, kézikocsi-val. Azt akarjuk, hogy minden dolgozónk minden munkaterületen jártas legyen, mert a szabadságolások idején pótolni kell a hiányzó munkatársakat. Most is például a felvevőhelyen egy becsús dolgozik. Munkánk hasonló a többi kereskedelmi egységéhez.

Sallay Edit

Utazóknak

A külföldi munkavállalásról

A magyar állampolgár külföldön történő munkavállalását a Minisztertanács 8/1983. (V. 4.) számú rendelete szabályozza, amely nem tesz különbséget a szocialista, illetve nem szocialista országokban vállalt, bármely jogcímen, díjazás ellenében végzett tevékenység között.

A jogszabály értelmében engedély csak munkaviszonyban álló, vagy kereső foglalkozást folytató személynek, nyugdíjasnak, illetőleg a tartós külföldi szolgálatot teljesítővel vagy a külföldön munkát vállaló együtt élő családtagnak adható, aki arra magatartásánál fogva alkalmas. Az egyéni külföldi munkavállalási engedélyt a munkaadó munkahelye feletti felügyeletet gyakorló minisztérium, illetve a megbízása alapján a felügyelet alá tartozó szerv, a fenti jogszabályban meghatározott esetekben a fővárosi, megyei tanács vb illetékes szerve, illetve az Egészségügyi Minisztérium adja ki.

A magáncélból külföldön tartózkodó magyar állampolgár külföldre nem kérheti az egyéni munkavállalási engedélyt, haza kell jönnie ügyel rendezésére. Egyéni külföldi munkavállalás általában a munkakörben engedélyezhető. A kérelem elbírálásánál azt is figyelembe veszik, hogy az egyéni külföldi munkavállalás fejében meg a családi célkitűzéseknek. Gazdasági, tudományos, kulturális szempontból hasznos, valamint annak tapasztalatait, kultúrális munkatartását, hasznosítókat legyenek. A külföldön munkát vállaló nyugdíjgyűjtőket, illetve társadalombiztosítási járulékokat, illetve külföldi keresetétét 20 százalékát köteles a Magyar Nemzeti Bankhoz hazautaltatni. A külföldi munkavállalás alatt a Nemzeti munkaviszony szünetel.

Fontos tudni, hogy ha a külföldön tartózkodó elveszíti az uttlevelet, a Magyar Népökörképvezetők külsőségi szerveitől kell ezt azonnal jeleztetni, ahol határozati igazolványt állítanak ki számára. Ez lehetővé teszi a visszautazást, és egyben igazolja a személyazonosságát.

A külföldön levo személyek érdek- és jogvédelmét általában a külképviseleti szervek látják el. Amennyiben a magyar állampolgárt külföldön jog sérelem éri, azonnal forduljon ezekhez a szervekhez. (Követség, konzulátus.) Ha erre nincs mód, akkor hazatevés után kell jelenteni az esetet az uttlevelet kiállító hatóságknak.

Ha va. aki megbetegszik külföldön, a kinn tartózkodás meghosszabbítását is az említett külképviseleti szervektől kell hogy kérje.

Dr. K. E.

A hétköznapok demográfiája

A Központi Statisztikai Hivatal érdekes kiadványt jelentetett meg Magyarország népessége, népmozgalmával címmel. Az ország demográfiai helyzetét felvázoló kötet néhány érdekesebb adatát mutatjuk be az alakkal.

A felszabadulást követő több változás, hogy csaknem négy évtized alatt módosult hazánk népességének összetétele, az ország demográfiai képe. Az ország lakóinak száma — a statisztikusok becslése szerint — 1945 elején 9 millió 82 ezer volt. Ez a szám 39 év alatt 1 millió 598 ezerrel (18 százalékkal) gyarapodott, így hazánk népessége jelenleg tízmillió-hatszáznyolcvanezer lakos. Az ország területe 94 036 négyzetkilométer; négyzetkilométerenként száztizenötven élnek, tizenhatalton többet, mint 1949 elején.

A lakosság csaknem egyötöde a fővárosban, Budapestben él; 37 százaléka a többi 108 városban, míg 44 százaléka a községekben. A fokozódó városiasodás következményeként Budapest lakóinak száma 16 százalékkal, a többi városé együttesen 42 százalékkal több, mint 1960-ban volt, míg a községekben lakók száma az utóbbi 24 esztendőben 12 százalékkal fogyatkozott meg.

A népesség kor szerinti összetételére a többi európai országhoz hasonlóan — a teljes körűvé vált egészségügyi ellátás, valamint az egészségügyi viszonyok jelentős megjavulása következtében — az öregedési folyamat jellemző. Ez év elején — hogy csupán két érdekesebb szemléltető adatpárt idézzünk a kiadványból — a férfilakosság 23 százaléka, a nőké pedig 21 százaléka volt 14 éven aluli; a férfiak 15 százaléka, míg a nők 21 százaléka tartozott a 60 éven felüli korcsoportba.

Idén január elsején a népességből 5 millió 164 ezer volt a férfiak, és 5 millió 515 ezer a nők száma. A nőbőlel 1980 óta évenként eggyel nőtt, s 1984 elején ezer férfira már ezer 68 nő jutott. A gyermekek-, az ifjú- és a középkorúaknál jelenleg férfibőlel van. Az idős- és öregekben pedig nőbőlel dominál. A munkavállalási korban levő férfiaknál (15-59 évesek) 3 millió 192 ezren, a nők (15-54 évesek) 2 millió 902 ezren vannak.

Nagy mértékben megnőtt a munkavállalási koron (55, illetve 60 éven) felüli népesség száma és a népességben belüli aránya. Az 55 éven felüli nők száma hazánkban napjainkra 1 millió 483 ezerre, a 60 éven felüli férfiak száma pedig 778 ezerre emelkedett. Az elmúlt 35 évben a 15 éves és idősebb népesség családi állapot szerinti megoszlásában a legszembe-

tünőbb változás, hogy csaknem négy évtized alatt módosult hazánk népességének összetétele, az ország demográfiai képe. Az ország lakóinak száma — a statisztikusok becslése szerint — 1945 elején 9 millió 82 ezer volt. Ez a szám 39 év alatt 1 millió 598 ezerrel (18 százalékkal) gyarapodott, így hazánk népessége jelenleg tízmillió-hatszáznyolcvanezer lakos. Az ország területe 94 036 négyzetkilométer; négyzetkilométerenként száztizenötven élnek, tizenhatalton többet, mint 1949 elején.

Számottevő az özvegy férfiak és nők közötti különbség: az özvegy nők száma ölszöröse az özvegy férfiaknak. Napjainkra 150 ezer özvegy férfi és 753 ezer özvegyasszony él Magyarországon, továbbá 187 ezer elvált férfi és 289 ezer elvált nő (1949-ben számuk 30 ezer, illetve 57 ezer volt).

Az aktív keresők három és fél évtized alatt bekövetkezett 885 ezer fős növekedése teljes egészében a népkeszervezésének következménye; 1949-ben 1 millió 300 ezer, 1983-ban már 2 millió 200 ezer volt az aktív kereső nők száma. Megváltozott ilyen szempontból a népesség összetételét is: 1949-ben az ország aktív keresőinek 54 százaléka — 2 millió 200 ezer személy — dolgozott a mezőgazdaságban; az azóta eltelt évek alatt a gépésítés eredményeképpen ez a szám a felére csökkent. Ugyanezen idő alatt az iparban dolgozók száma 1 millió 600 ezerrel 2 millió 428 ezerre bővült.

A kulturális forradalom jelentős fejlődést hozott az iskolai végzettségben: fokozatosan csökkent az alacsonyabb végzettségűek aránya, és növekszik a kötelező végzettséget jelentő 8 általános iskolai osztályt, illetve a középfokú és felsőbb fokú végzettségűek aránya.

Jelenleg az a helyzet, hogy a 15 éves, illetve annál idősebb népességből a lakosság több mint kétharmada megszerelte a kötelező iskolai végzettséget (az általános iskola 8 osztályának elvégzését) jelentő iskolai szintet. Nem árt emlékeztetni arra, hogy 1949-ben ez az arány mindössze a lakosság 21 százalékát tette ki. A 18 éves, s annál idősebb népességben a legalább középiskolai végzettséggel rendelkezők aránya mintegy 23 százalék, vagyis négyszerese az 1949. évinek. Rendkívül dinamikus fejlődést mutat a felsőfokú iskolai képzettség is: a 25 éves és idősebb felsőfokú iskolai végzettségűek aránya 1949-ben mindössze 2 százalék volt, míg napjainkra elérte a 7 százalékot.

U. L.

Gazdas

Gyarapodó gazdaság... megkövetelik, hogy gazdaságunkra álló - legnagyobb mértékben igénybe vetté a számtalan, az egyik fontos támasz, amelyet a támasz, amelyet matáink nyújthatnak vagy a tőkés piac vállalatainak. A érthetően sok fűg sem mindegy, hogy a KGST-től a zeteközi szervezete viselik érdekeink... Mi tagadás, nem dolga, aki idegen sági ügyekben... ra gondolni, mena feladataink a... gokban. A keresk erőfeszítéseken K... lomáció munkára... amíg összeáll... csere-forgalmi je... sültek egy-egy... határozat; avagy... ban az eddig terv... egy nagyobb üze... nereinkkel. Még... rülmények közt... kes és a fejlődő... reskedelmi, a g... foglalkozó szakt... Szocialista és... partnereink is... dasági diplomatá... jákzódnak szoc... kánk hétköznap... ismertetniük a h... gazdasági vezeté... hogy hazánk mily... korlatot követ n... tésében. Az ő fel... a helyzet megküv... tájékoztatássá... ségüknél, s az... gáló erőfeszíté... süllyal esik ugya... a hazánkról fest... és részleteiben is... az egyik legfont... nak, hogy a gaz... fejlesztésében... bizalom létrejöv... zött.

A tájékoztatás... sze korántsem... diplomáciát stát... dekeink képvis... ben a rolunk al... málása valamen... gozó magyar eg... adata. S ugyanígy —... értelmezett —... inkon múlik az... lések alakulnak... egy országról. H... éppen ann... hogy külföldön... ran kerülnek kü... lta — az átlá... mernek egy-egy... észrevehetik a... hangsúlyellőldé... állam gazdaságt... zetükből is köve... feladat, hogy f... lyek azok a te... csak a lehetősé... sági kapcsolato... nem a kölcsönö...

E. Sz... fotók... „1946-ban szü... Gyéi Ecséd kö... Szabó István ö... gusbán. — 1960... élek, munkahely... gyikombinált. N... próbálkozás ut...

Mélyrepülés

Chan Sy miniszterelnök a MEDICOR-ban

Augusztus 2-án a megyénkben tartózkodó Chan Sy, a Kambodzsi Népi Forradalmi Párt KB Politikai Bizottságának tagja, a Kambodzsi Népköztársaság Miniszternácsának elnöke kíséretével együtt ellátogatott a debreceni Béke Termelőszövetkezet központjába, illetve területére, ismerkedett a magyar mezőgazdaság eredményeivel, módszereivel. Pénteken, augusztus 3-án délelőtt a debreceni MEDICOR üzemből hallgatott meg a kambodzsi miniszterelnök tájékoztatót, melyből képet kaphatott a világhírű, a Kambodzsi Népköztársasággal is kapcsolatban álló üzemről, és bepillantást nyert a munkafolyamatokba is. Szombaton, augusztus 4-én délelőtt Debrecen legutóbbi elkészült és már „belakott” lakótelepét, az Újkereszt lakótelepet, az Újkereszt lakótelepet látogatta meg Chan Sy miniszterelnök és kísérete, és a lakótelep után megtekintte a Kossuth Lajos Tudományegyetem, a DOTE és a sport-kombinát épületeit, létesítményeit.

Chan Sy miniszterelnök (fekete öltönyben) a MEDICOR-ban (Fotó: Nagy Gábor)

Pozsgay Imre válaszolt a nyári egyetem fórumán

A debreceni nyári egyetem — a TIT megyei szervezetének és a Kossuth Lajos Tudományegyetemnek immár több évtizedes vállalkozása — rendszeresen segíti hallgatóit nemcsak a magyar nyelv és kultúra, hanem a mai magyar valóság megismerésében is. Az intézmény vezetőségének ezt a törekvését jelzi, hogy a nyári egyetem hallgatóinak tartandó fórumra augusztus 2-án Miklós Imre egyháziügyi államtitkár, tegnap, augusztus 3-án pedig Pozsgay Imrét, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtájkárát hívták meg.

A nyári egyetem igazgatójának, dr. Páffy Istvánnak az üdvözlő szavai után Pozsgay

Imre részben általános, vázlatos képet adott a magyar politikai életről, s ebben a néppont, illetve a különböző társadalmi rétegek szerepéről. Ezután a HNF főtájkára kérdésekre válaszolt. A Hazafias Népfront egyik — legfőbb — céljának az állampolgárok közösségének megteremtését mondta Pozsgay Imre, aki a továbbiakban a tervezést, az új gazdasági mechanizmust, a reformpolitikát, valamint a pályakezdet és a kis nyugdíjasok problémáit érintő kérdésekre válaszolt a debreceni nyári egyetem hallgatói előtt.

A fórumon részt vett dr. Albrecht Béláné, a Hazafias Népfront megyei Bizottságának titkára is.

A KERMI-vizsgálatok féléves tapasztalatai

(Folytatás az 1. oldalról)

A megvizsgált bútorok 80 százaléka felelt meg a minőségi előírásoknak, ami kevesebb, mint a múlt év első felében, amikor ez az arány 89 százalék volt. A hibák főként technológiai hiányosságokból adódtak: hézagos alkatrészek, illesztést, nem megfelelő felületkezelést, szövetgyűrődést tapasztaltak gyakorta az ellenőrök. A kifogásolt termékek 10–30 százalékos árengedménnyel engedték csak árusítani.

Gondosabb árukezelést!

A TÚZEP-telepeken 23-féle építőanyag minőségét ellenőrizték, ezek közül mindössze nyolcféle — a cement, a mozaiklap, a beton füstcső, a gipsz, a homok, a kavics, a kőpor és a nádszövet — felelt meg a követelményeknek. A telepeken nagyon sok építőanyag megy tönkre, illetve rongálódik a nem megfelelő tárolás miatt. Több esetben

tapasztalták, hogy a vasbeton gerendák és elemek össze-törnek a kiméletlen szállítás, rakodás következtében. A telfődő cserpekeknek 30 százaléka repedt, a bitumenes fedéllemezek fele összenyomódott, töredezett. Az ajtók, ablakok is számos esetben adtak okot hatósági intézkedésre. Gyártási hibák miatt az ellenőrzött ajtók és ablakok mintegy 30 százaléka nem elégségesen ellenőrzött. A kifogásolt termékek 10–40 százalékos értékcsökkenéssel árusíthatók a telepeken.

Az új hazai gyártmányok 79, az import előmínták 80 százalékát ítélte a KERMI szakvélemény forgalomba hozatalra alkalmasnak. Minőségi hibák miatt a hazai gyártmányok kilenc, az import cikkek tíz százalékat árusításra alkalmatlannak minősítették. Nem feleltek meg például a követelményeknek egyes édesipari termékek, cipők, az import áruk közül a nem fóliatartalmú kordbársonyok, illetve néhány híradástechnikai cikk. (MTI)

RÖVIDEN • RÖVIDEN • RÖVIDEN

KARMAL - HAZAUTA-ZOTT. Babrak Karmal, az Afganisztáni Népi Demokratikus Párt KB főtájkára, Afganisztán Forradalmi Tanácsának elnöke pénteken rövid, szovjetunióbeli tartózkodása befejeztével hazautazott.

***

NYOMDÁSOK SZTRAJKJA. A londoni újságíróknál pénteken senki nem vásárolhatta meg a The Guardian című napilapot, mivel a nyomdások munkabeszűntése folytán meg se jelent. A sztrájkolók a munkakörü-

mények javítását és a bérek emelését követelik.

***

NIGERIAI ÍTÉLET. A nigériai katonai bíróság 21 évi börtönrre ítélte Ananbra állam volt kormányzóját. A közelmúltban megdöntött nyugatbarát nigériai rendszert volt tisztségviselőjét korrupcióval és állami pénzek elsikkasztásával vádolják.

***

TÜNTETÉS MANILÁBAN. A Fülöp-szigetek fővárosának

üzleti központjában több hónap óta először fordult elő, hogy a rendőrség nem avatkozott be egy tüntetés során. Manilának ebben a negyedikben mintegy három ezer ember vonult az utcára, és kormányellenes jelszavakat hangoztatott. A gumibotokkal és könnygázgránátokkal felszerelt rendőrök a korábbiaktól eltérően meghátráltak a tiltakozók előtt. Benigno Aquino ellenzéki politikus rejtélyes körülmények között történt meggyilkolása óta eddig többször is összecsaptak ezen a helyen a tüntetők és a rendfenntartó erők.

LENGYELORSZÁG

USA-szankciók, hatályon kívül

Az 1981-ben mélypontra jutott amerikai—lengyel kapcsolatok alakulása szempontjából figyelemre méltó fejleményre került sor Varsóban. John R. Davis, aki a lengyel—amerikai hűvös viszonynak megfelelően nagy-követe helyett ideiglenes ügyvivőként képviseli országát Varsóban, bejelentette, hogy a Lengyelország ellen életbe léptetett amerikai szankciók közül újabbakat helyeznek hatályon kívül.

Emlékeztet, hogy az Egyesült Államok kormánya a lengyelországi szükségállapot 1981-es bevezetésére hivatkozva egyoldalúan felbontott számos kormányközi gazdasági, kulturális, tudományos megállapodást. Az intézkedések sorában Washington felfüggesztette a legnagyobb kedvezmény elvének alkalmazását, megtiltotta a lengyel légitársaság gépeinek az Államok repülőtereinek használatát, korlátozta a lengyelek halászáti lehetőségeit területi vízein, továbbá megakadályozta, hogy Lengyelországot felvegyék a Nemzetközi Valutaalapba.

A szankciók hatályon kívül helyezése — mondotta az amerikai diplomata — „elismerése annak a kedvező hatásnak, amelyet az amnesztia gyakorolhat a lengyel népre”.

Az amerikai kormányzat — amely látványos kudarcot vallott szankciópolitikájával — most megpróbálja győzelemnek beállítani a nyilvánvaló vereséget. Igyekszik úgy tenni, mintha a lengyel gazdasági, társadalmi és politikai élet konszolidációja mára nem éppenséggel a, amerikai szándékok ellenére jutott volna el odáig, hogy széles körű amnesztiában részesítheti azokat is, akik alig két évvel korábban még a szocialista rendszer ellen szervezkedtek. A lengyel vélemény szilárd és aligha változik: Washingtonnak feltételek nélkül, a szankciók maradtak fenn a felszámolásával, Lengyelország szuverenitásának és belügyeinek tisztelgésben tartásával kell rendeznie azt a viszonyt, amit egyoldalúan és alaptalanul maga rúgott fel.

Zsebesi Zsolt

Centenárium koszorúzás

Koszorúzás ünnepséget tartottak Balázs Béla Kossuth-díjas író, a kommunista filmsztárika megalkotója születésének 100. évfordulója alkalmából pénteken a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi panteonjában.

Balázs Béla születésének 100. évfordulója alkalmából ünnepi megemlékezést tartottak a Magyar Filmgyártó Vállalatnál is, a főváros IX. kerületében pedig a róla elnevezett utcában megkoszorúzták emléktábláját. (MTI)

Videla — rács mögött

Május téri asszonyok... Argentínában fogalommal vált ez a kifejezés. Azokat a nőket hívják így, akik éveken keresztül minden csütörtökön újra és újra tüntetésre gyűltek össze Buenos Aires egyik főterén, kitartóan követelve az egymást követő katonai kormányzatoktól eltűnt hozzátartozók hollétének tisztázását. A dél-amerikai országban ugyanis a hetvenes években olyan jobboldali tisztogató hadjárat folyt, amely áldozatainak számát még ma is csak becsülni lehet. A terrorkampány csúcspontja 1976 és 1979 között volt: az úgynevezett „piszkos háborúban, az argentin emberi jogok bizottsága szerint mintegy 30 ezer baloldali tevékenységgel vádolt személyt hurcoltak el, zárták börtönbe vagy végeztek ki, kommunista és szakszervezeti aktivistákat éppúgy, mint a junták bünei ellen harcoló más csoportok képviselőit.

Ameddig katonák álltak Argentína kormányrúdjánál, nem is volt igazi esély rá, hogy sorsukra fény derüljön. Tavaly azonban, amikor a dicséletes falklandi háború után a fegyveres erők kénytelen-kelletlen visszavonultak a kaszányákba, felcsillant a remény. Sőt az év végén beiktatott új elnök, Raul Alfonsín egyik fő választási jelszava épp az volt, hogy felelősségre kell vonni mindazokat, akik részt vettek az olyannyira titkolt megtorlóakciókban, meghozzá névre és címre való tekintet nélkül.

Az új államfő a jelek szerint megtartja ígéretét. A civil kabinet hivatalba lépése után nem sokkal kormánybizottságot hoztak létre, kimondottan azzal a feladattal, hogy kivizsgálja a „piszkos háború” áldozatainak sorsát. Magas rangú főtisztokat váltottak le, egyeseket nyugdíjaztak, másokat áthelyeztek. Most pedig arról érkezett hír, hogy letartóztatták Videla tábornokot, aki 1976-ban egy háromtagú junta élén ragadta magához az ország vezetését, s 1979-ben elnökké nyilvánította magát.

Az őrizetbe vétel persze nem jelent még azonnali, automatikus elítélést. A vád alá helyezettnek nagy száma miatt a helyi megfigyelők attól tartanak, hogy a bírósági tárgyalások hónapokig elhúzódhatnak. A lépés precedens jellege azonban nem érhető felre: beleillik abba a folyamatba, amelynek során Alfonsín elnök igyekszik háttérbe szorítani a hadsereget, csökkentve ezzel a Latin-Amerikában közmondásosan mindig fennálló puccsveszélyt. Egy biztos: az argentin közvélemény támogatását a kérdésben egyértelműen maga mögött tudhatja. Igaz, helyzete ezzel együtt sem könnyű, hiszen nem egyedül a tábornoki kar szembenállása, a múltját takargató főtisztok ellenállása jelent számára gondot. Sőt a nagyobb nehézség valószínűleg gazdasági oldalról fenyegeti. Meg kell küzdenie az elődeitől örökölt körülbelül 400 százalékos inflációval csakúgy, mint az egyre nyomasztóbb — 45 milliárd dollár felé járó — külföldi adósság terheivel.

Videla letartóztatása azt jelzi, hogy — e hosszabb távú gazdasági teendők mellett — Alfonsín legalább az eltűnt ügyét szeretné lezárni. Azért, hogy az elnöki palota elé többet ne kelljen felvonulni a Május téri asszonyoknak.

Szegő Gábor

Választási kampány Nicaraguában

A nicaraguai fővárosban a sandinista front választási programjáról szólva a sandinista vezető leszögezte, hogy az a dolgozó tömegek életszükségleteinek a kielégítésére, életkörülményeinek javítására irányul. Különös figyelmet szentel a front a munkások és parasztek helyzetének, hiszen ezek a rétegek alkotják az ország társadalmi-gazdasági fejlődésének hajtóerejét. Az amerikai agressziós cselekmények ellenére a nicaraguai front tovább akarja vinni az agrár-reformot, folytatni akarja a lakásépítkezéseket, biztosítani kívánja a dolgozó tömegek kongresszus megkerülésével is. Ezzel magyarázható az is, hogy az Egyesült Államokban megjelent a „milliomosok egy csoportja”, amely nagy összegeket ajánlott fel a CIA támogatását élvező nicaraguai ellenforradalmároknak. A Reagan-kormányzat ezzel párhuzamosan rágalomhadjáratot folytat a közép-amerikai ország ellen.

Hog

Beszélgeté

A rendeletek nyitó januárjától engedélyezett formák akkor kezdődött gazdaságban — ahogya korta mondani szokás — a kisvállalkozások kezdtek elélni két és fél év tapasztalatot hozott kerek időről időre

Sokan érde

— Milyen hite segíti az OTP a zásokat?
— Az Országos pénztár a magán gazdasági tevékenység támogatni: ideiglenes polgári jogi társaság gazdasági munkatársak, valamint a kisiparosok. A kis és kisiparosok számára építés hitel 11 százalék, az egytől 12 százalék. A bankok egységeles kamatot kell mire kaphatnak lentkezők?

— Új üzlet, vállalkozás; a meglévő üzletek korszerűsítésére; a vállalkozások alakítására; a vállalkozások sorsára; a vállalkozások pénzügyi segítségnyújtására; a vállalkozások kifizetésére, sportpályák felújítására, vagy a vállalkozások sorsára. Valamennyi alapvető kérdés annak felhívására, kapcsolódjék az új zett tevékenységhez.

— Mekkora a felső határa?
— Általában a vállalkozás nettó értéke alapján, az összeg eléri a 100 millió forintot.

— Milyen feltételekkel lehet a vállalkozás összeget?
— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

— Beszéljünk a vállalkozásokról és a vállalkozásokról.

A „Közvetlen akció” nevű terrorcsoport vállalta magára a felelősséget azért a merényletért, amelyet pénteken virradó éjjel követtek el Párizsban. A képen: az Európai Országok közötti Ügynevelő épülete, amelynek több emeletét teljesen romba döntötte a robbantás (Telefotó: AP — MTI — KS)

aban fogalomma hívják így, akik újra és újra tün- gylik főterén, ki- katonai kormány- nek tisztázását, netvenes éveken- olyt, amely áldo- úlni lehet. A ter- 79 közé esett; az argentin ember- er baloldali tévé- el, zártak börtnö- zakszervezeti ak- kai ellen harcoló

ormányrúdjánál, akra fény derül- n falukndi há- ketletlen vissza- remény. Sőt az ifj- onsin egyik fő felelősségére kell olyannyira vit- vre és címre ta-

rtja ígertét. A em sokkal kor- em azzal a fel- orú" áldozatai- tottak le, egye- eg. Most pedig Videla táborona élén ragadta n elnökké nyil-

még azonnali, ettek nagy szá- nak, hogy a bi- atnak. A lépés- félre: belellik alfonsin elnök- zt, csökkentve n mind fenn- n közvélemény maga mögött a könnyű, hisz- sa, a múltju- számára gon- gazdasági ol- elődeiől öm- csakugy, mint ar felé járó —

hosszabb tá- legalább an- hogy az előnk- Május téri- zögő Gábor

ány

a front válasz- ról szólva a zetű leszozte. lgozó tömegek einek a kielégi- körülményeinek anyul. Különös ntel a front a parasztok hely- en ezek a réte- z ország társa- gi fejlődésének z amerikai ug- kmények elle- guai front to- rinni az agrár- atni akarja a eket, biztosíta- lgozó tömegek- ulla lehetősé- ja védeni az eti kincseit. A t kész fegyver- megvédeni a forradalmi fo- g politikai és ödszerekkel kí- lárdítani — ormányzó Ta- ra. (TASZSZ)

merényle- ai Úrkul- a robba-

Hogyan segít az OTP?

Beszélgetés a magánvállalkozóknak nyújtott hitelekrol

A rendeletek nyolcvanket- tí januárjától engedik az új szervezeti formák működését; akkor kezdődött a magyar gazdaságban — ahogy gyako- rorta mondani szoktuk — a kisvállalkozások korszaka. Az el- eltelt két és fél év sokféle ta- pasztalatot hozott, az illeté- kesek időről időre értékelik

is a kisszervezetek előnyeit, hátrányait. Ezúttal a kisvállalkozások működésének egyik részterü- letén, a hitelezésben szerzett tapasztalatokról kérdeztük az illetékest. **Léka Andorné**, az Országos Takarékpénztár me- gyei igazgatóságának osztá- lyvezetője válaszolt kérdé- seinkre.

— Nem tudok különösebb indokot, el kell fogadnunk a Pénzügyminisztérium erre vonatkozó utasításait. Szerin- tem is túl szigorú ez a meg- kötés, ami biztosan hozzájár- ul ahhoz, hogy nagyon ke- ves a munkaközösségeknek nyújtott hitelek száma.

— Ha már szóba került: hány alkalommal nyújtottak eddig hitelt?

— Ot alkalommal adtunk átmeneti pénzügyi segítséget, szerződéses üzemeltetésű bol- tokat vezetőnek — ebből egy volt kiskereskedelmi üzlet, a többi vendéglátó egység. Társ- ságoknak mindössze három alkalommal folyósítottunk hi- telét. Hozzá kell tenni, hogy

rengeteg érdeklődő volt, de amikor a vagyonleltár szóba került, többségükrel kiderült, hogy csak jelentéktelen ösz- seget kaphatnának, s ezért elálltak eredeti szándékuk- tól.

— Az eddigi említett hitel- formák mellett tud-e az OTP más módon pénzügyi támo- gatást nyújtani a vállalkozók- nak?

— A takarékpénztár kere- tein belül működik a Vállal- kozási Iroda, amely igyekszik felkarolni minden hasznos, jövedelmezőnek látszó kez- deményezést. A pályázók ké- relmeit gazdaságossági számi- táások alapján bírálja el a köz- ponti szervezet, s ott dön- tenek a hitel nagyságáról, annak feltételeiről és formá- járól is. A megyei igazgató- ságok ebben a munkában csak közvetítő szerepet vállal- nak. Eddig Hajdú-Bihar- ban két társaság kapott úgy- nevezett vállalkozói hitelt.

Sokan érdeklődnek — kevesen kapnak

— Milyen hitelformákkal segíti az OTP a kisvállalko- zásokat?

— Az Országos Takarékpénztár a magánüzemek gazdasági tevékenységét tud- ja támogatni: idetartoznak a polgári jogi társaságok és a gazdasági munkaközösségek, valamint a kiskereskedők és kispárosok. A kiskereskedők és kispárosok számára nyújt- ható építési hitelek kamata 11 százalékos, az egyéb hitelfaj- táké 12 százalékos. A társasá- goknak egyébként 14 száza- lékos kamatot kell fizetniük.

— Kérem, vegyük sorra: mire kaphatnak hitelt a je- lentkezők?

— Új üzlet, vagy műhely építésére; a meglévő — elavult üzletet korszerűsítésére, át- alakítására; berendezések, gépek, különféle eszközök vá- sárlására; valamint a feldol- gozó anyagok beszerzésé- re. A társulások kaphatnak pénzügyi segítséget például panzió építésére, kemping lé- tesítésére, sportpályák kiala- kítására, vagy gépjármű-vá- sárlásra. Valamennyi hitel- nél alapvető kikötés, hogy annak felhasználása szorosan kapcsolódik az engedélye- zett tevékenységhez.

— Mekkora lehet a hitel felső határa?

— Általában 200 ezer fo- rint, kivételes esetben, egye- di elbírállás alapján a hitel összege elérheti a 300 ezret is.

— Milyen feltételeket kell teljesíteni ahhoz, hogy a vál- lalkozó megkapja a kívánt összeget?

— Beszéljünk először a kispárosokról és kiskereske- dőkről. Nekik először is ren- delkezniük kell működési en- gedyéllyel, a tervezett beruhá-

zásról pedig tételes költségve- tést kell készíteniük. További feltétel, hogy a hitel igénylő tagja legyen a KIOSZ-nak, vagy a KISOSZ-nak, s ezek a szervezetek javasolják a hi- telnyújtást. A benyújtott költségvetést az OTP szak- emberei bírálják el. Általá- ban 50 százalékos saját erőt követelünk: tehát ha valaki 300 ezer forintot beruházást akar megvalósítani, 150 ezer forinttal kell rendelkeznie, s az egyéb feltételek teljesítése esetén megkapja tőlünk a to- vábbi 150 ezer forintot. Ked- vezőbb a helyzet az anyagbe- szerzésnél, ott elég a 40 szá- zalékos saját erő. Új üzlet, műhely építése esetén ugyan- csak 40 százalékkal kell ren- delkeznie a vállalkozónak ak- kor, ha szolgáltatóházban lé- tesíti a műhelyt. Itt érdemes megjegyezni, hogy szolgálta- tóházak építéskor az ott majdani dolgozó kispáros, vagy kiskereskedő csak ak- kor kaphat OTP-hitelt, ha az épület elkészülte után az ma- gántulajdonosba kerül. Ha a ház tanácsi kezelésben ma- rad, az építésbe „beszálló” kispárosnak a teljes ráeső költséget vállalnia kell.

— Mi a helyzet a munká- közösségek, polgári jogi tár- saságok esetében?

— A feltételek hasonlóak, további eltérés, hogy kem- ping, panzió építéskor 70 százalékos a saját erő aránya. Ez éppen a kölcsönözhető ösz- szeg felső határával magya- rázható: egymillió nagysá- rendű beruházáshoz az OTP 300 ezer forintot tud adni, 700-at a vállalkozóknak kell előteremteniük.

— Alapvető különbség viszont a társaságok esetében, hogy

Különbségek — vagyon szerint?

Miután a szakembertől hal- lottuk a kisvállalkozásokra vonatkozó alapvető hitelfel- tételeket, megismertünk egy- két adatot, engedtsékek meg néhány megjegyzés.

Az a tény, hogy az előző két és fél év során a megyé- ben mindössze öt szerződéses üzemeltetésű bolti vezetője és három társaság vette igénybe az OTP által nyújtott hitelt, arra enged következtetni, hogy nincs minden rendben ezen a téren. Elképzelhető, hogy a propagánda volt hiá- nyos, s a vállalkozók nincse- nek tisztában a lehetőségeik- kel. De az is lehet, hogy a magánkezdeményezések pénzü- gyi támogatásának fentebb említett formái nem tekint- hetők igazán sikeresnek. Va- lószínűnek látszik, hogy ez utóbbi feltételzés áll köze- lembb az igazsághoz — kide- rült ez Léka Andorné szavai- ból is.

Nem látszik logikusnak a hitelösszeg felső határának a vagyonleltárhoz való kapcsola- sa. Hiszen így a vállal- kozási készség, a biztató el- képzelés, a tehetség helyett a

vagyonj adottság kerül elő- térbe. Azok, akik vállalkozá- suk stabilizálásához éppen az OTP-től várnának segítséget, elesnek ettől a lehetőségtől, mondván: kevés a vagyono- nek.

További ellentmondást okoz, a vagyonleltárhoz való kapcsolat, ha az egyes tevé- kenységek eltérő eszközigé- nyére gondolunk. Egy szer- számglyártásra létrehozott, kispárosokból alakult munkaközösség vagyona már az induláskor is jelentős összé- g, éppen azért, mert ezt a tevékenységet csak nagyérté- kű gépekkel lehet végezni. Ha viszont egy software-fej- lesztésre alakult számítási- technikai munkaközösség te- vékenységének bővítéséhez egy mikrogepet szeretne vá- sárolni (az OTP segítségével); nem teheti, hiszen a alakul- láskor a munka zavartalan végzéséhez szükséges vagyon csupán néhány ív papírból, egy-két golyóstollból, s leg- feljebb pár szakkönyvből tev-ődött össze.

Görömbölyi László

Kulcyszerepben a tanácstag

A demokratizmus megújuló műhelyeiről

Napjainkban kétségelenné vált: a helyi igazgatási mun- kában tapasztalható, megnövekedett feszültségeket csak az önállóság tényleges növelése, a tanácsi demokrácia fejlesz- tése oldhatja fel. Ami pedig ezt világossá és egyértelművé tette, mint annyi más esetben, most is gazdasági körülmény volt. Többszörösen is. Elsőként településeink, elsősorban a nagyvárosaink fejlődéséből tűnt ki, hogy az erőteljesen köz- ponti döntések nem tudják követni a helyi sajátosságok támo- gatói igényeket, sem lakásépítésben, sem infrastruktúrá- ban, sem alapellátásban. Olyannyira nem, hogy a települé- shálózat aránytalanságai például szociális gondokhoz vez- tettek az aprófalvakban és a nagyvárosokban egyaránt. Az ország nehezebb gazdasági helyzetéből következően egyér- telművé vált, hogy a települések fejlődésében a jövőben nem nélkülözhető a lakosság forintjai.

S nemcsak a lakosság forintjai nem nélkülözhetők. Min- denekelőtt nem lehet lemondani azokról a forintokról, ame- lyek éppen a településfejlesztés helyi sajátosságainak jobb kihasználásával teremthetők elő.

Másképpen fogalmazva: az intenzív szakaszra átállás a tanácsi, a helyi igazgatási munkában is a fejlesztés meghatá- rózó szempontja lett. Hiszen afelől kétsége senkinek sem lehet, hogy a mostanában már szinte csodátevő kifejezéseként használatos „intenzív fejlődés” követelményeinek társadal- mi méreteknél aligha lehet eleget tenni kizárólag az anyagi termelés korszerűsítésével. Ugyanakkor nem várható el egyetlen település lakosságától sem, hogy a falu, a város fejlesztésében jobban vegyen részt, ha érdekeit, törekvéseit nem veszik fokozottan figyelembe a döntések meghozatala- kor.

Ez a követelmény pedig mindenképpen többet jelent egy- egy hangzatos kijelentésnél: ehhez a közigazgatás és a la- kosság kapcsolatának javítása szükséges. Mégpedig úgy, és olyan mértékben, hogy a végrehajtott szervezetet figyelme a megyéről, a központi ágazati hivatalokról mindinkább a la- kosságra, a lakosságot képviselő, választott tanácstagi tes- tületre irányuljon. Ez eddig gyakorta nem kevés gondot okoz- tott. Van tanácstag, aki azért köszönt le tisztelőt, mert a ta- nácsi apparátussal egyetlen ügyben sem tudott ötről hatra vergődni. Nem egy helyen, s nem kevészer megtörtént, hogy a tanácsi vezetést nem kérte a lakosság, illetve képviselői- nek, a tanácstagoknak a véleményét a döntések meghozata- la előtt. Az utóbbi időben azonban felgyorsultak azok a folyamatok, amelyek az eddiginél szélesebb alapokon nyug- vó népképviselő megteremtését szolgálják a tanácsi munká- ban. A fejlesztési tervek kidolgozásának új irányelvei, a két- lépcsős közigazgatás kialakítását célzó városkörnyéki rend- szer létrehozása, a hatáskörök decentralizálása, az új vá- lasztójogi törvény, mind az intenzív fejlődéshez elengedhe- tetlenül szükséges nagyobb helyi önállóság szervezeti, poli- tikai feltételeit hivatott megteremteni. A központi fejleszté- si eszközök tervezett, új rendszer szerinti elosztása, a fejlé- sítésben a helyi szándék nagyobb érvényesítése, a község- fejlesztési adó helyett az önkéntesség elvén alapuló tele- pülésfejlesztési hozzájárulás bevezetése ugyanennek az ön- állóságnak az anyagi alapjait teremti meg.

Ebben a szerkezeti rendszerben, ebben a szervezeti fel- építésben pedig értelemszerűen a kulcyszerepet a tanácstag játssza. A lakosságnak az a választott képviselője, aki vá- lasztói szándékának, törekvéseinek ismeretében nemcsak ellenőrzi, hanem ami ennél fontosabb, irányítja is a végre- hajtott szervezet, a tanácsi apparátus munkáját. Ezért is volt időszerű a közigazgatás népképviselői alap- jainak szélesítése, a tanácsi demokrácia fórumrendszerének megújítása. Mindaz a változás, ami a jövőben növelheti a tanácstagság társadalmi tekintélyét. Ha úgy tetszik, a ta- nácsstagok együttes hatalmát. Amely a lényegét tekintve nem is az övék, hanem a választóké.

Szalay Antal

A következő lépés elmarad TÉGLARÓL TÉGLÁRA

Annak idején ugyanis, mi- kor lehetőség lett volna a gáz bevezetésére, nem tartották ezt fontosnak. Pedig a téglá- készítésének a szárítás és az égetés a lelke. S ma jórészt a napra és a szemes kement- cékre lehet csak számítani. Amikor rossz idő van, termé- szetszerűen nedvesebben kerül a téglá a kemencébe, s a széntüzelésű fűtőberendezé- sek meglegt bizony nem lehet oly módon szabályozni, mint- ha gáz lenne a fűtőanyag. No de ez csak egy probléma a sok közül, ami a téglai part sújtja.

A másik, a létszámhiány. A legtöbb régi téglás karked- vezeménnyel nyugdíjba ment, a fiatalabb nemzedék a köny- nyebb és jobban fizető mun- kát keresi magának. Olyat, ahol jobb körülmények kö- zött dolgozhat.

El is érkezünk tehát a re- konstrukció miértjéhez, mert a most folyó munkáknak ép- pen a célja, hogy a nehéz fizikai munkától mentesítse azt a néhány embert is, akik még maradtak a téglai par- tban. A két debreceni gyárban ma kétszáz fölötti a létszám. Ennyi emberrel évente álta- lában 35 millió téglát tudnak készíteni. (Jelenleg a rekon- strukció miatt 8 millióval ke- vesebbet, de még így sem fél

Néhány információ a téglagyárak rekonstrukciójáról

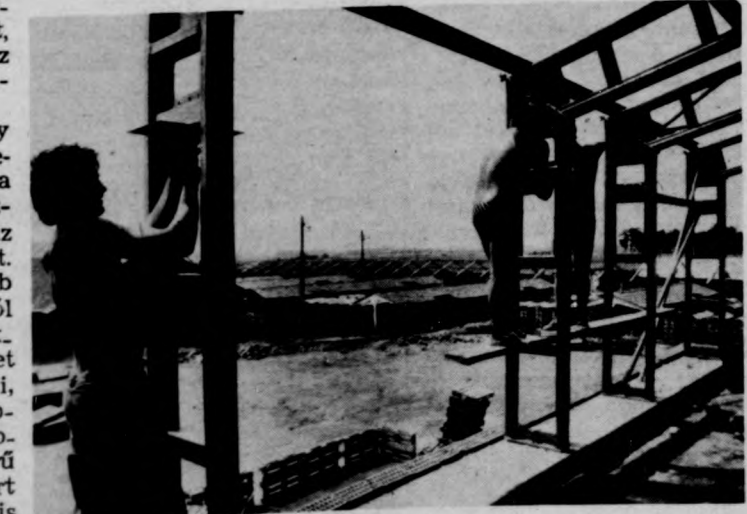
gőzsel termelnek, mert az or- szágos hiányra való tekintet- tel vállalták, hogy szombaton és vasárnap is dolgoznak.) A Hortobágyi Téglagyár- ban a hagyományos technoló- giával dolgoznak. Annak el- lenére, hogy a közelmúltban fejeződött be a 10 millió fo- rint értékű felújítás, még ma is sok a nehéz fizikai munka. Pedig átépítették a kemencéket, pontosabban a szük bejárátokat megszüntet- ték, így ma már nem kézzel hordják ki a téglát a kemen- céből.

teljesen automatizált lesz, 200 ezer dollár értékű olasz gépek fognak benne működni. Ebben a gyárban a nehéz fizikai munkát szinte teljes egészében ki tudják majd küszöbölni. Az új csarnoknak jelenleg az alapozási munká- it végzi a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság. Az előre gyár- tott vázszerkezetet pedig a régi, jól bevált partner, a da- bási Fehér Akác Termelőszö- vetkezet építőrezerve készíti majd el. A téglai part beren- dezéseket a vállalat szakem- berei saját erőből építik be, sőt amit tudnak, el is készí- tenek. A kemence felújítását pedig a Tanácsi Építőipari Vállalat kemenceépítői vál- lalták el.

Az igazgató szerint a jövő esztendő nehéz feladatok elé állítja a gyár kollektíváját, mert termelni, no meg épít- kezni is, nem lesz egyszerű. Rádásul közben egyes régi berendezéseket, amelyek még használhatók, ki kell szerelni és átvinni az új helyre. Vagyis meg kell szakítani még a csökkentett ütemű ter- melés menetét is. Am ha vé- ge lesz az építkezésnek, a be- ruházásnak, talán újra köny- nyebben lélegezhet a debre- ceni téglai part. Meglehet, húsz évig sem kell attól félni, hogy csökkenni fog a termé- les.

A két debreceni gyárban a termelés szinten tartásához tehát 110 millió forintra volt szükség. Ez volt az első lépés a változás felé. A követ- kezőt — amely sajnos egye- előre elmarad — a minőség felé kellene megenni. Am ennél a témánál a feltételek mód meg sokáig megmarad.

Iván Gizella

Készül a tetőszerkezet (Fotó: Nagy Gábor)

Ilyen az új kemence bejárata

KÖZELKÉP: Hajdúsági Agráripari Egyesülés

A Karcagi Premix- és Tápszergyárban egy új berendezés műszaki próbáit végzik a szakemberek

Tápszergyártás a középpontban

Aki figyelmesen olvassa az oldalon megjelent anyagokat, megtalálhatja azokat az adatokat, amelyek bizonyítják: a Hajdúsági Agráripari Egyesülés takarmányiparán belül fontos szerepe van a Karcagi Premix- és Tápszergyárnak. Aki az egyesülről szóló korábbi cikkeinket is elolvasta, emlékezhet arra: majd minden alkalommal leírjuk, hogy a HAGE óriási terhet, nagy feladatot vállalt magára a Karcagi gyár átvételével, a Phylaxia adósságainak átvállalásával.

Kezdetben nem kis gondot okozott a termelés beindítása, a különböző premixek, malac- és borjútakarmányok, gyógyszeres készítmények gyártásának megszervezése.

Az egyesülés igazgató tanácsa néhány gyors döntés mihamarabbi megvalósítását tűzte ki célul az apparátusnak. Ezek közül említhető a PURINA céggel kialakított együttműködés fejlesztése is. A cég sertéstakarmányozási készítményei kiváló minőségűek voltak híresek, de esetenként más cégek hasonló készítményei árban versenyezősek voltak a PURINA termékével. A PURINA többszöri látogatása épp a termelésre adaptált tartási tanácsadás volt.

A HAGE és a PURINA között kialakult kapcsolatot jelzi, hogy 1983-ban — ebből a szempontból csónka évből — 10 ezer tonna PURINA-termék forgalmazott az egyesülésben. Ebben az esztendőben ennek háromszorosára van igény, 1985-re 50 ezer tonnára számítanak a HAGE szakemberei. A kapcsolatot ma már kiterjed a termékösszetételre, a gyártás jogára, a technológiára, a termékmindezésre, a szakemberek képzésére. A távlati célok közül említésre méltó a PURINA technológiájának tápsyártási szakba való átvitele. A Karcagon készült termékek már viselik a PURINA-emblémát.

A sertéstelep terve nem teljesült

Az elmúlt esztendőben, de idén is kisebb-nagyobb hibák hátráltatták a HAGE hajdúszoboszlói sertéstelepen az eredeti célkitűzések teljesítését. Kezdetben boszszantó — tegyük hozzá, elkerülhető — kivitelezői pontatlanságok akadályozták a munkát. Az érzékeny — a termelési szempontból szűk keresztmetszetű — helyeknél jelentkező akadályok késleltették a sertéstelep feltöltését. Napjainkban a hízalada és a malacnevelés vonalán már a kezdetinél sokkal jobban megy a termelés, nehézségek a vemhesülésnél vannak.

Másfajta gondot jelent a munkaerő. Aligha kell bizonygatni: a nagy felelősséggel járó sertésgondozói pályára ma már nem túlságosan vonzó. Különösen akkor, ha a közelben a kereseti lehetőségek jók. A fürdővárosban sok helyütt lehet tisztább vagy kevesebb munkával megközelítően annyi pénzt keresni, mint a sertéstelepen, így a tőzsgárda lassan alakul ki.

A sertéstelep a hajdúszoboszlói Búzakalász Termelőszövetkezet üzemeltetésében működik. Lehetne azon megdöntelni: nem túlságosan „nagy falat”-e az évi kb. 300 millió termelési értéket produkáló termelőszövetkezetnek a teljes feltöltés után 200 millió termelési értéket előállító sertéstelep?

Annál bizonyos: az üzemeltető felelőssége — különösen a kezdeti akadályok elhárítása után nagymértékben megnőtt, s ma már a Búzakalász Termelőszövetkezet teljesítménye, eredménye gazdálkodása döntő részben a sertéstelepen, az ott végzett munkán múlik.

Előtérben a minőség

A hagyományosan jó termőképességű debreceni löszháton gazdálkodó mezőgazdasági nagyüzemek közötti együttműködés első szálai a hatvanas évek elejére nyúlnak vissza. Évekig a nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet szervezte az integrációt, s erre támaszkodva jött létre 1976-ban a Hajdúsági Agráripari Egyesülés. Elnöke Szabó István, a nádudvari termelőszövetkezet élnöke lett, aki napjainkban is betölti e tisztet.

A térség üzemel között kialakult — a korábbinál szorosabb — kapcsolat gyümölcsöző voltát bizonyítja: 1978 és 1983 kivételével minden évben sikerült az előzőnél nagyobb gabonatermést elérni a HAGE-taggazdaságokban. A termés mennyiség növelésének azonban korlátai vannak, s létezik más ágazat is. A Hajdúsági Agráripari Egyesülés múltjáról, jelenéről, terveiről dr. Novobáczky Iván igazgatót kérdeztük.

A növénytermesztés az elmúlt években dinamikusan fejlődött a taggazdaságokban. 1976 óta struktúrával is megfigyelhető: az állattenyésztés előtérbe kerülése. Hogy áll most ezen a téren az egyesülés?

— Napjainkban az állati-végtermék-kibocsátásból származó árbevétel kétszerese a növénytermelés árbevételének. Óriási gondunk épp ezzel kapcsolatos: a nagyarányú felfutást a taggazdaságokban nem követte a minőség javulása. Ezért legfontosabb feladatunk éppen az, hogy a vágóállat-termelést a növénytermelés szintjére emeljük fel. Annál is inkább fontos ez, mert a vágóállat-termelésben elkövetett hibákat már szinte lehetetlen helyrehozni.

— Az állattenyésztés költségeinek közel kétharmada takarmányköltség. Mit tett ennek csökkentése érdekében az egyesülés?

A központi integrációt épp a takarmánygazdálkodás vonalán igyekeztünk megvalósítani. A HAGE évente 300 ezer tonna tápot forgalmaz. Jó utemben halad a taggazdasági keverőüzemek közötti szakosodás is. Természetesen ehhez technikai, technológiai feltételek, gépek, berendezések — roppant, granuláló — és pénz szükséges.

— Évente több millió tonna takarmányt etetnek fel a hazai állatállományra. Ezek értéke meghaladja a 70 milliárd forintot. Nincs még egy ilyen „iparág”, ahol ekkora értékű áru tárolásával, kezelésével, feldolgozásával, alkalmazásával kell foglalkozni. A nagy piacon több gyártó és forgalmazó versenyez egymással. Hogy áll a helyzet közöttük az egyesülés?

A lehető legteljesebb mértékű, igen széles körű igénykielégítéssel. De azt is említhetném: az előbb említett szakosodás következménye, hogy a keverőüzemek kapacitását eddig jól kihasználtuk, s így a tápkeverés jövedelmező lett a HAGE keretein belül. Ennek következtében van igény a taggazdaságok részéről az ilyen irányú tevékenység megkezdésére. Ráadásul igény nagyobb mértékben jelentke-

ADATLAP

Hajdúsági Agráripari Egyesülés

Alapítás éve: 1976

Taggazdaságok: nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet, Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat, bal-mazujvárosi Lenin Tsz, kabai Vörös Csillag Tsz, Hajdúsági Cukorgyár, Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság, földési Rákóczi Tsz, püspökladányi Zöld Mező Tsz, nagyhegyesi Vörös Október Tsz, püspökladányi November 7. Tsz, hajdúszovátai Lenin Tsz, bal-mazujvárosi Vörös Csillag Tsz, hajdúszoboszlói Vörös Lobogó Tsz, ebesi Vörös Csillag Tsz, hajdúszoboszlói Búzakalász Tsz, hajdúszoboszlói Bocskai Tsz.

Vállalati forma: a mezőgazdasági és feldolgozóipari termelési fejlesztésére létrehozott jogi személyiséggel rendelkező agráripari egyesülés.

Alapító tőke: 20 millió forint.

Dolgozó állomány (1983): 20 ezer.

A taggazdaságok területe: 119 ezer hektár.

Termésmennyiség (1983):

búza 128 ezer tonna,

kukorica 151 ezer tonna,

cukorrépa 329 ezer tonna.

Vágóállat-termelés:

szarvasmarha 5493 tonna,

sertés 22 305 tonna,

juh 2077 tonna,

broilercsírke 12 773 tonna.

Taggazdaságok termelési értéke (1983): 14,6 milliárd forint.

Taggazdaságok érdekltsége: vagyoni hányad alapján — minden évben — a nyereség visszaosztása.

Közös tevékenységből származó árbevétel (1983): 3,12 milliárd forint.

Visszaosztott nyereség: 158 millió forint.

Tagok vagyoni betétje: 616 millió forint.

Közös vagyon: 2,088 milliárd forint.

Felfelé ívelő baromfiágazat

1983-ban sok helyütt az országban — így a HAGE taggazdaságában is — mélypontra jutott a baromfi-termelés. A gondos oktatás objektív és szubjektív akadémiai egész sorát tárta fel. A rangsorolás igénye nélkül érdemes említeni a szakemberek sorában végbement generációváltást. A fiatalabbak talán nagyobb szakmai tudással, de a szigorú tartás-technológiát nem mindig pontosan tartották be.

A keltetési szabályok figyelmen kívül hagyása, a tojásmosás esetenkénti elhagyása, a telepeken a szervizidők összecusúsítása, a nem jól végzett takarítás, a kapacitásoknál jelentkező összhang hiánya, s a mindezek nyomán fellépő betegségek arra vezettek: 1983-ban tíz százalék fölött volt az elhullás a HAGE-taggazdaságokban, s az egyesüles telepein.

Az önvizsgálat után kezdeményezett változtatások 1984 második negyedévére meg hozták a szükséges és várt eredményt. 7 százalék alá csökkent az elhullás, s 49 nap után 1,7 kilogramm kö-

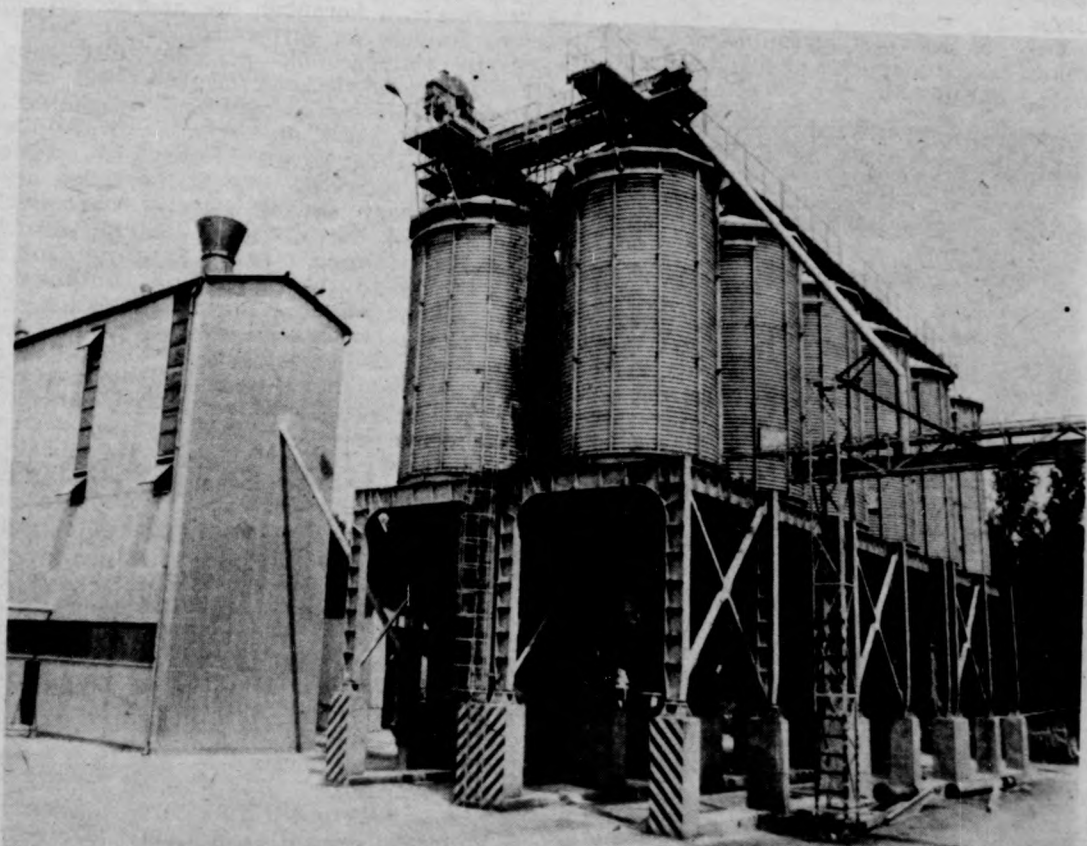
rüli broilercsirkéket adtak át a feldolgozásra.

Az új évadbeptólja a szombeni adóssá Judit Kóc Gerzsnés, verses műszinrevitelevél. A zat Mozart A vad Erkel Brankovics mű zenedrámaírásával, illetve a Hunyadi László vaj veszi ki a mősorából. Az elmutatók közül hat rad továbbra prózá művek, a balettest.

Az új szezonra Színház három hirdetéet meg: tat 7 prózai és adásra, az operá előadásra és a szenegy bemutatóra zés már megkezd suth utcai szerveban.

Ez év március zóművészeti társ a megyezékhele ni Műhely elnev jai budapesti, e házi és helyi mű és grafikusok, a céllal hozták lét közösséget, hóg művészeti törek ményeit megist művészbarátok zájáruljanak a téfikai környeze mesebb tételhe sorában tudja Lászlót, Kuruc Bényi Árpádot, Kárpáti Guszt Ákost, Lóránt por András és szesen huszonné veszt.

Egy ilyen társ sének nélkülözhe tele azoknak a csatornáknak a amelyek révén végül is eljutha lókhöz. Ehhez segítségét a de mus Áruház, ar hogy a kiállított lett bemutatja zösség tagjain. Művészet és értelmés és rem szerű találkozás tett ezzel lehet mus Áruház, an nát a vásárlók

A kabai Vörös Csillag Tsz. keverőüzeme az egyesüles taggazdaságainak takarmányellátását is segíti

AZ OLDALT ÍRTA: HAJDU ISTVÁN

FOTÓK: NAGY GABOR, HAJDU ISTVÁN

MIRE KÉS
A CSOKO
SZÍNHÁZ

Néhány hét és do új színházi éva elkezdődnek a pr szág társulatainál. ban kaptuk kézhe ceni Csokonai Szí 85-ös szezonjának sorfűzetét, amely és a bérletárvétel. A nevekbe l e ből ítéve színvona zatos programot k ház közönségének bemutatót, 4 stú előadást, egy gye tatót, két operap ké, felújítást sz tartani szeptembe sig.

Mensáros László vel minden remé arra, hogy ezúttal het a tavalyrój nagy érdeklődéss mutatóra, Arthur úgnók halála cím nak előadására. szíre kerül Do Karamzov testv drámája, Goldoni A Két úr szolgál Sláde Jövőre vel című vígjátéka, A nagy Romulus diája, Tóth-Maté fekete ember cí ősbemutatóként, Rozsdamentője, Géza Vendégség Ránki—Vas mus szerelem három valamint Dunaj bad szél című op. A pódiumszínl előadások műsor chert: Végig a h végesten végig ma); Kocsis Ist Mari (monodráma Woyzeck (tragéd Andrács; Messi le dráma); Queneau korlat.

Az új évadbeptólja a szombeni adóssá Judit Kóc Gerzsnés, verses műszinrevitelevél. A zat Mozart A vad Erkel Brankovics mű zenedrámaírásával, illetve a Hunyadi László vaj veszi ki a mősorából. Az elmutatók közül hat rad továbbra prózá művek, a balettest.

Az új szezonra Színház három hirdetéet meg: tat 7 prózai és adásra, az operá előadásra és a szenegy bemutatóra zés már megkezd suth utcai szerveban.

Bútor m képeket

Ez év március zóművészeti társ a megyezékhele ni Műhely elnev jai budapesti, e házi és helyi mű és grafikusok, a céllal hozták lét közösséget, hóg művészeti törek ményeit megist művészbarátok zájáruljanak a téfikai környeze mesebb tételhe sorában tudja Lászlót, Kuruc Bényi Árpádot, Kárpáti Guszt Ákost, Lóránt por András és szesen huszonné veszt.

Egy ilyen társ sének nélkülözhe tele azoknak a csatornáknak a amelyek révén végül is eljutha lókhöz. Ehhez segítségét a de mus Áruház, ar hogy a kiállított lett bemutatja zösség tagjain. Művészet és értelmés és rem szerű találkozás tett ezzel lehet mus Áruház, an nát a vásárlók

MIRE KÉSZÜL A CSOKONAI SZÍNHÁZ?

Néhány hét és a készülő új színházi évad jeleként elkezdődnek a próbák az ország társulatainál. A napokban kaptuk kézhez a debreceni Csokonai Színház 1984/85-ös szezonjának első műsorfüzetét, amely a tervekről és a bérlethirdetésekről tudósít. A nevek és a címekből ítélve színvonalas, változatos programot kínál a színház közönségének: 9 prózai bemutatót, 4 stúdiószínházi előadást, egy gyermekbemutatót, két operapremiért és két felújított szándéknak tartani szeptembertől júniusig.

Mensáros László felépültével minden remény megvan arra, hogy ezúttal sor kerülhet a tavalyról elhalasztott, nagy érdeklődéssel várt bemutatóra, Arthur Miller Az ügynök halála című drámájának előadására. Ezenkívül színe kerül Dosztojevszkij Karamazov testvérek című drámája, Goldoni vigjátéka, a Két úr szolgálja, Bernard Shaw Jövőre veled, ugyanitt című vigjátéka, Dürrenmatt A nagy Romulus című komédiája, Tóth-Máté Miklós A fekete ember című drámája (sbemutatóként, Fejes Endre Borsdatemetője, Páskándi Géza Vendégsége, Hubay-Ránki-Vas musicalje, az Egy szerelem három éjszakája, valamint Dunajevszkij Szabad szél című operettje.

A pódiumszínházi stúdióelőadások műsorterve: Borchert: Végig a hosszú úton, végtelen végig (monodráma); Kocsis István: Jászai Mari (monodráma); Büchner: Woyzeck (tragédia); Polgár András: Messi levelei (monodráma); Queneau: Stílusgyakorlat.

Az új évadban a színház pótolja a gyermekekkel szembeni adósságát Pinczési Judit Kóc Gerzson című zenés, verses mesejátékának színrevitelével. Az operatagozat Mozart A varázsfuvola és Ekel Brankovics György című zenedramájának bemutatásával, illetve a Bohémélet és a Hunyadi László felújításával veszi ki részét az évad műsorából. Az előző évad bemutatói közül hat darab marad továbbra is műsoron: prózai művek, operák és a balettest.

Az új szezonra a Csokonai Színház háromféle bérletet hirdetett meg: a kombináltat 7 prózai és 2 operaelőadásra, az operabérletet öt előadásra és a stúdióbérletet négy bemutatóra. A bérletezés már megkezdődött a Kosuth utcai szervezési irodában.

(t. g.)

Bútor mellé képeket

Ez év márciusában új képzőművészeti társulás alakult a megyeszékhelyen Debreceni Műhely elnevezéssel. Tagjai budapesti, egri, nyíregyházi és helyi művészek, festők és grafikusok, akik az új céllal hozták létre az alkotói közösséget, hogy tagjainak művészeti törekvéseit, eredményeit megismertessék a művészetbarátokkal, és hozzájáruljanak a lakások esztétikai környezetének kellemesebb tételéhez. A műhely soraiban tudja Félégyházi Lászlót, Kurucz D. Istvánt, Binyi Árpádot, Bíró Lajost, Kárpáti Gusztávot, László Ákóst, Lóránt Jánost, Szabó Lászlót, Szilágyi Eleket, Topor Andrászt és másokat; összesen huszonöt képzőművész.

Egy ilyen társulás működésének nélkülözhetetlen feltétele azoknak a formáknak és csatornáknak a megtalálása, amelyek révén az alkotások végül is eljuthatnak a vásárlókhöz. Ehhez nyújtott most segítséget a debreceni Domus Áruház, amely vállalta, hogy a kiállított bútorai mellett bemutatja az alkotói közösség tagjainak munkáit. Művészet és kereskedelem értelmes és remélhetőleg teremtett ezzel lehetőséget a Domus Áruház, amelynek hasznát a vásárlók látják majd.

SZILÁGYI IMRE METSZETE

Magatartás- és beszédkulturánkról - táborozva

„Az írás és a beszéd módja mindenkit leleplez” - írja a magyar nyelv XX. századi művésze, Illyés Gyula. Sajnos, korunkban - amikor időnként abban is bizonytalanok vagyunk, hogy újdonsült ismerőseinket hogyan szólítsuk meg, hogyan köszönjünk, tegeződjünk, vagy magázódjunk - az öncélú, durva, trágár kifejezések helyét kapnak beszédünkben, pedig gondolataink megfogalmazásakor erre számtalan más módunk is lehetne.

A magyar nyelv 1984. évi ünnepi hete az ifjúság beszédkulturájának hibáival, hiányosságaival, a fiatalok szókincsének gazdagítási lehetőségeivel foglalkozott. A nyelvi trágárság azonban - sajnos - nemcsak az ifjak beszédét ékelteli, terjed kortól, sőt nemtől függetlenül munkahelyen, iskolában és családi környezetben egyaránt.

Gyatra a szókincsünk, vagy talán magabiztosságunk növeléséhez szükséges a durva szó? Az ok legfőképpen talán abban rejlik, hogy a trágár beszéd elkövetője nincs tudatában annak, hogy a magyar nyelv gazdagsága ismeretében számtalan más szóhasználat is elérhető. Ennek felismerését nem segíti eléggé sem a család, sem az iskola, sem a baráti kör.

Többek között ezért is figyelemre méltó, hogy az olvasótáborok mintájára a nyári szünidőt nyelvművelő tanárok, magyar szakos pedagógusok, könyvtárosok, újságírók arra is alkalmasnak tartják, hogy magyar anyanyelvi tábort szervezzenek 12-16 éves fiatalok számára. Ezek a táborok abban hasonlítanak a már országsszerte szerveződő olvasótáborokhoz, hogy munkájuk a tíz-tizenöt fős kiscsoportok együttdolgozására épít, a táborok együtt alkotói közösséget is teremtenek az előre meghatározott, megtervezett nevelési-művelődési cél eléréséért. Itt is nélkülözhetetlen a könyv, a jó szakkönyv, segítséget nyújtva a beszédtechnikai gyakorlatokhoz, a nyelvi játékok megrendezéséhez.

A nyelvművelő táborok abban különböznek az olvasótáboroktól, hogy munkájuk nyomán látszólag kevesebbre válnak a táborok minden megteremthető formával, módszerrel a nyelvművelés ügyét kívánják szolgálni. Sopronban például burgenlandi, szlovákiai, szlovéniai és magyar anyanyelvű közép-

Maróti István

Tahiti, Tahiti

Töredelmesen bevalom, hogy összetévesztetem Tahitit és Hawaiit. Úgy jártam, mint a műveletlen amerikai, aki Bukarestet és Budapestet keverve okoz számunkra bosszúságot. Ugyan mindkét sziget polinéz és a Csendes-óceánban található, de van közöttük úgy négyezer kilométer.

Nem, azt nem mondhatnám, hogy e tévedésem túlságosan zavart volna a szerdán este Debrecenben, a nagyerdei szabadtéri színpadon vendégszereplő tahiti tánc- és énekegyüttes művészeitek orientált koreográfia elemzésében inkább megzavart a felsőtestre orientált jelmez(telenség). Uram bocsá, az újságíró is ember.

Akadatok azonban nálam fölkészültebb művelvezők, akik gukterrel, sőt kamerával felszerelve kísérték figyelemmel a tahitai művészetét. Ok alkalmasint jobban számot tudnak adni a kókusz-, bambusz-, fűz-, evezős- és tüztánc természetéről, koreográfiái vonalvezetéséről, a dramaturgiai fejlődésről.

Ennem jobban lekött a kéttucatnyi táncos természetese bája, naivan-rafinált pajzansága, szépségük tudatának öröme. Együtt örültem velük a táncnak, a színeknek, s időnként még a nagyszerű ritmusokat előlított zenészekre is maradt figyelmem.

A polinéziaiak Punaluának szőlőjék közvetlen rokonaitak. Punalua annyit tesz: kedves társ. A tahitai kedves társaink voltak ezen az estén az örömben. Gauguin, a francia festő Tahitit megismervén, végleg letelepedett a szigeten. Megérttem őt.

(t. d.)

Pár-sor

Új irodalmi vállalkozás

Könyvhétre jelent meg *Levendel Júlia és Horgas Béla* Pár-sor című irodalmi füzet sorozatának harmadik kötete - de mondhatom akár azt is: harmadik száma. A szép formájú, izléses, puha táblás könyv (*Szántó Tibor* tervezte) alcímében *műhelynaplónak* mondja magát, de voltaképpen *folióratszerűen szerkesztett tematikus sorozat*, amelyet az írópár szerzői kiadásban jelentet meg, 3000 példányban és saját szervezésben, amolyan baráti közvetítőhálózat révén terjeszt. A Pár-sor tehát nemcsak irodalmi jelenség, hanem a mai kulturális életnek is jellegzetes, művészileg igényes terméke. Érdemes a vállalkozásra mindkét szempontból figyelni.

Ami az irodalmi oldalt illeti: a sorozat első három számából határozottan egyéni ízlés és értékrend rajzolódik ki - egyéni, holott két alkotóról (egy költőről és egy prózaíróról) van szó, akik alapszakmájuk mellett többféle műfajban is képesek megszólalni. Vers, folytatásos regény, esszé, esszé-szerű kritika, memoár, satirikus novella, „négykezes” játék, hangjáték, felnőtteknek szóló mese olvasható a kötetekben - a másodikban és a harmadikban pedig még *Vendégünk* rovat is szerepel, amelyben a szerzőpárhoz bizonyára közel álló alkotók bejegyzése olvasható: *Török Endre* költői-filozófiai jegyzete az ember és a történelem szorongató kapcsolatának látélete; *Hanák Péter* irodalmi szorongató, vallomások cikke arról szól, hogy miért van szükség a köznap hasznát nem hajtó utópiákra.

A Pár-sor tehát színes, szinte azt is mondhatnám, olvasmányos köteteket sorakoztat - de ez bizony nem jelent könnyűséget, még a kifejezetten mulatságos szövegek (*Tulipán meséi, Mindez feltételezés, Réz-éjszaka*) esetében sem. Arról nem is szólva, hogy az írások többsége súlyos élettényeket görget, az apa halálának történetét elmondó, számvető *Alagút* csakúgy, mint a szociális otthon lakói körül forgó különös regény (*Az Inség Jónőhöz látogat*), amelynek három között részlete is erős érzések, a fájdalom és a részvét sodrába ragadja az embert.

Horgas Béla *A leleményes* című esszéje Odüsszeusz alakja köré a csekélyes ellentmondásaival bajlódó mai ember képét rajzolja. Ezt szinte tovább mondja a harmadik kötet vezető írása, a *Tudni, tenni tör*; ebben *Levendel Júlia* Vörösmarty és a reformkori értelmiség harcainak ürügyén jól érzéketlen saját gondjairól ír, szinte az irodalmi vállalkozás programját fogalmazza meg, mikor a tanulmányíró Vörösmartyt látatva ezt a mondatot idézi tőle: „S végtére is aki akarja a szabadságot, annak hinnie is kell azt.”

Remélhetőleg megtalálja (vagy már meg is találta) olvasó a Pár-sor: a mai magyar irodalom és a közép-nemzedék dilemmái, lelki-erkölcsi kérdései iránt érdeklődőket. Remélhetőleg, mert a magántervezett terjesztés és a kis példányszám miatt elég nehéz lesz érvényesülése - ezért is szükséges talán fokozottabban figyelni rá. Az ilyen csendes szenzációk, amelyek nem hangerővel próbálnak hatni, hanem elmélyültségre törekednek, és mérték tartóan, de következetesen mondják a magukét - erősítésre érdemesek. Annál is inkább, mert a Pár-sor szerintem fölhívó, építkezésre és társulásra hívó szellemi vállalkozás, amelynek ilyenképpen nemcsak irodalmi, hanem erkölcsi értékei is figyelemre méltók.

Schäffer Erzsébet

Megjelent az Alföld augusztusi száma

Páskándi Géza versével és Horváth Péter elbeszéléssel kezdődik az Alföld augusztusi száma, amely terjedelmének nagyobb részét fiatal alkotóknek szenteli. Bemutatkozik a folyóirat stúdiója: G. Nagy Ildán, Erdei Sándor, Botyán Katalin és Dusa Lajos versekkel, Bálint Péter regényrészlettel képviseli az Alföld köré szerveződött fiatal írókat.

A tanulmány rovatban Ablonczy László Tamási Áron Enekes madár című színművének változatairól, G. Kiss Valéria pedig Szilágyi István pályakezdéséről értekezik. A kritikarovat élén Varga Pálnak Csengey Dénes... és mi most itt vagyunk című könyvről írott bírálata áll. Nyilasy Balázs nyolc elsőkötetes költő munkáit értékelt, Bertha Zoltán a Szlovákiában kiadott Főnix füzetekről, Takács Géza pedig egyetemi antológiákról tudósít.

alföld

IRODALMI, MŰVELŐDÉSI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

PÁSKÁNDI GÉZA POÉMÁJA

HORVÁTH PÉTER ELBESZÉLÉSE

AZ ALFÖLD STÚDIÓ BEMUTATKOZÁSA

TANULMÁNYOK SZILÁGYI ISTVÁN RÓL

TAMÁSI ÁRON RÓL

NYILASY BALÁZS PÁLYAKEZDŐ KÖLTŐK 1983-1985

BERTHA ZOLTÁN A FŐNIX FÜZETEK RÓL

HARMINCOTODIK ÉVFOLYAM

1984/8

Bényei József versei*

Levelek a számaramhoz

1. ELTÉVEDT KÉZFOGÁSOK

Figyelj rám szürkeszemű!
Most elmondom neked azt a mesét az egyetlenegy a régii
amelyben nem lesznek törpék sem óriások s a királynak
egyetlen fia van csupán az se bírja a kardot emelni
Viszont a talpa alatt az erdön megsárgulnak a füvek és
megszikkadnak a gombák kerek kalapjai és elhorgadnak
a fényivó tarka virágok
És az utakon sarka alól fekete források fakadnak föl azokban
nem tiszta vizek hanem tanyáznak bánat meg magányosság és kudarcok tehetetlen dühe
Es abba belelépnek a járőkelők és olyankor mindenki lökdösi
egymást elfelejtjük a másik nevét és nem mozdul kezünk
hogyan megemeljük a kalapokat reggeli köszönésre
A kézfogások eltévedtek a borkesztyűk melegében és megy az egyetlen királyfi és látja hogy halált lép és fájalmat
fakaszt és magot ha vet szögek kelnek a barázdákban
Es sír az egyetlen királyfi csak hogy könnyei kimossák az
árványhaját lengető kukoricát meg a telmellű szőlőskerteket
és hiába fordul a földhöz az éghez imádkozva vagy
káromkodva üres a borkesztyűk melegében és rá se néznek
és meg se hallják
hát akkor csakazértis
mondja az egyetlen királyfi és felveszi az emberek arcát
mindannyiunkét
hasonlít immár rám és hasonlít arra aki él és aki meg fog
halni
és egyszer csak mi valamennyien hasonlítani kezdünk
az egyetlen királyfiról
és véres a talpunk és éles a sarkunk és béna kezünkben
megkövesedett a mozdulat drága ritmusa
haj szürkeszemű nem mese ez
vég a hátadra nehogy a földre lépjek s kocogj át velem
füves
mezőkre amelyek tele vannak sikoltó madarakkal

Kakasrikoltás

Júdás csak kezdte. Neki legalább
harminc ezüst pénzt ajánlottak érte.
A sok Pilátus mosta mosolyát,
a többi meg a naplementét nézte.

De Péter? Neki mit vétett a hű
és alázatos krisztusi világkép?
Csak pápa lett és minden keserű
kakasrikoltás arcára nőtt árnyék.

Tamás legalább kételkedni mert,
s az ujjá diktált megfagyott szívének,
s mire az év, az inasév letelt
a kételyből nőtt tagadásnyi méreg.

De Péter? Az új pápának vivát!
A régii régen Golgotára vitték.
Csak Mária siratja holt fiát
s a szél rázza a klastromok kilincseit.

A pápaságok sírokon teremnek
és alatomosságból nő a köd.
A tüzes lángnyelv végül ott rekedt meg
három kakasrikoltás mögött.

Mint a rákot

A gyöngeségem ismerem
egész a bordacsontig.
Belegörnyed az ember
mielőtt meghasonlik.

Elszalaszt szép szerelmet
mert változtatni gyáva,
s gurul feléje gyógyszerek
glóriás karikája.

A véleményét elnyeli,
s csak hiszi: belerokkan.
Élni szeretne valahogy,
akár megaláztatott.

A gyávasságom ismerem,
megszokom mint a rákot,
s a szégyenemmel szeliden
naponta parolázok.

Alkonyat

Bújhatok árnyékok mögé, —
magam maradtam mint az isten.
Felhőm sincs arcom rejtenei,
szél sincs, hogy szagatná az ingem.

Homlokomon abba törleném:
tenyerét se kínálja senki.
Szürkülő fejem az est
fogházórként körbekerengi.

Örökre rendben

Halottaim a földben,
mögöttem ami élet.
Elfognak utam széliről
minden meglepetések.

Jön a csönd kőunalma,
rutin-lét, rutin-álmok.
Hajamról szívemre nőnek
a fehér dérvirágok.

Nyugdíjig tán kibírom, —
immár örökre rendben.
Csak a emlékező isten
tart jó emlékezetben.

* A költő most megjelent kötetéből.

TV-FILMSOROZAT:

Gróf Széchenyi István életéről

Több mint egy esztendőig tartó előkészület és hététnapos forgatás után ezekben a hetekben a vágóasztalnál nyeri el végleges formáját a Magyar Televízió egyik legnagyobb méretű vállalkozása: a gróf Széchenyi István életéről szóló hatszor 50 perces adásidejű tv-sorozat.

A rendező: Horváth Ádám.

— Még 1951-ben merült fel az ötlet, hogy képernyőre kellene vinni a legnagyobb magyar életűt — mondja. — Nemeskürty István vállalkozott a forgatókönyv megírására. Mindketten egyetértettünk abban, hogy ez a téma napjainkban ismét fontos, érdekes és közérdekű. Rendezői szempontból is régióta izgatott Széchenyi személyisége. Eszméi, javaslatai, kezdeményezései sorra valóra váltak, ám ő maga meg volt győződve arról, hogy nem „sikerember”. Mégis, a tények azt bizonyítják, te-

vékenységével hasznossá vált hazája számára.

— Még ma is sok minden tisztázatlan életével, de még inkább tragikus halálával kapcsolatban. A film egyértelmű választ ad majd ezekre a kérdésekre?

— Nem erre vállalkoztunk, nem ez a feladatunk. A forgatókönyv alapjául Széchenyi naplója szolgált, ez a súlyos és szomorú olvasmány. Nem dokumentumfilmet kívántunk készíteni a szokványos módon és eszközökkel, hanem életének néhány csomópontját, vagy ha úgy tetszik: fordulópontját igyekeztünk körülrögzíteni. Az első részben a huszonéves huszártisztet mutatjuk be a nézőknek, a vágyakódástól sem idegenkedő jóképű fiatalembert, a nők bálványát. A második rész Wesselényivel való találkozását, kettőjük kezdődő barátságát idézi fel, valamint a hazai lótenyésztés és lósport

megteremtésével kapcsolatos tevékenységét. A következő részben már az érett korú Széchenyi áll előttünk: a Lánchíd, az Akadémia életre hívója, a folyamszabályozás sürgetője. A negyedik rész 1848-ban játszódik, a magyar szabadságharc fényes napjain, majd az összeomlás drámai időszakában. A két befejező rész Döblingbe vezet el a nézőt. A sorozat a depressziós, önmagával meghasonlott Széchenyi öngyilkosságával fejeződik be.

— Hol készültek a külső felvételek?

Hetven különböző helyszínen, Magyarországon, Csehszlovákiában és Angliában. Nyolcvan színész és közel félezer statisztika vett részt a forgatásokon. A döblingi jeleneteket nem az eredeti helyszínen, hanem a toalmási kastélyban vették fel. Csehszlovákiában is korhű helyeket találtunk, kastélyok, paloták épségben megőrzött termeit s parkjait. Régi ívek, hogy még a legnagyobb egyeztetési nehézségek ellenére is csakis magyar színészekkel dolgozom! A Vígyszínház méltányolta kérésünket és hét hónapra rendkívüli szabadságot engedélyezett Széchenyi alakításának: Tordy Géza. Ezt persze nem lehetett minden művésznél elérni, megkívánni. De a szereplők kivétel nélkül vállalták a forgatással járó nehézségeket. Így például jó néhány szereplő megígért, hogy Tábori Nóra — aki ugyan csak fontos figurát alakít — este tízkor végzett aznap a fellépésével a Vígyszínházban, autóbá utat, utközben sminkelt, sőt átöltözött, hajnali háromkor már egy Prága

melletti kastélyban állt a kamerák elé, és még aznap este ismét fellépett a Vígyszínházban. Tordy Géza is zokszó nélkül teljesítette a ráháruló adatokat. Hogy csak egyet szedő képsorokban már az öreg, megtört arcú és külsője Széchenyi jelenik meg. Ez nem lehetett egyszerű sminkeléssel megoldani. Speciális gumimaszkot kapott, melynek felhelyezése mindennap a forgatás megkezdése előtt hajnalokan három óráig tartott.

Horváth Ádám befejezésül elmondotta:

— Szándékunk szerint a modern, előtűnk járó nagy gondolkodót, a kezdeményező politikust Széchenyi kívánjuk közel hozni a nézők millióhoz. Hangsúlyozni szeretnénk: ne várjanak tőlünk valami újfajta, újjáértelmezett képet! Sem pedig eredeti „korszerűsített” Széchenyi-„felfedezéseket”. Mindez a történelem dolga. Nem is oktatónak szánjuk azzal a céllal, hogy: „Ilyen volt Széchenyi.” A mi filmünk csupán egy a lehetséges Széchenyi-ábrázolások közül.

— Mikor láthatjuk a sorozatot?

— Október végéig tartanak a befejező technikai munkálatok, és valószínű, hogy a film még a télen a képernyőre kerül.

— További tervei?

— A Széchenyi-filmnél is lényegesen nagyobb lélegzetű vállalkozás: több rendező kollégámmal együtt tv-filmsorozatban szeretnénk feldolgozni az Árpád-házi királyok életét.

Széchenyi és Metternich kancellár: Tordy Géza és Avar István

Jelenet a Széchenyi-filmből: Szirtes Ádám és Tordy Géza Széchenyi (Tordy Géza) döblingi dolgozószobájában (Csabai Attila felvételei — KS)

Garaj Tamás

A gyermek izgalma idő után nem tudok. És akkor csodát látok, a távolban, messze íve emelkedett látott soha.

A gyermek nézgen a gyöngyház. A hegy csúcsa derengésben tűnik. A gyermek ily Nézte, nézte a szó nélkül.

— Édesapám látványba. — Éderkérzésben elvett?

És elmutatott. Adja, anyja, de tek, összemolyomott a fejére: — Aztán egyikük gyermek. — Nézz az új Mit?

A gyermek arca úgy tűnt, egy kis csak akkora, volna el benne. — No, mi az? — Ekkor a gyermek nőtteken, sejtett volt ilyen szép nem hitte, még sejt.

Körbehordozták, néztek, körbefutott, amelyet ő szürke, még csak — No, mi? — A Kopersó-dé onthon észre sen olyan fenséges, — Otthon így so

LŐRINCZ GYÖRGY: TÁVLATOK

mögötti részt népesítette be a nagyanyjától hallott mesebeli alakokkal, tájakkal. Valahol ott, ahol az ég összeért a földdel, kezdődött Tündérország, oda képzelte az üveghegyet — néha látta is véte —, ott éltek az óriások is, meg a griffmadarak.

A környező tájat nem érzékelte, nem látta. Soha. A környező táj szinte nem is létezett számára — észre sem vette.

Teltek az évek, a gyermek akkor már napközben iskolába járt, délután a mezőre, de napszálltakor továbbra is megjelent a falu végén, s elnézett nyugat felé. És ekkor egy nap váratlanul sor került az első utazásra. A városba mentek — csak álombéli városokban járt addig —, és a város, ahová mentek, a felnőttek beszéde szerint pontosan ott feküdt a szakadék peremén túl, ahol lenyugodott estenként a nap.

A gyermek, amikor megtudta, hogy őt is elviszik arra az útra, szinte belebénult az izgalomba. Éjszaka nem aludt, ébren virrasztott, félt, hogy ha elalszik, nem viszik magukkal. Egész éjszaka képzelt, újra és újra megjelent a képzeletbeli táj — végre beláthat valamit abból, ahol eltűnik mindig a nap — gondolta. Csodás, színekben gazdag táj jelent meg, és a város is, az álombéli, üvegpalotákból állt, csillogó, fénylő üvegpalotákból.

Hajnaltal indultak. A lovak hol lassú trappban, hol poroszkálva mentek az úton, sötétség borított be mindent, csak a csillagok világítottak — ezernyi hópikkely ragyogott az égi tájon. Virradatra elérték a Cekend-tető nyugati szélét — ahová a szakadékot képzelte mindig, ahová a világ végét is képzelte, és belátta a lábát a szakadékba —, igen, elérték a szakadék szélét, a fehér derengésben belátható lett az álombéli táj. A völgyben, lent, házakat látott, templomokat. A házak ugyanolyan ereszes-pitvaros házak voltak, mint otthon a falujában, a boronacsűrők is ugyanolyan terebélyes nyugalommal ölelték körbe az udvarokat, mint otthon...

Magyar költő Párizsban, Be Száz év Balázs

Műveit Ady Endre György, Thomas Mann, tatta, szövegkönyv Béla és Kodály Zoltán sította meg. 1919-20 népszerűsítését a költők között Babits Mihály, Kassák Lajos, Kőrösi Csoma Sándor, Móricz Zsigmond, és Osvát Ernővel Irói Direktórium tette filmelméleti klasszikussá nemzetközi hírnemzetközi hírnemzet. Magyarországon emelkedő lírikusként és regényíróként ismerték.

— Szándékunk szerint a modern, előtűnk járó nagy gondolkodót, a kezdeményező politikust Széchenyi kívánjuk közel hozni a nézők millióhoz. Hangsúlyozni szeretnénk: ne várjanak tőlünk valami újfajta, újjáértelmezett képet! Sem pedig eredeti „korszerűsített” Széchenyi-„felfedezéseket”. Mindez a történelem dolga. Nem is oktatónak szánjuk azzal a céllal, hogy: „Ilyen volt Széchenyi.” A mi filmünk csupán egy a lehetséges Széchenyi-ábrázolások közül.

— Mikor láthatjuk a sorozatot?

— Október végéig tartanak a befejező technikai munkálatok, és valószínű, hogy a film még a télen a képernyőre kerül.

— További tervei?

— A Széchenyi-filmnél is lényegesen nagyobb lélegzetű vállalkozás: több rendező kollégámmal együtt tv-filmsorozatban szeretnénk feldolgozni az Árpád-házi királyok életét.

Balázs Béla — vén Bauer Herk augusztus 4-én született. Apja költő volt, aki német irodalomból fordított Szegeczen budapesti bölcsész tagja volt. 1906-ban és Párizsban ösztöndíjjal bohémkedtem, a dalmások társaságának írója később. És dett meg a kor mi nagyságaival, fússokkal, Max színházával, a színház, a francia nistákkal.

A Holnap kétban jelentek meg. Doktor Széchenyi műveit, emancipációját ellentétben a kispolgári körök zeti Színház bet nagy vihart vált. Ives vitákat vált. ben jelent meg. verseskötete: A lel. A kékszakad ránk Bartók or. veerkönyvét ő í. keresztül —

Magyar költő
Párizsban, Berlinben, Moszkvában
Száz éve született
Balázs Béla

Műveit Ady Endre, Lukács György, Thomas Mann méltatta, szövegkönyvet Bartók Béla és Kodály Zoltán zenészek között Babits Mihállyal, Kassák Lajossal, Komját Alagárral, Móricz Zsigmonddal és Osvát Ernővel együtt az Irói Direktórium tagja volt. A filmelmélet klasszikusaként nemzetközi hírnévre tett Magyarországon kiemelkedő lírikusként, dráma- és regényíróként a publicistaként ismerték. A magyar színház megújítását szorgalmazó Thália Társaság és a Vasárnapi — a kor nagy filozófusait, gondolkodóit egybegyűjtő — Társaság tagjaként tevékenykedett.

Balázs Béla határainkon túli hírnevét elsősorban annak köszönhetjük, hogy a filmművészet lényegét, törvényszerűségeit kutatta, elsőként foglalta rendszerbe a filmesztétikát, felismerte a film tömegkommunikációs jellegét, és fontos társadalmi és tudatformáló tényezőként fogta fel az új művészi ágat. Költői-esztétikai tevékenységét írott tankönyvei, cikkei a filmelmélet olvasmányos remekei. Művészi hagyományokra támaszkodva kereste a film új lehetőségeit, céljait.

Balázs Béla — eredeti nevén Bauer Herbert — 1884. augusztus 4-én született Szegeden. Apja közművelődési tanár volt, aki német és francia irodalomból fordított. Balázs Szegeden tanult, majd a budapesti bölcsészkarra járt, az Eötvös József Kollégium tagja volt 1906-ban Berlinben és Párizsban ösztöndíjas. „Itt bohémkedtem, orosz forradalmárokkal társaságban” — írta később. És itt ismerkedett meg a kor vezető szellemi nagyságaival, híres filozófusokkal, Max Reinhardt színházával, a szobrász Rodinnel, a francia impresszionistákkal.

A Holnap két antológiájában jelentek meg először versei. Doktor Széplai Margit című drámájában a modern művelt, emancipált nőt állítja ellentétbe a konzervatív kispolgári körökkel. A Nemzeti Színház bemutatója igazi nagy vihart kavart szenvedélyes vitákat váltott ki. 1910-ben jelent meg első önálló verseskötete: *A vándor éneke*. A kékszakállú herceg várának Bartók operájának szövegkönyvét ő írta. Kodályon keresztül — egy szobában

Niedzielsky Katalin

A gyermek izgalmaiban megelégedett az útról, s egy idő után nem tudta fölismerni, honnan, merről is jött.

— És akkor csodálatos dolog történt. Ahogy nézelődött, a távolban, messze, messze egy hatalmas és fényes hegy íve emelkedett ki a derengésből, amilyent addig nem látott soha.

A gyermek nézte a hegyet, ismerős volt és mégis idegen a gyönyörűfényű ragyogásban.

A hegy csúcsa később elfehéredett, majd rózsaszínű derengésben tűnt fel.

A gyermek ilyen még nem látott. Nézte, nézte a távoli hegyet, és nem bírta megállni szó nélkül.

— Édesapám — szólalt meg szinte beledermelve a látványba. — Édesapám — ismételte meg, mert a szerzőrzésben elvesztett a hangja — mi az a nagy hegy ott?

— Elmutatott arra, napkeletre, ahol felfedezte. Apja, anyja, de még a szomszéd férfiak is összenéztek, összemosolyogtak, egyikük még barackot is nyomott a fejére: — No, mi az?

Aztán egyikük elmutatott arra, amerre az előbb a gyermek.

— Nézz az ujjam hegyénél előre. No, mit látsz ott? Mit?

A gyermek arra nézett, amerre a férfi mutatott, úgy tűnt, egy kicsi koporsó van rátéve a hegygerincre, de csak akkora, hogy talán még egy ember sem fért volna el benne elnyújtóztatva...

— No, mi az — ismételte a férfi —, lám, mi?

Ekkor a gyermek körbehordozta a tekintetét a felnőtteken, sejtette is, meg nem is: „Otthonról ez sosem volt ilyen szép” — akarta mondani, de nem merre, mert nem hitte, még ekkor sem hitte, hogy amit lát, az, amit sejt.

Körbehordozta a tekintetét, a felnőttek hallgattak, néztek, körbefutott a szeme a tájon is, a környező tájon, amelyet ő annyiszor elképzelt — kopott volt és szürke, még csak fenyők sem álltak a dombokon.

— No, mi?

A Koporsó-domb a Nagyhegy déli nyúlványán állt, otthon észre sem vette. Csak azt nem tudta, hogy lehet olyan fenséges, olyan csodálatos — innen.

Otthon így sosem látta.

Tanuljon-e tovább a szakmunkás?

Szövetkezetünk hőre lágyuló műanyag termékek gyártásával foglalkozik, ezek egy része háztartási cikk, nagyobbik hányada gyermekjáték. A gyártás technológiája a gépi termelésben három műszakos munkarendet tesz szükségessé, betanított munkások foglalkoztatásával. Ezen a területen a munkaerő biztosítása egyre nehezebb. Oktatásuk, továbbképzésük jelenti a legnagyobb gondot, hiszen szakképzetlenek, alapképzés nélkül. Ezért mi inkább e réteg képzésének irányításával foglalkoznánk kiemeltében.

Nap mint nap érezzük szakmai tudásuk hiányosságait. A termékszerkezet-váltással párhuzamosan egyre többféle műszaki alkatrészt is gyártunk, az ezekkel szemben támasztott technológiai, minőségi követelmények fokozottabbak, mint amit a játék és háztartási cikk gyártása idején dolgozóink megszoktak. A műszaki igényesség fokozódása a gépek kezelőitől nagyobb szakmai hozzáértést követel, de a termelési hatékonyságra, takarékos anyagfelhasználásra is közvetlen hatással van a szakértelem. Az eddig elmondottak miatt — sok-sok próbálkozásunk kudarcra ellenére is — az 1984–85. évben ismét beindítjuk a munkások képzését, melyet házon belül oldunk meg. Tanfolyamrendszerű képzések szervezzük, mintegy 40 óra időtartamra, mely alatt dolgozóink megismerkednének a feldolgozásra kerülő alapanyag tulajdonságaival, a feldolgozótechnológiával, s magával a feldolgozógépek alapismereteivel.

Tematikát az Országos Pedagógiai Intézetől igényeltünk, ha innen nem sikerül beszerezni, akkor a szövetkezet műszaki középvezetői fogják összeállítani a tanfolyam anyagát. Megvitatásra vár még a tanfolyam körül, amit döntően fontosnak tartunk: hogyan, milyen ösztönzések tegyék vonzóvá a résztvevőket, hogyan neveljük dolgozóinkat a nagyobb szakmai tudás igényességére. Sok fórumon elmondtuk már, hogy hátrányosan érintette a műanyag-feldolgozó ipart a szakmunkások megszűntetése.

Véleményünk szerint foglalkozni kellene a műanyag-feldolgozó szakmunkások képzését ismételt bevezetésével, mert a gyakorlat azt bizonyítja, hogy szükség lenne rá. A munkástovábbképzésbe lényegesen könnyebb bevonni azt a fiatal szakmunkást, akinek valamely szakmában alapképzése van.

Szakmunkásaink között viszonylag magas azoknak a száma, akik a szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után rövid idővel ismét tanultak. Ki az általános műveltségének bővítését tartotta szükségesnek, ki szakmai téren akart tovább tudni. De olyan is volt, aki egy kiegészítő tevékenységből vizsgázott, pl. hegesztőtanfolyamot végzett.

Minden továbbtanulási szándékot támogat a szövetkezet vezetősége, hiszen ez egyéni és közérdek is egyben. Azt hiszem, ezzel válaszoltam is a vitaindító cikk címére: igen, tanuljon és tudjon egyre többet a szakmunkás, de minden területen dolgozó munkás is.

Tóth Ferencné

személyzeti és munkaügyi vezető,
Debreceni Műanyagipari Szövetkezet

ÉRTSÜNK SZÓT!

Dűlőneveink védelmében

Nyár közepén, aratás idején szabták" a határ régi képét, megszüntették a dűlőutakat, fásorokat, betemették a lapályokat, patakmedreket. A modern gazdálkodás ezek után nagy méretarányú művelési területek segítségével zajlik: ezeken tervezik, hogy hova mi kerüljön, hol milyen munkálatokat kell elvégezni stb.

Mindezekből azonban még nem kellene következnie annak, hogy az irodákban feltételezhető új, „modern” elnevezéseket használjanak, s azokat esetleg rátküldjék a helybeli lakosokra is. Véleményünk szerint az lenne jó, ha a talajjavító, tervező, térképszakemberek, szakemberek kifejezetten törekednének rá, hogy a helyi lakosság által használt hagyományos, régi dűlőneveket átöröktessék a megváltozott felszín és beosztású határra is. Ott, ahol az új táblák határa nem esik egybe a régi dűlőkével, ki kellene választani az oda vonatkozó legértékesebb hagyományos neveket, s azokkal nevezni meg az új táblákat. Jó lenne meggyőzni az illetékes vezetőket, hogy egy régi társzínformából, víznéből, valaha honos növény, állat nevéből alakult dűlőnév érték: helytörténeti dokumentum, amelynek megvédése része a környezetvédelemnek. Ezekért is felelősek vagyunk, ne engedjük feledésbe merülni őket!

A határ és a lakosság sok évszázados meghitt kapcsolatát híven őrzik a sajátos elnevezésmóddal megformált, ember-szabású dűlőnevek. Tudjuk, ma már nem olyan közvetlen a lakosok és a határ kapcsolata: néhány kombájn pár nap alatt learatja a kalászosokat ott, ahol régen a falu kétharmada egy hónapig vertegette. A régi szép dűlőnevekért azonban nagy kár lenne.

Sebestyén Árpád

Házor

DEBRECEN KÉPZŐMŰVÉSZETÉNEK TÖRTÉNETÉBŐL

Bánszki Tamás

(1892–1971)

A csongrádi származású Bánszki Tamás életének legtermékenyebb 26 évét Debrecenben töltötte, s grafikai tevékenységével hozzájárult a debreceni grafika európai híréhez. 1892. december 18-án született Földeákon. Szülei módos parasztok voltak, akik a polgári után a szegedi gimnáziumba írták fiukat. Szegeden érettségizett 1912-ben, majd beiratkozott a Képzőművészeti Főiskola rajztanárképző szakára. 1915–18 között félbeszakadt a főiskolai tanulmánya, de a második alapvizsgát letette 1918 májusában. Tanárai: Révész Imre (alakrajz), Bosznay István (tájfestés) és Edvi Illés Aladár (csendéletfestés).

A debreceni Műpártoló Egyesület és az Ajtósi Dürer Céh tárlatain rendszeresen nagy kollekcióval szerepelt. 1935 őszén például Búzakeresztek, Hegyi út, Kilitás, Reggel, Várrom, Hegyek között című olajképet és akvarelljét mutatta be, az 1941-es országos grafikai kiállításokon (amelyet a Debreceni Képző- és Iparművészek Egyesülete rendezett) tíz akvarellt és tíz fametszetet, rézkarcokat, illetve krétaaktanulmányokat mutatott be. Jellegzetes témakörei Debrecen külvárosának és tanyavilágának mozgalmas élete, munkábrázolások, kültéri utjának élményei és a Felső-Tisza-vidék táji szépségei.

A háború végén hadifogoly lett, s Olaszországban a montecassini táborban tartózkodott 1919 novemberéig. 1920-ban Tarján, majd Fehérgyarmaton tanított. Első kiállítását Szegeden rendezte meg 1920-ban. 1922 őszén a debreceni Piarista Gimnáziumba nevezett ki, ahol 1948-ig tanított. Bekapcsolódott a debreceni Műpártoló Egyesület, majd a Művészház munkájába. 1927-ben az alapítandó nagyerdői művésztelep egyik műtermes lakására pályázott volna. 1925-ben ausztriai és német tanulmányúton, 1929-ben hosszabb osztrák és olasz tanulmányúton volt. Budapestten először a Nemzeti Szalonban állított ki. 1927-ben a Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének 13. kiállításán. 1931 és 1943 között nyolc alkalommal szerepelt 2–3 festményével a Műcsarnok kiállításain. Első debreceni kiállítása a Művészházban volt Balczor Györggyel együtt 1926 áprilisában.

A debreceni Grafikai Műhelyben ismerkedett meg a sokszorosított grafikával s itt készített több mint száz rézkarcot, illetve a rézkarc különböző válfajait jelentő aquatintát, mezzotintot, vernis-mout-t. Mint ismeretes, a debreceni grafikusok munkái eljutottak a nyugat-európai és amerikai nemzetközi kiállításokra, biennálékra. Bánszki Tamás elsősorban fametszeteivel ért el sikert. 1936-ban a varsói második nemzetközi fametszet-kiállításán Madonna című lapját, 1939-ben Chicagóban a nemzetközi fametszet-kiállításán Aratás című lapját mutatta be.

Második kiállítását a Déri Múzeumban rendezte meg 1937 március–áprilisában. A húsvéti kiállítást szép sorokban méltatták a debreceni lapok. Kiemelték Ősz verőfény, Kőszegi vírkör, Arnyékok játéka című festményeit, Gyertyánosi kútgem, Olajút, Zólyomka című rézkarcát, valamint vallásos tárgyú fametszeteit, amelyekből a kiállítás időtartamára jelent meg egy-egy album.

1948 után Makón és Földeákon tanított, 1952-től a szegedi Gépipari Technikumban. 1955-ben ment nyugdíjba, de hallatlan akaraterejét, tanulmányait bizonyította, hogy 1952–55 között elvégzte az Eötvös Loránd Tudományegyetemen a geometria szakot. Szegeden ismét bekapcsolódott a képzőművészeti közéletbe, részt vett a csoport kiállításain és egyéni kiállításokban is rendezett. 1961 augusztus–szeptemberében a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában rendezték meg 52 alkotásból gyűjteményes kiállítását. Ezt követte az 1965 októberében ugyanott nyílt tárlata, amelynek megnyitása alkalmából 25 grafikat ajándékozott a szegedi múzeumnak.

1971. január 2-án halt meg Földeákon. A Déri Múzeum több mint ötven rézkarcát, fametszetét, akvarelljét őrzi, valamint közel száz ex librisét.

Sz. Kürti Katalin

Velemi gesztenyék

lése

A választék: számítógépek, elektronikai alkatrészek

SZÁMÍTÁSTECHNIKÁRÓL

Számítástechnikai leányvállalat Franciaországban

M I N D E N K I N E K

Új üzlet nyílt Debrecenben

piskolai oktatásban... a nyújtó képzési for... kívül elsősorban az... es; elképzéseketben... eg szerint kiküszö... környezeti hatá... az elítélteket ére... a pozitív hatá... ped az kell... elvő munka olyan... an, amely megfelle... szabad életre, s e... is érzéti kedve...

Julius közepétől Debrecenben, a Budai Nagy Antal utca 175. számú ház alagsorában új üzlet várja a vásárlókat. Egy testvérpár, Korondán György és Korondán József vállalkozott arra, hogy az elektronika terjedésével együtt egyre növekvő alkatrész-igényt minél szélesebb körben próbálja kielégíteni.

A polcocon sorakozó elektroncsövek, integrált áramkörök, egyéb kapcsolási elemek, alkatrészek „társaságában” először a bolt létrehozásáról érdeklődöm.

— Korábbi munkahelyemen műszerész voltam, s magam is tapasztaltam, hogy milyen gyakran okoz problémát az elektronikai alkatrészek beszerzése. Ezeknek a cikknek legnagyobb fogalmazója, s egyben az import lebonyolítója az ELEKTROMODUL. Ha valami hiányzott, sokszor kényszerültünk arra, hogy az EMO budapesti üzletében próbálkozzunk a beszerzéssel. En is megfordultam ott többször, s éppen egy ilyen találkozás alkalmával született meg az ötlet: jó lenne egy alkatrész-bolt a Tiszántúlon is, akár éppen Debrecenben.

— Milyen előnyt jelent a vásárlóknak ez a bolt?

A vállalatoknál általában a gyakorlat, hogy a szükséges alkatrészeket levelben rendelik meg az ELEKTROMODUL-tól. Ha a kívánt típus kapható, akkor egy idő után megérkezik, ha nem, akkor írnak, hogy nincs. Ha ide jönnek, akkor katalógusok segítségével igyekszünk abban is segíteni, hogy megkeressük: a szükséges típus milyen más típussal helyettesíthető. További előny talán az is, hogy ide az alkatrész-felhasználó szakember is eljőhet, maga választhatja ki a szükséges darabokat, nem kell a vásárlást rábíznia a kevésbé hozzáértő anyagbeszerzőre.

— Általában kik vásárolnak a boltban?

— Jönnek vállalatoktól, intézményektől, gyakran találkozzunk a szaporodó gazdasági munkaközösségek tagjaival, de betérnek hozzánk magánvásárlók is, főként elektronikaival foglalkozó amatőrök, rádió- és tévé szerelők.

— Milyen választékot tudnak kínálni az érdeklődőknek?

— Gyakorlatilag megtalálható nálunk az ELEKTROMODUL által forgalmazott cikkek teljes köre. Az alkatrészek 70-80 százaléka tőlünk importból származik. Módunk van arra, hogy az esetleg nem kapható alkatrészt megrendelést vegyünk fel, s azt viszonylag gyorsan beszerezzük a budapesti raktárból. Vásárlót csak akkor kell elküldnünk, ha olyan alkatrészt kér, amely az úgynevezett célimport keretében érkezik az országba. Ezeket ugyanis csak

azok a vállalatok kaphatják meg (közvetlenül az ELEKTROMODUL budapesti központjából), amelyek rendelkeznek saját tőkes devizakézzel.

— Az alkatrészek kivül más is kapható a boltban — mutatok az asztalon álló számítógépre.

— Valóban, vállalkoztunk a PRIMO számítógép forgalmazására is. Ezt az új magyar számítógépet egy kutatási, fejlesztési és termelési társulás gyártja, az első bemutatkozás a tavaszi Budapesti Nemzetközi Vásáron volt. Ez a számítógép felvesszi a versenyt a hasonló kategóriába tartozó külföldi típusokkal. Elsősorban oktatási célokat szolgálhat, de bizonyos korlátok között alkalmas professzionális feladatok megoldására is. A tervek szerint a negyedik negyedévtől folyamatosan szállítják a gyártók a gépeket, de már most veszünk fel megrendeléseket.

— Mennyibe kerül a számítógép?

— A PRIMO-nak három típusa van: a 16 kbyte központi tárral készülő gép irányára 11 500 forint, a 32 kbyte-tal készülő 15 100 forint, a legnagyobb, 48 kbyte kapacitású tárral szerelt változat pedig 17 260 forint. Mindegyik gépben található még egy 16 kbyte-os memóriaregység, amely az alapprogramot foglalja magában.

A gépek BASIC-nyelven programozhatóak. A megbízható működéshez szükséges még egy tápegység, amelynek ára 4000 forint. A gép-hely háttértárolóként bármilyen típusú kazettás magnetofon csatlakoztatható, míg a megjelenítést egy közönséges, a második programot venni tudó tévékészülék szolgálja. Már eddig is feladatot végzett néhány megrendelő, részben intézményektől, részben pedig magánvásárlóktól.

g. 1.

Számítógép a közgazdaságban

Korszerűsíteni kívánja a közgazdászok ügyintézését, szorosabban fűzni a közgazdaság szálait a megyei tanács és a helyi tanácsok között a Nógrád megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága, ezért bekapcsolódott a tanácsigazgatási informatikai és számítógépes mintarendszer kidolgozásába.

Az Államigazgatási Szervezési Intézet irányításával kibontakozó kísérlethez, mint egyes témák rendszerigazgatója, csatlakozott a nógrádi testület. A számítógép alkalmazásának hagyományai vannak a megyében: már korábban bevezették a költségvetési, fejlesztési és a költségvetési feladatokat a költségvetési tárolást, feldolgozást. A következő lépés a belső információ komputerezése: az elektronikus rögzítés és feldolgozás rendszerébe kerül az ügyiratképzés, a hatósági statisztika, a személyzeti nyilvántartás és a feladatnyilvántartás.

A számítógépes ügyiratképzéssel voltaképpen megszűnik a hagyományos íktás, ezzel lehetővé válik az ügyintézési folyamatok pontosabb követése. Továbbá haszná, hogy külön felmérés, adatszolgáltatás nélkül áttekinthető lesz a tanácsi hatósági tevékenység, mód lesz az események alakulásába idejében beavatkozni. A feladatnyilvántartás minden tanácsos — testületi, szakigazgatási tennivalóit rögzíti, a határidő letelte előtt lezelve a megvalósítás fokát, minőségét, végül, természetesen, értékelhető, elemezhető a feladat végrehajtása is.

A kísérlet sikeresen ezenkívül még mintegy húsz-huszonöt program kidolgozására és bevetésére vezetett. A rendszer átveszi a tanácsi közgazdasági tevékenység teljes körét. Látnivaló, hogy már a közeljövőben a megye három városát, később pedig a városi jogú nagyközségeket és községeket is be kell kapcsolni a számítógépes ügyintézés rendszerébe. Az ügyintézés komputerezése így lesz teljes körű, ami lehetővé teszi majd a legfontosabb tanácsai társadalompolitikai feladatok, mindenképpen a lakásgazdálkodás és a családvédelem rugalmasabb, gyorsabb hatékonyabb, összhangotabb ügyintézését.

A kísérlettel Nógrádban azt várják, hogy rendszerbe foglalják a jelenleg gyakran áttekinthetetlen információadatokat; az adatok pontos rögzítésével, a tárolt statisztikák és elemzések azonnali leolvashatóságával a számítógép a lehető legnagyobb segítséget nyújtja az objektív és optimális döntés meghozatalához. Mindemellett a megyei tevékenység körüli számítógépes közgazdászati rendszer kialakításával létrejön az országosan egységes nyilvántartási rendszer alapja, valamint az összhang az ágazati és a tanácsai adatfeldolgozás között. (MTI)

Tanuljunk BASIC-et!

„BASIC-tanfolyamot szervez a TIT megyei szervezete augusztus 7-22. között. A háromhetes képzés díja négyszázötven forint. A jelentkezéseket csoportokra osztottuk. Az első csoport csak gyerekekből áll, velük 9-12 óráig foglalkozunk, a második csoportba 12-15 óráig tart, a harmadik 15-18 óráig tart, ez már felnőttek osztálya. Összesen 48 „diáknak” van lehetőségük feljutni a számítógépes tanulásra. Itt megtanulnak banni a gépekkel, s kezdő szinten sajátíthatják el a programozást. A tanfolyam végére már egy komolyabb utastást is tudnak irni a gépbe.

— Kik tartják a foglalkozásokat?

— Erdei Károly és Lőrincz Gábor, a Kossuth Lajos Tudományegyetemről. Három gépünk van, melyekre egyenként hat-hét ember jut. Először a programozás elméleti részeit tanulják meg, majd ezek után következik a gyakorlati ismeretek. Összesen nyolc foglalkozást tartunk, hétfőn, kedden és szerdán. Az lenne az ideális, ha a beiratkozottak otthon is rendelkeznének ilyen gépekkel, de ez — sajnos — a számítógépek magas ára miatt egyelőre csak álom. Itt kapnak házi feladatokat, amit otthon a füzetben megoldhatnak, s itt kipróbálják, helyes volt-e az elképzésük. A nagy érdeklődésre való tekintettel pótló foglalkozást is szervezünk. Úgy vettem észre, hogy a gyerekek szeretnek itt lenni, de a szülőknek is megnyugtató érzés, ha tudják, hogy gyermekeik hol töltik a szabad idejüket. Szórakoztatás és tanulás megprogramozni.

Kupás Zoltán, a Balásházy János Mezőgazdasági Szakiskola harmadikosa: — Érdekel a számítógép, az elektronika, ezt is meg kell próbálni, mint minden más.

— Van otthon gépe?

— Sajnos, nincs. De nagyon szeretnék. Többien is mondták, hogy az iskolánkban negyedikben bevezetik a számítástechnikát. Jó, ha lesz egy kis előnyöm.

— Mi a véleménye: mi lehet az ember hasznára a számítógép?

— Nagyon sok mindenben, sokat hallottam már a különböző alkalmazásokról. Lehetnek például olyan számítógépes rendszerek, amelyek segítségével az utas gyorsan informálódhat: mikor, melyik vonattal, milyen csatlakozással utazhat.

— Mi a véleménye az itt folyó oktatásról?

— Az előadások színvonalát elég jó, mindent részletelem elmagaráznak. Az első alkalommal a számítógépek felépítését, működését tanulmányoztuk, most már programokat állítunk össze, természetesen egyre komolyabbakat. Jók ezek a mostanában kiadott Basic-nyelvkönyvek is, egyedül hátrányuk talán csak az, hogy nem minden gépre lehet alkalmazni az utasításokat. A kezdőknek inkább a szervezett Basic-nyelv-tanfolyamokat ajánlom. Sallay Edit

Nem szabad késlekedni

Miért kevés nálunk a robot?

Akárhogy is nézzük, ma már több tízezer robot és fejlett manipulátor működik a világon, a legtöbb Japánban és az USA-ban. Nem kevés az átlagosan és egy időben 2-4 ember munkáját helyettesítő szerkezetek száma a Szovjetunióban, az NDK-ban vagy Bulgáriában sem. Magyarországon — amint azt a közeljövőben Győrött megtartott III. iparirobot-szeminárium négyez száz hazai és külföldi résztvevője hallhatta — mindössze 90 robot található. Legtöbbjük úgynevezett munkadarab-elítáló, vagyis olyan szerkezet, amely nagy súlyú munkadarabokat rakosgat a megmunkáló berendezésekre. A kevésből viszonylag sok a hegesztő, és akad közöttük festékszóró, valamint egy-két szerelő berendezés is.

A hazai szakemberek — hasonlóan az amerikaiakhoz — roboton olyan szerkezetet értenek, amely számítógép vezérlésű, tehát viszonylag könnyen átprogramozható, és képtelenül többre alkalmas, mint a kötött programozású manipulátor. Ezek többsége hegeszt, fest, nem túl bonyolult szerelést végez. Ilyen jellegű munka bőven akad Magyarországon, és éppen ezek azok a feladatok, amelyek elvégzésére mind kevesebb a vállalkozó.

Igen ám, csakhogy a robot nem olcsó játék. Egy egyszerű munkadarab-elítáló legkevesebb egy-két millió forintba kerül, a több robotból álló rendszerek pedig ennek a többszöröse. A bonyolultabb tevékenység elvégzésére alkalmas fejlett szerkezetek 5-8 millió forintnál alább nemigen kaphatók. Ennyi pénz a mai fejlettszűkében még egy nagyvállalat számára sem kevés. Ráadásul a robottal helyettesített munkás bérenek csupán 10 százaléka marad adóztatlanul a vállalatnál, és nem száz százaléka, amint azt a szakemberek szerint a fejlődést sürgető józan ész megkívánná.

Van gyártó

A robotok hazai alkalmazásának elősegítésére 1976-ban a Kohó- és Gépipari Minisztérium az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottsággal közösen pályázatot hirdetett. Csupán 58-an jelentkeztek, 25 pályamunkát fogadtak el, vagyis elég kevés vállalat volt bátor, még kevesebbnek nyílt alkalma arra, hogy azzá legyen.

Am akiknek sikerült szert tenniük az új technikára, azok azóta is hangoztatják annak előnyeit. A robotoknak nem árt meg a munka, képesek a nap 24 órájából 24-et végig dolgozni ebéd- és cigarettaszünet nélkül, jószerint az ember szempontjából pályázat nyertesei 1980-ig a robotoknak köszönhetően átlagosan 40 százalékkal növelték termelékenységüket, ugyanakkor több mint kétezzer munkaműszak megspórolták a kézi szerelés nyugtató, kapott a korábbinál érdekesebb, izgalmasabb munkát.

Hogy kevés itthon a robot, az azért is meglepő, mert Magyarországon több vállalat foglalkozik robot-, illetve manipulatorgyártással.

Háromszor annyi is kevés

Furcsa a kevés robot azért is, mert létezik magyar robotprogram. Az OMFB dolgozta ki az Ipari Minisztérium megbízásából. A munkában részt vettek az érdekelte intézmények és vállalatok, többek között az MTA Számítástechnikai Alkalmazáskutató Intézete, amelynek munkatársai már intelligens, úgynevezett látórobotok kifejlesztésén fáradoznak.

Az ipari vezetők szerint sok oka van annak, hogy nálunk ritka a robot. Közülük a leginkább gátoló: hiába ígéri a „robotizálás” a termelékenység számottevő növelését, a mai szabályozási feltételek mellett a szerelési technikai beruházások lélegeteláítólóan és főleg érthetetlenül sokba kerülnek.

A szakemberek véleménye szerint a robotgyártásban és főleg a felhasználásban körülbelül 20 évvel vagyunk lemaradva a világ élvonalától.

A már említett iparirobot-semináriumon bejelentették, a közeli években megháromszorozódik Magyarországon a robotok száma, az ipari vezetők véleménye szerint ez azonban még mindig kevés.

Mónus Miklós

Katalin

Akiről utcat
neveztek el
Debrecenben

Markotányos

A középkori forrásaink szerint Európában a zsoldos-hadseregeket sokszor a katonákat meghaladó létszámú női sereg kísérte. A hadsereget kísérő nők egy része harcias amazonná vált és vállvetve harcolt a férfiakkal. A harmincéves háborúban (1618-1648) is általános volt a nők részvétele a hadjáratokban. Maga Bethlen Gábor is nagy elismeréssel szökött 1621-ben a protestáns német csapatok soraiban harcoló nőkről.

Zsigmond király (1387-1437) uralkodása idején, mindjárt a Husz János megérettése utáni évben (1419) megkezdődtek az igen hosszúra nyúlt huszita háborúk. A források tükrébe nézve már itt is asszonyokat találunk a táborban (a husziták radikális, nem alkuvó ága) táborában. Ezek rendszerint a harcosok feleségei vagy más családtagjai közül kerültek ki, akik nemcsak a táborok társai voltak a férfiaknak a harcban, hanem gondoskodtak a seregnek élelemmel való ellátásáról is. Idegen, "kóbor" nők, markotányos lányok nem jöhettek a csapatok közelébe". E tilalom bevezetésével a táboriak a soraikba befurakodhattak, a harcias szellemet veszélyeztető könnyű erkölcsű nők ellen kívánták védekezni. A janicsároknak Nagy Szulejmán idejében nem engedték meg, hogy a nők csak kaszárnyáik közelébe is menjenek, anynyira féltették őket az elpuhulástól, pedig Bethlen Gábor szerint az éremnek volt egy másik oldala is: "Lettek kibeszélhetetlen erőszaktelek mind asszonyállat, mind leánzó rendeken."

Markotányos névvel illeték azt a férfit vagy nőt, aki a csapatokat a táborba közvetve olyan élelmickekkel, s egyéb olyan tárgyakat árukat a katonáknak, amelyről a katonai vezetés nem gondoskodott, kitéve magát a legnagyobb veszedelmeknek. Ennek ellenére a markotányos szerepére nagy számban vállalkoztak nők is. Az igen szigorú erkölcsi elveket valló I. Rákóczi György egyik edictuma kitiltotta a nőket a táborokból, mondván: "Az parancsnoknak eltávoztatásáért az édes-boros kofarok se járjanak táborunkban. Valaki ott találta, kiűzetessék." Szamosközy feljegyzése szerint az álmosdi csatában (1604) Boescai hajdú "mind levágták a német zsoldosokat nőikkel együtt."

Későbbi fejlődés eredménye volt az, amikor már hivatásos markotányosok és markotányosnők léptek a katonaság szolgálatába a kantonpótlására (Kantin = fr. cantine, eredetileg tábori kucsa, később az erdőben, kaszárnyákban levő kocsmázás, ahol a katonák ételt, italot stb. vásárolhattak). Hőbőrűben a markotányosok feladata egyezett a kantonpótlásával. A markotányosok a katonai parancsnok-ságtól igazolójegyet kaptak. Közöttük és a csapat közt viszonyt szerződés szabályozta. Ismertetőjélül katonasapka és karszalag szolgált. Az élelmezési tiszt útján a csapatparancsnok alá voltak rendelve. A katonai és egészségügyi szabályzat rájuk is vonatkozott.

Jászai Mari (Krippel Mari), a nagy magyar tragika az 1866-os porosz-osztrák háborúban markotányosként járta be a harcot. Golyózáporban hordta a katonáknak az ivóvizet, szállította az ételt, s életmentésért 300 forint jutalmat kapott, ezzel indult el a színészi pályán. A markotányosok a katonai konyhák rendszeresítése után feleslegessé vált.

A Markotányos utca a Sarló utcából nyílik.

Dr. Nyakas László

AZ ORVOS TANÁCSA

Gyógyszerszedésről

A családi házipatikákban hónapról hónapra gyűlnek a legkülönbözőbb gyógyszerek, hol ezt, hol azt a tablettát kapjuk be, kinálgatjuk velük fejfájás ellen ismerőseinket. Legtöbbször figyelmen kívül hagyjuk, hogy a gyógyszerek szedésének rendkívül szigorú szabályai vannak (nem szólván lejárati idejükről, amivel szinten nem tör-

dünk.) Ha például egyidejűleg többféle gyógyszert kell szednünk, különösen fontos, hogy betartsuk az orvos utasításait, hiszen a gyógyszerek egymásra gyakorolt hatása káros, olykor végzetes következményekkel járhat. Néhány példát ismertetünk arra, milyen káros mellékhatások lehetnek a különféle gyógyszerek illetve drogok együttes szedésének.

Kombinációk

Vérnyomáscsökkentők + alkohol
Kalmopyrin, Aspirin, lázcsillapítók + véralvadásgátlók

Antibiotikumok + hashajtók
Antihisztaminikumok, nyugtatók + alkohol
Diabetes elleni szerek, antibiotikumok + alkohol

Hormonkészítmények + altatók
Digitális készítmények + Cortison
Diabetes elleni szerek + Cortison
Vizelejtők + antibiotikumok

Ugyancsak problémát okoz, ha a gyógyszer nem az előírt adagban szedi a beteg, nem beszélve arról, hogy a szemébe dobott gyógyszerek mennyire felduzzasztják az egészségi kiadásokat.

Még a gyógykezelés megkezdése előtt tudja meg a beteg, miért kell életmódját megváltoztatni, például felhagynia a dohányzással, lefogy, valamint a szükséges gyógyszert rendszeresen, meghatározott időszakkonként bevennie. Kellő belátás nélkül ugyanis hamar abbahagyja a szabályszerű életmódot és a gyógyszerek szedését. Eppen ilyen fontos felvilágosítani a beteget a gyógyszer pontos hatásáról, valamint az esetleges mellékhatásokról. Így például, ha az orvos a magas vérnyomás gyógyszeres terápiája mellett dönt, fel kell hívnia a beteg figyelmét arra, hogy milyen szervezeti, közérzetbeli változásokra számíthat vérnyomás tartós csökkenésétől.

Ugyancsak lényeges felhívni a beteg figyelmét az úgynevezett ellenjavallatokra (kontraindikációk), azokra a zavarokra, amelyek egy meghatározott gyógyszer szedésénél számításba jöhetnek. Például ha a gyógyszerhez mellékelt használati utasításban ellenjavallatként van feltüntetve a vesefunkció zavara, nem kell feltétlenül megérni annak, aki valaha is életében átélt egy fertőzés, vagy felázott; ebben az esetben heveny megbetegedést kell érteni, a gyógyszer szedésének kontraindikációjaként.

Mellékhatások:

veszedelmesen megnövekszik a szer hatása
belső vérzések fellépése
az infekciók elleni védőhatás jelentősen csökken
aluszékonyság, a központi idegrendszer kábulata
hányinger, a gyógyszerek hatása csökken a hormonkészítmények hatása csökken fokozott Digitalis hatás
a diabetes elleni szerek hatása csökken halláskárosodás

Végül néhány jótanács a gyógyszeres kezelés eredményessége érdekében:

— Vannak gyógyszerek, amelyeket más készítményekkel nem szabad egyidőben szedni. Ha valakit több szakorvos is kezel különböző panaszai miatt, hívja fel mind egyik orvosának a figyelmét az általa szedett összes orvosságra.

— Soha se álljon le senki önhatalmúlag a gyógyszerek szedéséről. A leggyakoribb hiba, hogy amint a beteg jobban érzi magát, máris abbahagyja a gyógyszer szedését. Az átmeneti javulás nem jelent gyógyulást.

— Azonnal közölni kell a kezelőorvossal ha valamilyen mellékhatások lépnek fel, vagy ha bizonyos készítményekre allergiás reakció van.

— Ha valakit elfelejtett volna tájékoztatni kezelőorvosa a gyógyszer hatásáról, illetve mellékhatásairól, úgy még a gyógyszerterápiában is érdeklődhet ezek felől.

— Senki se fogadjon el semmiféle "beviteli" gyógyszert, ha azt nem orvos ajánlja. Ami az egyik embernél használ, a másiknál akár ártalmas is.

— Mindig ellenőrizzük a gyógyszerek lejáratát. Amelyiken ez nincs feltüntetve, legalább a gyártás éve jelölve van. Őt év-nél régebbi gyógyszert ne szedjük be! Hejles, ha mindig megőrizzük a gyógyszer skatulyáját is, mert legtöbbször ezen vannak feltüntetve a szükséges dátumok.

Flamm Zsuzsa

KISTERMELŐK - KERTBARÁTOK

A földieper nyári szaporítása

A szüret után sem feledkezhünk meg a földieper nyári ápolásáról, különösen azoknak a bőtermőeknek a gondozásáról, amelyekről tovább kívánjuk szaporítani növényeinket. Azokban a kiskertekben, amelyekben harmadik éve van egy helyben a számoca, ajánlatos a felújítás. Ennek legegyszerűbb módja, hogy az anyanövényeken fejlődött indanövényeket a fellazított sorközökben meggyökereszítjük.

Már most, a kapálások idején jelöljük meg kisebb karókkal azokat a fejlett növényeket, amelyek a legelőb- teremték. A megjelölt növényeken fejlődött ostorindákra az indák izkőzeinél kialakuló kis növénykék közül a gyengébbeket csípjük le, hogy a megmaradók erőteljesebben fejlődjenek. A sorközökben fellazított talaj felszínébe óvatosan benyomjuk a kis növénykék, hogy azok mielőbb meggyökeresedjenek. Az indákat ne vágjuk el az anyanövényétől, mert az indán keresztül a teljes meggyökeresedésig még eljutnak a tápanyagok. Az indán fejlődő növénykék gyökere augusztus végére szeptember elejére kellően megerősödni. A nyárvégi időszakban úgy kell ezeket a kis növénykék átültetni, hogy minél kevésbé sérüljenek. Vigyázzunk, a kis méretű földlabdával kiemeljük a talajból, s az anyanövényről levágva áttelepíthetjük az új ágyásba. A földieper gyakorlatilag mindenütt természetesen csak a szélsőségesen rossz talajokon nem. Az új ágyások talaját jó előre érdemes tápanyagokkal feltölteniük. Negy- zetméterenként 5-8 kilogramm szerves trágyát terítünk el, az alaposan leforratva ássuk be a talajba. Ha nem tudunk érett istállótrágyához jutni, akkor a kertészeti szakboltokban besze-

rezhető Cofuna, bioaktív szerves trágyát használjunk. Istállótrágyából négyzetméterenként 5-8 kilogramm szükséges. Cofunából a tized része is bőségesen elegendő.

Az indanövények átültetését nem bonyolult feladat. A már előkészített ágyások talajfelszínét egyengessük el, s hagyjunk úgynevezett művelősorokat. Egy méter húsz centiméternél szélesebb ágyásokat ne készítsünk, mert ennél szélesebb gondozása nehezebb. A kialakított ágyásokba 30x30 centiméteres sor- és tőtávolságra ültessük a földlabdás növényeket. A sorokat úgy alakítsuk ki, hogy az első sor utáni második sor növényeit az előző sor tőtávolságának felénél helyezzük a talajba. Így hármas kötésben állnak majd a tövek, jobb a területi kihasználás.

Az úgynevezett folytonteremtő (hónapos) földiepreket töszással tudjuk szaporítani. A kiemelt növényeket gyökértörzsükkel kézzel szétválasztjuk a sérült, beteg gyökérrészeket letörjük, mert ezekből újabb gyökerek úgysem fejlődnek. A beteg, sérült, fertőzött részeket gyűjtjük össze és essükük el. Az így szétválasztott növénykék 10x5 centiméteres sorközökbe ültetjük jól előkészített, tápanyagokkal feltöltött talajba. A gyökérfelüledés többnyire a gyökérfelüledés felső részén indul meg legkorábban. A töszással szaporított földieper erőteljesebb, mint maga az anyanövény. Fejlődése után olykor nagyobb termést képes adni, mint a hagyományos úton szaporított növény.

A szaporítás legismertebb módja a tűzdelés. Ennél a szaporításnál az anyanövényekről leválasztott növénykék megtisztítjuk a száraz

levelektől. A friss gyökereket visszavágjuk, s a növényke mellett az indákat lecsípjük. Egy centiméternél hosszabb csontot ne hagyjunk, mert az a kórokozók meglepedésének kedvezne. A kis növénykékét úgy ültessük a gyökérezetű ágyásokba, hogy a gyökérfelülede és a szívelevek találkozása egy szintbe kerüljön a talajfelszínre. Az így átültetett növények földe készítsünk árment kolót, hogy a nyári tűző nap ne perzselje meg. A jól ápolást és öntözött palánták 3-4 hét elteltével kellően meggyökeresednek.

Ennek a szaporítási mód- nak az az előnye, hogy amíg a növények erősödnek a gyökérezetű ágyásban, addig a végleges ágyások előkészítésére is van elegendő időnk. Az így szaporított földieper fejlődése is erőteljesebb. A tél beálltával a növények megerősödnek, s így nem tehet bennük kárt a zordabb időjárás sem.

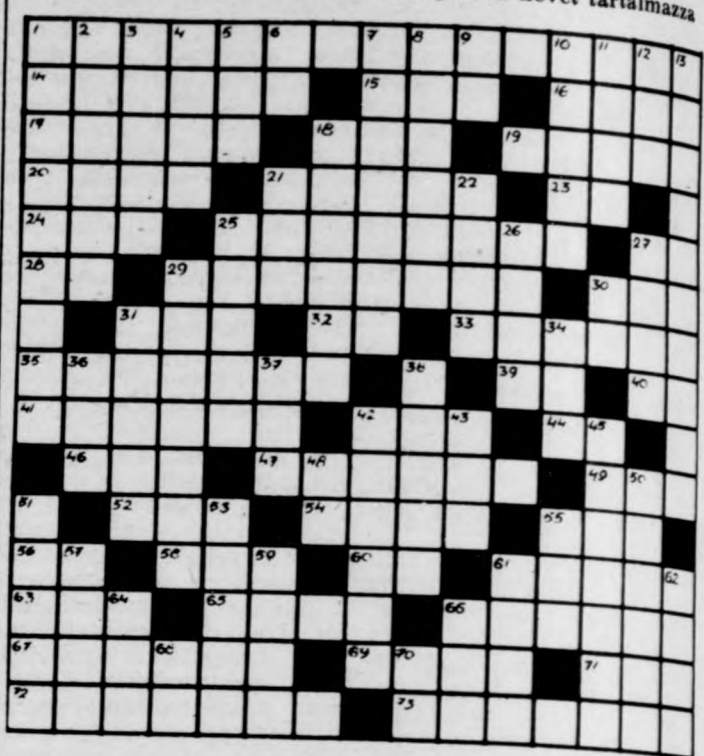
Ha a kertben nincs lehetőségünk a szaporításra, akkor ezek a palánták a nyár folyamán beszerezhetők a fahiskolai lerakatokban. A fajták közül a Gorella, a Pochontas, a Sanga-Sengana, a Vesper és a Rivak ajánlható. A kiskertekben, kora ősszel nem jut idejük az ágyások felújítására, azok várják meg a jövő tavaszt, és akkor pótolhatják a hiányzó földieper-töveket. A három évvel idősebb földieper-ágyást azonban mindenképpen tanácsos felszámolni, mert a következő esztendő természet az elsűrűsödés és elöregedés következtében jelentős mértékben megcsap- panthat, nem szólván az erőteljesebben fellépő kártevők okozta veszteségekről.

Bászó Csongor

KERESZTREJTVÉNY

ÁRIÁRÓL ÁRIÁRA

Rejtvényünk tizenkét operáia népszerű nevét tartalmazza

VIZSZINTES: 1. Ária a operában hangzik el. 4. A Tannhäuser című operában. 5. Görög betű. 6. Tojás, németül. 7. 16. Nőalak Dickens: Copperfield. 17. A hangképzésnél fontos szerepe van. 18. Munka kezdete és vége! 19. Don José énekli ezt az áriát a „Carmen című operában. 20. Retten. 21. Az egyik, Arne partján fekvő, svájci városból való. 22. Mutató szó. 24. Hegy Cellő-műlknél. 25. Ismételt mondat. 26. Nemes bor. 27. Tejtermék. 28. Zúgó egyenlő betűi. 29. Pör-szenés. 30. Régi orosz súlymér-ték. 31. ... es Salaam 32. Ür-érték rövidítése. 33. Érdekes eset. 35. Földművelés esz-koz. 39. Levél végén alkalmozott rövidítés. 40. Kutrica. 41. Hosszú ideje. 42. Középső Héves megyében. 44. A rubidium vegyjele. 46. Újság (ford.) 47. A Duna mellékvize Romániában. 49. Női név. 52. Nyakvédő. 54. Illat. 55. ... mode. 56. Sújt. 58. Kam-bodzás aprópenz. 60. A fő-városban télen kocsolyáznak rajta. 61. Kristályos kova-63. ... Kút, thaiföldi sziget, a Sziam-öbölben. 65. Karlovy ... üdülőhely Cseh-szlovákiában. 66. Növény sar-jadása. 67. A szerzetesjelű üdvözlés megnyilvánulása. 69. Keserűség. 71. Ebben azo- nos a kolo a pólvával. 72. Ez az ária Rossini: A szevillai borbély című operában hang-zik el. 73. Ária a Tannhäuser című Wagner-operában (II. felvonás).

FÜGGŐLEGES: 1. Ária a Don Giovanni című opera első felvonásában. 2. A béke, vagy a dicsőség jelképe. 3. Ez az ária a Gioconda című raária neve augusztus 14-ig.

E. B.

M. FARKAS KATALIN VERSEI:

A Hortobágyon

Fodros-bodros az ég alja: leszakadt a felleg róla — fönn meg aranyhája bomlik messzi fákon kéklő lombig.

Békés est — hogy s mint eshetett, hogy lent meg így összevesztett két fácáni: vagdalkoznak — szinte fröccsennek a tollak —

a gémeskút integethet, kuvasz, puli berekedhet — csatáját a két kakaska mindaddig nem hagyja abba,

míg a kilenclyukú hid nem dörmög rájuk: nosza, innen tájulatok! — ez a táj ma szép békesség Hortobágya.

Szundi-bundi

Bohóc vagyok — mért tagadnám? rojtos-bojtos ni, a sapkám. Orrom krumpli, fülem konya — mégsem vagyok lám, tohonya!

HALLOTT

Néhány havi n lárrel tér haza A — Mit csináltá kérdezi a szomsz — Az atombor — Ez nagyon na? — Mi közöm h

Az utcán egy k — Miért sírsz — Eltévedtem. — Es hol laksz — Nem tudom — Es hogy hív — Nem tudom hez.

— Mikor neve lott? — kérdezi — Három évve — Es miért cs — Mert tegn

— Nem szere nem dohányszom művész az újság — Ez azt jale — Ha csak az

— Mi történt — A feleséger — Es kire gyá

IVAN VASZI

Tavaszi

Szép kora tav volt. A nap kisű kintett a kis Néhány hóvirág csak a nyakát sz

A kis kertben állt. A gazda az öntött a méhek erőre kapjanak egy cseppet a fr

tott zöld fűre h reglettek is rá hek: egy tucatr kaptarból, egy másikból, és veszlakodtak érte.

A nap mosolya és magasabbra hogy lássa, mire méhek. Akkor racka duzzadt odafordultak h

otáltak: — Akarod, h sük őket? — Próbáljátok lelta a nap.

Kifakadtak a gos rózsaszín vi a barackfa, és szállt a méhek egyszerűben me a civódásról, né

és elkezdtek mér és elkezdték mér

A kertben né játszadozott. Eg összeverekedtek tudja, hogy a v

rás követi.

Kijött nagyany színi és békü nácsokat oszog azonban még jó magát.

Egy méhcsal nagyanyo füléhe és így szól:

— Akarod, ho som ez a bőgöme velen a kertbe szedtünk. Vigyé ka lépét, és add

Adott hát

A

ü nevé tartalmazza

hangzik el. 4. A városa. 5. Figyelj. 6. Tojás, németül. 7. Boccacora című áriája. 8. Szabó. 9. Súlyarány ró. Hozzáér. 11. Pá. 12. Ézsiás pártatlan dandulizai tánc a mű operában. 18. Ház. 19. Hozzáér. 20. Arany: Toldi. 21. r támasza. 22. (lat). 23. Corday. 24. oltotte ki életét. 25. Tejtermék. 26. Somagolás. 27. Világhírű. 28. az impresszió. 29. vezéralakja (1919). 30. Ká. 31. Ária a opera első felvonásának. 32. Táncejtés. 33. detű szó. 34. uralkodó a régi. 35. Verdi: Roperájának első hallható ária. 36. képzője. 37. legnagyobb tá. 38. betű. 39. Ház. 40. Ez az ária a című operá. 41. el. 52. A leg. 42. Arriák egyike, a felvonásban. 43. Kevert vaj! 44. Ovidius... ne. 45. volt 61. A Vol. 46. mellékvize. 47. és Delila című áriája. 48. Seb. 49. rkorosító övezi. 50. Szolmizációs. 51. al gépkocsik.

E. B.

DÓ: a 12 ope-

gusztus 14-ig.

ERSEI:

HALLOTTUK VALAHOL

Néhány havi munka után Alberto egy bőrönd dol-
lással tér haza Amerikából Sziciliába.
— Mit csináltál ott, hogy ennyit tudtál keresni? —
kérdezi a szomszéd.
— Az atombombákról törölgettem le a port.
— Ez nagyon veszélyes! És ha felrobbantak vol-
na?
— Mi közöm hozzá? Nem az én atombombáim!

...
— Mi közöm hozzá? Nem az én atombombáim!

— Az utcán egy kistű sirdogál.
— Miért sirsz kisfiam? — kérdezi egy járókelő.
— Eltévedtem.
— És hol laksz?
— Nem tudom, ma költöztünk egy új lakásba.
— És hogy hívják?
— Nem tudom, a mama tegnap ment újra férj-
hez.
...
— Mikor nevezte önt először orrszárvának a väd-
lott? — kérdezi a bírő.
— Három évvel ezelőtt — mondja a felperes.
— És miért csak most teit bejelentést?
— Mert tegnap voltam először az állatkertben.
...
— Nem szeretem a szerencséseket, nem iszom,
nem dohányozom, nincsenek adósságaim — mondja egy
művész az újságíróknak.
— Ez azt jelenti, hogy semmi hibája nincs?
— Ha csak az nem, hogy szerettek fullanteni.
...
— Mi történt veled — miért vagy ilyen nyugtalan?
— A feleségem gyereket vár!
— És kire gyanakszol?

RUMEN BALABANOV:

Nincs többé üres ház!

Hol volt, hol nem volt, hol egyszer egy ember, aki
sohasem zárta be lakásának
ajtáját. Az embert Manol-
nak hívták, és egymaga la-
kott a sokemeletes épületek
között megbújó kicsiny házi-
kőben.
A sokemeletes háztömbök
tele voltak ki tudja hányféle
emberrel, akik ki tudja
hányféle fortélyal zárták be
bejárati aajtájukat, de ennek
ellenére időről időre mégis-
csak történtek betörések. Az
egyik hónapban egy öntevé-
keny primadonnának vitték
el az ékszerait, a másikban
pedig egy hi-fi tornyot hur-
colásztak végig fényes nap-
tal az emeleten, és betét-
ték egy ismeretlen gépko-
csiba.

Bántotta az embereket,
hogyan eltűntek anyagi jellegű
szerzeményeik, de leginkább
az fájt nekik, hogy éppen az
orruk előtt élt egy Manol,
akinek egész nap nyitva van
az aajtája, és senki sem megy
be a házába, senki sem nyúl
a vagyonához. Na de miféle
tegyona volt neki? Egy ru-
hásszékény, egy matrac, vi-
aszos vászonnal borított fa-
asztal, számtalanszor átfes-
tett kredenc, feleségének ré-
gi, megsárgult fényképe, hü-
tőszékény, benne öt tojás,
kétféle aludt tej, három
szál petrezselyem, és leéges
elleni kenőcs bakelit doboz-
ban.
— Ha valakinek szüksége
van rá, jöjjön és vigye! —
mondogatta Manol.
Egyszer azonban valami
váratlan dolog történt.
Egyik este Manol haza-
ment a munkából, és bezárva
találta az aajtót. Mivel nem
volt kulcsa, nem tudott be-
menni, leült hát a küszöb-
el, és gondolkodni kezdett.
— Kifogtak rajta — kom-
mentálták az emberek az
erkélyekről. — Bezárták az
ajtót, hogy tévútra vezessék
a nyomozást...
Legjobbiban azonban Manol
volt összezavarodva, mivel
kulcsot kellett készíttetnie.
És amikor kinyitotta az a-
ajtót, mit lát? Az asztalon te-
levízió, a matracon drága

népi hímezésű terítő, a sarok-
ban rádió, a kredencen kínai
váza díszlik, benne művirág,
a hűtőszékényben két kiló
barányhús, egy üveg whisky
(nem skót, hanem magyar!),
háromféle felvágott, egy kiló
sajt, egy üveg bor, sonka. A
fogason pedig új öltöny és
szalmakalap feszít.
Soha senki nem tudta meg,
ki hagyta ott mindezt a kis
háznál. Ettől kezdve azon-
ban mindenki megnyugodott,
mivel Manol zárni kezdte az
ajtót.
A betörések, persze, nem
maradtak abba, egyik este
még a televíziója is eltűnt,
ezért másnap reggel egy biz-
tonsági záratt kellett felsze-
relnie...
De mint köztudott, a tol-
vajok nem félnék a biztonsá-
gi zártól.
A tolvajokat csak az üres
ház ijeszti el.
Ilyen pedig már az egész
telepen nem akadt egy
sem...
Fordította: Adamecz Kálmán

Bélyeg- gyűjtőknek

BÉKEFESZTIVÁL

A Magyar Posta két forint névértékű bélyeggel köszön-
ti a Pusztavacson rendezen-
dő békefesztivált. Az új ki-
adványt Kékési László grafi-
kustól tervezte. Az ábra
központjában látható az
ország földrajzi középpontját
jelölő pusztavacsi építmény.
A Pest megyében levő, alig
1800 lakossal rendelkező kö-
zségben félmillió vendég gyű-
lik össze, hogy az ünnepsé-
gsorozaton békevágyát kife-
jezze. A Képes Újság szerve-
zi ezt a népiünnepet, amely-
nek látogatóit a legkülönböz-
özőbb szórakozási lehetőségek
várják. A bélyeget az Állami
Nyomda készíti 1 892 300 fo-
gazott és 4800 vágott példá-
nyban. Népeünk békevágyát a
bélyegképen az ország tér-
képét körülölelő galambko-
szörű jelképezi.

ÜJDONSÁGOK — HÍREK

100 éve indult meg Görög-
országban a vasúti közleke-
tés. A jubileumot négyértékű
sorozattal köszönti a posta,
amely az egykori szerel-
vényeket tárja elénk.

Az Egyesült Nemzetek
Szervezetének postája ötödik
sorozatát adja közre a tagor-
szágok zászlóival. Eppen a
félidőjéhez érkezett az e-
ven-te megjelenő kiadványsoro-
zat. A 16 új címmel már 80
állam nemzeti zászlói kerü-
ltek bélyegre. Ezúttal Ausz-
trália, Chile, Lengyelország,
Olaszország, Pakisztán loba-
gója díszlik többek között a
bélyegeken. A taglétszám je-
lenlegi állása mellett még 78
ország nemzeti jelképeinek
bemutatása van hátra. A sor-
rendet sorsolás útján hatá-
rozzák meg. A magyar triko-
lor — mint ismeretes — az
első 16 címlet között 1980-
ban díszítette az ENSZ kiad-
ványát.

A török posta négyértékű
sorozatot adott ki a hunok-
ról. Az 50 líra névértékű bé-
lyeg európai birodalmuk
fénykorát idézi fel és Attila
arcképét ábrázolja. A szultá-
nok palotáját (Topkapi mú-
zeum) már számos magyar
látogató csodálta meg. Az ott
örözt legszébb kincsek közül ad
válogatást négy török bélyeg.
A 90 éve alapított, nemzet-
közileg ismert Society of
Philatelic Americans (Jelen-
tős bélyeggyűjtőkör az USA-
ban) anyagi nehézsége miatt
felfüggesztette tevékenységét.

Az ausztrál filatelisták a
szeptemberi világiállítás lá-
zában égnék. A Magyar Posta
a bélyegkiállításokat is-
mertető blokkban adott hírt
az AUSIPEX-ről, hasonló ki-
advánnyal több mint 30 pos-
ta jelentkezik. Világritkasá-
gokat, különleges gyűjtemé-
nyeket tesznek majd köz-
szemlére. A látogatókat sors-
húzás is csábítja, ennek fő-
nyereménye a legkritikább
ausztrál bélyeg négyesblokk-
ban. A gyerekek százezrei
ajándékba kapják a bélyeg-
zsákokat, egy vállra akasztható
taszkát bélyegkeivel, gyűjtési
kellékekkel és tájékoztató fü-
zetekkel tölve. Az alkalmi
postahivatal dolgozói új,
rozsdahatárú egyenruhában
fognak pompázni. Kiállítanak
egy bélyegkevel teljesen tele-
ragasztott személyautót. A
közönség találgathat, hogy
hány darab bélyeget használ-
tak fel a dekorációhoz, aki a
számot legjobban megköze-
líti, megkapja az autót. A
boldog nyertes lesz a gond
is, hogyan mossa le a bélyeg-
eket?

Helsinki-ben tartják a fog-
orvosok világkongresszusát.
A megbeszélésekről a finn
posta 1,40 Mk bélyeggel em-
lékezik meg.
Bambuszbancsból fonják,
virággal díszítik kalapjukat
a polinéziai nők. A naptól
védő széles karimájú fejdi-
szekben és csinos viselőikben
négy ottani bélyegen gyö-
nyörködhetünk.

IVAN VASZILEV : Tavaszi mese

Szép kora tavaszi reggel
volt. A nap kisütött, és lete-
kintett a kis kertcskébe.
Néhány hóvirág nyújtogatta
csak a nyakát szemérmesen.
A kis kertben két kaptár
állt. A gazda az este mézét
onította a méheknek, hogy
erőre kapjanak. Eközben
egy cseppet a frissen kihaj-
lott föld fűre hullatott. Se-
regletük is rá most a mé-
hek: egy tucatnyi az egyik
kaptárból, egy tucatnyi a
másikból, és veszekedtek, du-
lakodtak érte.
A nap mosolygott az égen,
és magasabbra emelkedett,
hogy lássa, mire jutnak a kis
méhek. Akkor a sárgabac-
rackfa duzzadt rügyeckéi
odaforodtak hozzá és így
szóltak:

— Akarod, hogy kibékít-
sük őket?
— Próbáld meg — fe-
lelte a nap.
Kifakadtak a rügyek, vilá-
gos rózsaszín virágba borult
a barackfa, és édeskés illat
szállt a méhek felé. Azok
egyszeriben megelégedtek a
civődásról, nekiiramodtak,
és elkezdtek mind dolgozni.
A kertben néhány gyerek
játszadozott. Egyszer csak
összeverekedtek. Mindenki
tudja, hogy a verekedést sí-
rás követi.
Kijött nagyanyó. Elkezdte
szidni és békíteni őket, ta-
nácsokat osztogatott. Milco
azonban még jobban elbőgte
mágát.
Egy méhecske röp-
pet nagyanyó föléhez zümmögve
és így szólt:
— Akarod, hogy elhallg-
son ez a bögömasina? Gyere
velem a kertbe, friss mézét
szedünk. Vigyél egy darab-
ka lépet, és add neki oda.
Adott hát nagyanyó a

Előzetes az őszi-téli divatból

A divattervezők már a hi-
degre gondolnak. A Magyar
Divat Intézet bemutatta a
Hotel Intercontinentalban az
1984-85-ös őszi-téli modell-
jeit.
A képeken részletek a di-
vatbemutatóról (MTI Fotó —
KS)

Görkorsolyabajnokság

Ma már sok gyerekek
közben labdát kosárba vagy
pingponglabdát tölcserbe
dobni (helyezni). Lehet olyan
versenyszámot is rendezni,
hogy egy nagyobb nekifutás
után, ki milyen messzire tud
elgurulni. Érdekes lehet a
játék, ha nekifutás után egy
alacsonyabb akadályt kell
átugrani.
Rendezhettek ügyességi
számokat is: menet közben
seprűnyelet egyszülőzni a
tenyeretekben. Seprűvel lab-
dát vezetni, és oldalt adott
célba betütni. Nekifutás után
álló labdát a kiskapuba be-
rüggni. Lendület után a fel-
dobott „laszit” a kapuba be-
fejezni. Hokibottal pingpon-
glabdát vezetni akadályok
között. Ugyanez a feladat,
azzal nehezítve, hogy a lab-
davezetés után a labdát be
kell ütni a célba.

Egyéni versenyszámok

A felállított akadályok kö-
zött (műanyag üvegek, kug-
libábuk stb.) kell a verseny-
zőknek átszalagolni úgy,
hogy ne döntsek le az aka-
dályokat. (A jól görkorsolya-
lyázók részére lehet időre
szervezni a futamot.)
Keresztben felrakott léc
alatt kell átgurulni úgy, hogy
a léc fennmaradjon. Haladás
közben labdát kosárba vagy
pingponglabdát tölcserbe
dobni (helyezni). Lehet olyan
versenyszámot is rendezni,
hogy egy nagyobb nekifutás
után, ki milyen messzire tud
elgurulni. Érdekes lehet a
játék, ha nekifutás után egy
alacsonyabb akadályt kell
átugrani.
Rendezhettek ügyességi
számokat is: menet közben
seprűnyelet egyszülőzni a
tenyeretekben. Seprűvel lab-
dát vezetni, és oldalt adott
célba betütni. Nekifutás után
álló labdát a kiskapuba be-
rüggni. Lendület után a fel-
dobott „laszit” a kapuba be-
fejezni. Hokibottal pingpon-
glabdát vezetni akadályok
között. Ugyanez a feladat,
azzal nehezítve, hogy a lab-
davezetés után a labdát be
kell ütni a célba.

Váltóversenyek

Négy-négy gyerek alkot-
hat egy csapatot (több gör-
korsolya esetén többen is
lehetnek egy csapatban). Kü-
lönféle formája lehet.
Szalamosas időre váltás-
sal: pingponglabda vezetése
seprűvel váltással; egymás
után haladva labdadobás
célba; váltással céldobás
(teniszlabdával kosárba), a
több találatot elérő csapat a
győztes; nekifutás után ki
milyen messzire tud elgurulni
(a csapat tagjainak eredmé-
nyét kell összeadni).

Csapatjátékok

Görkorsolyás hoki (az ütő
lehet seprű, a labda tenisz-
labda, pingponglabda). Kos-
sárlabda görkorsolyával (a
szabályok a kosárlabdaszabá-
lyokkal egyenlők).
Ház vagy háztömb körüli
maraton futás időre, vál-
tással.
S befejezésül rendezhetek
egy görkorsolyás öttusát,
melynek versenyszámai le-
hetnek:
1. Egy távolság lefutása
időre (futás)
2. Lendülettel kisebb aka-
dályok átgurása (lovaglás)
3. Valamilyen ügyességi
szám (műanyag pohárban
vizet szállítani adott tányé-
ron (úszás)
4. Célba dobás menet köz-
ben (pisztolylövés)
5. Feldobott kis karikák
felszúrása menet közben
egy botra (vívás)
A bajnokságba a fiatalabb
papák is benevezhetnek.
Horváth Mihály

Bolgárból fordította:
Dudás Gyula

A Hajdú-Bihar megyei Allatforgalmi és Húsipari Vállalat felvesz marhavágáshoz — egy műszakos munkára —

szak-, betanított és segéd munkásokat

heti 40 óras munkarenddel.

Kereseti lehetőség teljesítménytől függő, besorolási bér szakmunkásoknak 18—24 Ft/óra, betanított és segéd munkásoknak 16—18 Ft/óra.

FELVESZÜNK TOVÁBBÁ

jó kereseti lehetőséggel húsfeldolgozáshoz húsipari szakmunkásokat, férfi és női betanított és segéd munkásokat, csomagolókat, üzemi takarítókat és állatgondozókat.

Munkásszállítást és napi kétszeri kedvezményes üzemi étkeztetést biztosítunk

Jelentkezni lehet a vállalat munkaügyi osztályán (Debrecen, Rigó u. 2.)

A Debreceni Konzervgyár

új, nagyteljesítményű automata konzervdoboz-gyártó vonalának üzemeltetéséhez keres finommechanikai, elektronikai ismeretekkel rendelkező felsőfokú vagy középfokú végzettségű

gépész és elektromos szakembereket

lőbb műszakos munkakörbe, kiemelt bérézzel. Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán.

DEBRECENI BÚTORGYÁR

Modern lakószobák, kárpitos garnitúrák, ruszlikus bútorok és kiegészítő kisbútorok, irodabútorok

MINTABOLTUNKBAN

Debrecen, Bartók Béla út 15. szám.

Gyárunk termékein kívül az AGRIA, BÁCSCA, IPOLY, SZATMÁR ÉS MÁS BÚTORGYÁRAK

egyres termékei is megtalálhatók.

Díjtalan házhoz szállítás.

Szövetvásztási lehetőség.

Fizetés OTP-hitellevéllel is!

NYITVA TARTÁS:

Hétfő, kedd, szerda, pénteki napokon 9—17 óráig, csütörtökön 9—18 óráig, szombaton 8—13 óráig

„A” kategóriás mezőgazdasági termelőszövetkezet, elsősorban mezőgazdasági termékek értékesítésére

PÁLYÁZATOT HIRDET

kereskedelmi csoportvezető

munkakör betöltésére, felsőfokú iskolai végzettséggel, 3—5 éves szakmai gyakorlattal rendelkezők részére.

FIZETES

a 25/1983. (XII. 29.) MÉM sz. rendelet szerint.

Pályázatot részletes önéletrajzzal

„AGILIS”

Jelégére a kiadóra kerjük leadni.

Magánépítkezők, közületek!

A HÁÉV transzportbetont ad el

— 24 minőségben —

helyszínre szállítással, vidékre is.

Háromféle minőségű cementadagolás mellett

— szükség esetén kétféle betonadalékszert is adagol

igény szerint, beton szállítását

— kívánásnak megfelelően —

billenős vagy mixerkeocsival, szükség esetén

betonszivattyút is biztosítunk.

Garantált minőség!

BETONKIADÁS:

mindennap 6-tól 22 óráig,

hétfőeken 6-tól 14 óráig.

Ügyműködés a helyszínen.

CÍM:

Hajdú megyei ÁÉV Ipari Főmérnökség, Betongyár,

4041 Debrecen, Balmazújvárosi út 10.

Telefon: 14-792, 12-444/268 mellék

Az ötödik nap eredményei Fahrner olimpiacsúcsot javított a B döntőben

SÚLYEMELÉS

Négy egymást követő kínai győzelem után európai aranyérmest avattak az olimpiai súlyemelőversenyek váltóúlyú küzdelmében. A győztes a 31 éves Karl-Heinz Rad-schinsky, az NSZK hatszoros bajnoka és 31 nyugatnémet csúcs tulajdonosa. Különösebb eredményt eddig még nem ért el, legjobbjának számított, hogy az elmúlt évi moszkvai világ bajnokságon 347,5 kilójával az ötödik helyet érdemelte ki.

Váltóúlyban (75 kg) olimpiai bajnok: Karl-Heinz Rad-schinsky (NSZK) 340 kg (190, 190). 2. Jacques Demers (Kanada) 335 (147,5, 187,5), 3. Dragomir Cioroian (Románia) 332,5 (147,5, 185).

(Christopher Cavanaugh, Michael Heath, Matthew Biondi, Ambrose Gaines) 3:19,03 p, világcsúcs (régi: Egyesült Államok 3:19,56), 2. Ausztrália 3:19,68, 3. Svédország 3:22,03.

(Románia) 593, 3. Rauna Bies (Finnország) 591.

Spanyolország—Görögország 12:9, Egyesült Államok—Brazília 10:4.

C csoport: Ausztrália—Olaszország 8:8, NSZK—Japán 15:8.

A csoport: Jugoszlávia—Kína 12:7, Hollandia—Kanada 10:9.

VÍVÁS

Long Beach-ben, közel a tengerparthoz, egy kongresszusi csarnokban kezdődött meg két nappal ezelőtt az olimpiai vívóbajnokság. A négy egyéni fegyvernemben összesen 211 az indulók száma, a férfi törben 58, a nőiben 52, a kardban 35, a párbajtőrben pedig 66. Először a férfi törzők 58 fős mezőnye lépett pástra, s csütörtökön este eljutottak a döntőkhöz.

Mauro Numa nyerte a férfi tör egyéni bajnokságot, miután a döntő asszóban 3:7-es veszített állásból 10:9-re győzött a nyugatnémet Behr ellen.

Férfi tör, egyéni olimpiai bajnok: Mauro Numa (Olaszország), 2. Matthias Behr (NSZK), 3. Stefano Cerioni (Olaszország).

LABDARÚGÁS

Befejeződtek az A csoport küzdelmei, s a várakozásnak megfelelően Franciaország és Chile jutott tovább.

Chile—Franciaország 1—1 (1—0), Norvégia—Katar 2—0 (1—0).

A csoport végeredménye: 1. Franciaország 4 pont, 2. Chile 4, 3. Norvégia 3, 4. Katar 1.

A D csoport harmadik, utolsó fordulója óriási küzdelmet, s két meglepetést hozott: Olaszország kikapott Costa Ricától — ennek ellenére csoportgyőztes lett —, a házigazdák pedig nem jutottak a legjobb nyolc közé.

Egyesült Államok—Egyiptom 1—1 (1—1), Costa Rica—Olaszország 1—0 (1—0).

A csoport végeredménye: 1. Olaszország 4 pont, 2. Egyiptom 3, 3. Egyesült Államok 3, 4. Costa Rica 2.

VÍZILABDA

A vízilabdatorna B csoportjában már eldőlt, hogy az utolsó forduló eredményétől függetlenül az amerikai és a spanyol csapat bekerült a hatos döntőbe.

KÉZILABDA

Csütörtökön a férfiak voltak soron, először a B csoport második fordulóját bonyolították le — meglepetések nélkül.

NSZK—Spanyolország 18:16 (7:9), Dánia—Dél-Korea 37:28 (17:14), Svédország—Egyesült Államok 21:28 (10:9).

A csoport: Jugoszlávia—Japán 32:15 (14:9), Románia—Island 26:11 (16:11), Svájc—Algéria 18:18 (10:10).

KOSÁRLABDA

A női kosárlabdatorna 3. fordulóját már csak az Egyesült Államok áll veretlenül.

Kanada—Ausztrália 56:46, Egyesült Államok—Dél-Korea 37:47, Kína—Jugoszlávia 79:58.

A férfiak A csoportjában már a negyedik forduló is elkezdődött.

NSZK—Egyiptom 85:58, Jugoszlávia—Brazília 98:85.

A férfiak B csoportja 3. fordulójának zárómérkőzésén: Spanyolország—Franciaország 97:82.

RÖPLABDA

A férfiak mindkét csoportjában a 3. fordulót bonyolították le. A B csoport rangadója az olimpiai röplabdatorna eddigi legszínvonalasabb és legszembetűnőbb küzdelmet hozta. A világ bajnoki bronzérmes Japán 0:2-s játszómaállásról fordított az EB-negyedik olaszok ellen úgy, hogy az ötödik szettben 16:14 volt az eredmény.

Japán—Olaszország 3:2, Kína—Egyiptom 3:0.

A csoport: Egyesült Államok—Dél-Korea 3:0, Brazília—Tunézia 3:0. (MTI)

ÚSZÁS

A szerdai szünet után ismét benépesült a McDonald uszoda, csütörtökön újabb öt számban avattak bajnokokat.

400 m-es férfi gyorsúszás, olimpiai bajnok: George Dicarlio (Egyesült Államok) 3:51,23 perc, új olimpiai csúcs (régi: Szalynikov (szovjet) 3:51,31), 2. John Mykkanen (Egyesült Államok) 3:51,49, 3. Justin Lemberg (Ausztrália) 3:51,79.

A 400 m-es férfi gyorsúszásban aranyérmest szerzett amerikai Dicarlio olimpiai csúcsa rövid életűnek bizonyult, mert a B döntőben — a 9—16. helyért — a nyugatnémet Thomas Fahrner 3:50,91 perces idővel ütött célba, azaz 32 század másodperccel felülmúlta a győztes eredményét.

100 m női pillangóúszás, olimpiai bajnok: Mary T. Meagher (Egyesült Államok) 53,26 mp, 2. Jenna Johnson (Egyesült Államok) 1:00,19 p, 3. Karin Seick (NSZK) 1:01,38.

200 m férfi mellúszás, olimpiai bajnok: Victor Davis (Kanada) 2:13,34 p, világcúcs (régi: Davis 2:14,58), 2. Glenn Beringen (Ausztrália) 2:15,79, 3. Etienne Jaouan (Svájc) 2:17,41.

100 m női mell, olimpiai bajnok: Petra van Staveren (Hollandia) 1:09,88 p, olimpiai csúcs (régi: Ute Geweniger (NDK) 1:10,11 p), 2. Anne Ottenbrite (Kanada) 1:10,69, 3. Catherine Polrot (Franciaország) 1:10,70.

4x100 m férfi gyorsváltó, olimpiai bajnok: Egyesült Államok

BIRKÓZÁS

Csütörtökön három súlycsoportban fejeződtek be a kötöttfogású birkózbajnokság küzdelmei. A három aranyérmes három nemzet versenyzői osztoztak.

52 kg, az 1. helyért: Mijahara (Japán)—Aceves (maxilkói) 9:4. Olimpiai bajnok: Acuzsi Mijahara (Japán), 2. Daniel Aceves (Mexikó), 3. Dae Du Bang (Dél-Korea).

74 kg, 1. helyért: Salomaki (Finn)—Tallroth (svéd) 5:4. Olimpiai bajnok: Jouko Salomaki (Finnország), 2. Roger Tallroth (Svédország), 3. Stefan Rusu (Románia).

Nehézsúlyban az amerikai Blatnick szerezte meg az aranyérmest, akiről tudni kell, hogy 1982 júliusában rákkal operálták.

Plusz 100 kg, az 1. helyért: Blatnick (amerikai)—Johansson (svéd) 2:0.

Olimpiai bajnok: Jeff Blatnick (Egyesült Államok), 2. Thomas Johansson (Svédország), 3. Refik Memisevic (Jugoszlávia).

SPORTLÖVÉS

Női kisdőbő sportpuska, 3x40 lövés, összetett, olimpiai bajnok: Yu Hsziao-hszian (Kínai Népköztársaság) 581 kör, 2. Ulrike Holmer (NSZK) 578, 3. Wanda Jewell (Egyesült Államok) 578.

Férfi gyorstöltésű pisztoly, olimpiai bajnok: Takeo Kamae (Japán) 595 kör, 2. Cornelli ton

Hét végli sportműsor

Augusztus 4., szombat

DMVSC nagyerdei (Oláh G. u.) sporttelepe, 15: Hajdú-Bihar megye ez évi nyílt pályabajnoksága. Első versenynap.

Augusztus 5., vasárnap

DMVSC nagyerdei (Oláh G. u.) sporttelepe, 15: Hajdú-Bihar ez évi nyílt pályabajnoksága. Befejező küzdelmek.

Labdarúgás

DMVSC Vágóhid utcai sporttelepe, 18: D. Kinizsi—Kassai Lokomotív. Barátságos nemzetközi mérkőzés.

Tömegsport

DMVSC nagyerdei sportkomplexiánál, 8.30: A KPVD SZ megyei tömegsportnapja atlétikában, kispályás labdarúgásban, kézilabdában és röplabdában.

Körkép

A területi labdarúgó-bajnokság Tisza csoportjában szereplő öt hajdú-bihari együttes idejében megkezdte a felkészülést az 1984—85-ös bajnoki idényre. Részt vettek az MNK megyei selejtezőjén, s közülük a Hajdúbozsor-mény és a Balmazújvárosi bejutott a 128 csapatos országos elődöntőbe.

Tájékoztotunk a csapatokról. Öt-öt azonos kérdésre kértünk és kaptunk választ. A kérdések: 1. Kik az edzők? 2. Kik távoztak? 3. Kiket igazolnát? 4. A jelenlegi keret? 5. Célok?

A válaszok. Hajdúbozsor-mény. 1. Nagykaposi Elemér vezető edző, Lévai Antal pályaedző.

Balmazújváros. 1. Komlóssy Imre, Vég István. 2. A régi játékoskeret maradt. 3. Kovács (Hajdúbozsor). 4. Gulyás, Szabó L., Radócz J., Király, Szarvas, Szabó F., Váner, Szegedi, Csonka, Kegyes, Tar, Szabó A., Pajkos, Radócz L., Györfi, Timár, Vaszilko, Pap, Balogh, Csobán. 5. 1—5. helyezések. 1. Horváth Miklós és Lukács Elek. 2. Sándor Csaba (DMVSC), Kéneres László (visszavonult). 3. Albert István (Miképeres) és Nagy Ferenc (DUSE). 4. Szabó, Koós, Kiss, Gránicz, Major, Dákay, Haranai, Bencsik P., Borbély, Bencsik P., Karsai, Nagy, Sándor T., Magyar, Kardos, Kóka, Orosz és Albert. 5. Benimarádás! (F. K.)

Carl Lewis Budapesten?

Magyar küldöttek is részt vettek a Nemzetközi Amatőr Atlétikai Szövetség (IAAF) Los Angeles-i kongresszusán. A történetről dr. Békési László, a magyar szövetség elnöke, kongresszusi résztvevő adott összefoglalót.

Az elnök először ismertette az IAAF legfontosabb új határozatait:

— a jövőben nem az olimpiák, hanem a világ bajnokságok alkalmával rendezik meg az IAAF kongresszusát, így a legközelebbi 1987-ben Rómában lesz;

— új szám a következő világ bajnokságon a női 10 km-es gyaloglás és a női 10 000 m-es síkfutás, az olimpiai program várhatóan változatlan marad;

— ezentúl az olimpián, a világ- és a kontinensbajnokságokon, ugyanúgy a Világ Kupán csak azok indulhatnak, akik legalább három éve az adott ország állampolgárai;

— döntöttek a sportolók díjazásáról: a meghívásos versenyeken legfeljebb 250 dollár adható tiszteletdíjként, a napi díj pedig 10—50 dollár lehet. Efelett mindenféle „honorarium” a sportoló nemzeti szövetségét illeti, s az gondoskodik arról, hogy ebből mennyit fizet ki az atlétának. A visszatartott összeget a versenyzők pályafutásuk vége után vehetik át. A szabályok megsértése felfüggesztéssel jár;

— a jövő évtől módosítják a gerelyek súlypontelosztását, hogy ilyen módon csökkentsék a 100 méteres felület, szinte már a stadionból kirepülő dobások téveségét.

— Los Angeles-i tartózkodásom alkalmával többször is tárgyaltam az augusztus 20-i Budapest Grand Prix-ről, amelyre minden eddiginél erősebb mezőnyt hívtunk meg — mondta befejezésül Békési László. A szocialista országok több tucait kitűnősege mellett a vendégünk lesz többek között Moses, Foster, Stones, Cram, Ovett, Simeoni és alighanem Carl Lewis is. (MTI)

